

Käännepkohdat ja etäisyyden merkitykset etäparisuhteissa

Milla Lius

Pro gradu –tutkielma

Puheviestintä

Humanistinen tiedekunta

Helsingin yliopisto

Toukokuu 2018

Tiedekunta/Osasto – Fakultet/Sektion – Faculty Humanistinen tiedekunta		Ohjaaja PhD. Saira Poutiainen
Tekijä – Författare – Author Milla Lius		
Työn nimi – Arbetets titel – Title Käännepohdat ja etäisyyden merkitykset etäparisuhteissa		
Oppiaine – Läroämne – Subject Puheviestintä		
Työn laji – Arbetets art – Level Pro gradu – tutkielma	Aika – Datum – Month and year Toukokuu 2018	Sivumäärä – Sidoantal – Number of pages 82 + liitteet 3
Tiivistelmä – Referat – Abstract <p>Etäparisuhteet ovat vähän tutkittu ilmiö ja ne eroavat lähiparisuhteista monella tapaa. Tämän tutkimuksen tavoitteena on lisätä tutkimustietoa vähän tutkitusta ilmiöstä, etäparisuhteista. Tavoitteena on ymmärtää, millaisia merkityksiä etäparisuhteissa elävät liittävät etäisyyteen etäparisuhteissaan. Toiseksi pyritään ymmärtämään millaisia käännepohdita (Bolton 1961) etäparisuhteissa elävät kokevat etäparisuhteissaan. Etäparisuhte on tarkkaan rajaamaton käsite, mutta niille kaikille yhteistä on vuorovaikutuksen rajoittuneisuus ja tavallista pidempi välimatka parisuhteen osapuolien välillä. Aikaisemmin etäparisuhteita on tutkittu lähes yksinomaan määrällisin tutkimusmenetelmin.</p> <p>Tämä tutkimus sijoittuu sosiaalisen konstruktionismin tutkimustraditioon, ja on menetelmiltään laadullinen. Aineisto kerättiin teemahaastattelumenetelmällä videopuhelun välityksellä. Tutkittavia oli yhdeksän, ja he olivat kaikki korkeakouluissa opiskelevia tai niistä valmistuneita suomalaisia naisia. Aineiston analyysimenetelmä oli aineistolähtöinen sisällönanalyysi.</p> <p>Tulosten mukaan etäisyys koetaan merkitykseltään vastakkaiseksi yhdessä olemiselle. Etäisyys koetaan negatiivisena ja epäideaalina kun taas olemisen positiivisena ja ideaalina. Vaikka etäisyys koetaan negatiivisena, nähdään se kuitenkin tarpeellisenä henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Etäsuhteissa elävät tutkittavat liittivät merkityksiä myös yksin olemiseen. Etäisyyden koetaan asettavan haasteita parisuhteelle. Etäisyys on moniulotteinen käsite, jonka merkityksiin vaikuttaa välimatkan koettu vaativuus, asenne, vertaaminen, mieliala, ympäröivien ihmisten mielipiteet sekä mahdollisuus yhteydenpitoon.</p> <p>Etäsuhteissa koetaan monenlaisia käännepohdita, joihin lukeutuvat läheisten tapaaminen, yhteiset matkat, elämäntilanteen muutokset, terveydelliset ongelmat, muutokset yhteydenpidossa ja yhteen muuttaminen. Kaikkiin käännepohditiin liitettiin moninaisia merkityksiä.</p> <p>Tulokset tukevat aiempaa tutkimustietoa sekä tuovat uutta tietoa etäparisuhteista. Yhdessä olemisen positiiviset merkityksiin voi liittyä yhdessä olemisen idealisoiminen etäparisuhteissa. Henkilökohtaisten tavoitteiden merkityksellisyys voi liittyä etäparisuhteissa elävien tavoitteelliseen luonteeseen. Samaan käännepohditiin liittyy lähi- ja etäparisuhteissa erilaisia merkityksiä. Kokonaiskuvan saavuttamiseksi lisää tutkimusta tarvitaan yhdessä olemisen idealisoimisesta, etäparisuhteissa elävien tavoitteellisuudesta sekä käännepohditiin kokonaisuutena.</p>		
Avainsanat – Nyckelord – Keywords etäparisuhte, parisuhte, vuorovaikutus, etäisyys, käännepohdat, viestintä, sosiaalinen konstruktionismi		
Säilytyspaikka – Förvaringställe – Where deposited Helsingin yliopiston kirjasto – Helda / E-thesis: <i>ethesis.helsinki.fi</i>		
Muita tietoja – Övriga uppgifter – Additional information		

Faculty Faculty of Arts		Instructor Saila Poutiainen, PhD.
Author Milla Lius		
Title Turning Points and Meanings of Distance Long-Distance Romantic Relationships		
Subject Speech Communication		
Level Master's Thesis	Month and year May 2018	Number of pages 82 + attachments 3
<p>Abstract</p> <p>Long-distance romantic relationships (LDR's) are under-studied area in research. LDR's defy precise definition and differ from close-distance relationships (GCR's) in multiple ways. LDR couples experience longer geographical distance within their relationship and their communication is more restricted. The aim of the study is to understand what meanings do informants attach to distance in their LDR and to understand what kinds of Turning Points (Bolton 1961) do they experience in the course of their relationships.</p> <p>This study follows the social constructionist research tradition and is qualitative in its methods. The interviews were conducted via video calls and they were thematic in nature. There were 9 informants all of whom were female university students or graduates from Finland. The data was analyzed inductively with qualitative content analysis.</p> <p>Results show that distance is experienced as opposite to being together in LDR's. Informants described distance as negative and non-ideal in its meaning while being together was perceived positive and ideal. Even when distance was perceived negatively, it was described to be worth achieving personal goals. Distance was found to set challenges to relationship and it was seen to cause notable amounts of time alone. Meanings associated to distance were: challenges posed by geographical distance, attitude, comparison, mood, opinions of surrounding people and possibility to keep in touch.</p> <p>Following Turning Points were derived from the data: first meeting with family and friends, trips made together and moving in together, changes at work or school life, health problems and changes in technology-mediated communication. Multiple meanings were attached to the Turning Points.</p> <p>Results support previous research in many ways, but also bring further understanding about LDR's. That being together was viewed so positively can be explained with LDR couples' tendency to idealize moments spent together. Importance of personal goals may be related to LDR couples' personal ambitious traits. Certain Turning Points are different in meaning in LDR's and GCR's. More research is needed to explain the idealization process related to being together in LDR's, to understand LDR couples' personal ambitions, and to obtain more holistic picture of Turning Points in LDR's.</p>		
<p>Keywords</p> <p>long-distance romantic relationship, LDR, distance, turning points, communication, social constructionism</p>		
<p>Where deposited</p> <p>Helsinki University Library – Helda / E-thesis: <i>ethesis.helsinki.fi</i></p>		
<p>Additional information</p>		

Sisällysluettelo

1 Johdanto	1
2 Etäparisuhde	4
2.1 Kuinka etäparisuhteita on tutkittu aiemmin?	4
2.2 Etäparisuhteen määrittely tutkimuksessa	6
2.3 Etäparisuhteiden erityispiirteet	8
3 Käännekohtat läheisissä ihmissuhteissa	12
3.1 Käännekohtat ja niiden tutkimus	12
3.2 Käännekohtat etäsuhteissa	14
4 Tutkimuksen toteutus	17
4.1 Tutkimustraditio	17
4.2 Tutkimustehtävä	18
4.3 Haastatteluiden toteutus	20
4.4 Osallistujat	23
4.5 Aineiston analyysi	26
5 Tulokset	30
5.1 Etäisyyden merkitykset	30
5.2 Käännekohtat etäparisuhhteissa	50
6 Johtopäätökset.....	60
6.1 Pohdinta	60
6.2 Tutkimuksen arviointi	68
6.3 Jatkotutkimusehdotukset	73
Lähdeluettelo	75
Liitteet.....	83

1 Johdanto

”The scariest thing about distance is that you don’t know whether they’ll miss you or forget you” – Nicholas Sparks

Näin sanoi Noah Calhoun kirjassa *The Notebook* (1996) rakkauden täyteen kesän lopulla 1940-luvun Yhdysvalloissa. Allien oli aika lähteä New Yorkiin aloittaakseen opinnot yliopistossa. Noah jatkaisi töitään entiseen tapaan kotikaupungissaan. Etäisyys parisuhteessa pelottaa, koska sellaista varmuutta parisuhteen selviämisestä ei ole, mikä perinteisissä, niin kutsutuissa lähiparisuhteissa on. Kestääkö rakkaus etäisyyden yli?

Etäisyys parisuhteessa herättää tunteita, eikä siis ihme, että populaarikulttuurissa ne ovat saaneet runsaasti huomiota (Stafford 2004). Aiheesta on julkaistu lukuisia elokuvia ja kirjoja, joista monet ovat suosittuja yli kansainvälisten rajojen – *The Notebook* mukaan lukien. Suuresta yleisestä kiinnostuksesta huolimatta etäparisuhteet ovat tutkimuksessa jääneet maailmallakin vähäiselle huomiolle. Se on harmi, sillä etäisyys usein huolestuttaa parisuhteen osapuolia. Henkilökohtaisen kokemukseni mukaan etäisyys parisuhteessa käsitetään usein haastavana tai jopa ylitse pääsemättömänä. Tämän takia uskon, että monet erityisesti etäparisuhteessa itse elävät olisivat kiinnostuneita tiedosta, joka auttaisi paremmin ymmärtämään ja ennakoimaan omaa parisuhdetta.

Etäparisuhteet eivät ole ainoastaan 2000-luvun ilmiö: esimerkiksi Nicholas Sparks sai inspiraation kirjaansa vaimonsa isovanhempien tarinasta. Vaikka etäparisuhteita on ollut olemassa vuosikymmenien ajan, tämän päivän etäparit ovat monella tapaa edeltäjiään erilaisessa tilanteessa, sillä heillä on moninaisemmat mahdollisuudet ylläpitää parisuhdettaan. Kansainvälisen liikkuvuuden lisääntymisen on synnyttänyt ja edistänyt etäparisuhteiden yleistymistä viime vuosikymmenten aikana (Stafford 2004). Lisäksi teknologian kehittyminen on tuonut etäparisuhteen ylläpitoon huomattavasti lisää vaihtoehtoja (Merolla 2012). Aikaisempien vuosikymmenien kirjeenvaihdot ja lankapuhelut ovat 2010-luvulla vaihtuneet tilanteeseen, jossa pohditaan olisiko meille sopivin yhteydenpito-ohjelma WhatsApp vai Viber.

Etäparisuhteiden tutkimus kuuluu keskeisesti viestinnän ja vuorovaikutuksen tutkijoille, koska parisuhteet syntyvät ja niitä ylläpidetään vuorovaikutuksessa. Erityismaininnan ansaitsee mielestäni viestinnän tohtori ja tutkija Laura Stafford, joka on mittavan uransa aikana tutkinut etäparisuhteita Yhdysvalloissa. Hän on julkaissut yhden harvoista suurelle yleisölle suunnatuista etäsuhteista käsittelevästä opaskirjoista *Maintaining Long-Distance Relationships* (2004). Toinen, ehkä ensimmäinen koskaan julkaistu etäparisuhteopas on Gregory Guldnerin *Long-Distance Relationships: the Complete Guide* (2003). Suomessa Väestöliitto (2015) on julkaissut etäparisuhteesta lyhyen artikkelin *Kuinka kauas rakkaus voi kantaa?*, jonka mukaan etäisyyttä tärkeämpää parisuhteessa on osapuolten kyky ja halu sitoutua.

Tiedossani ei ole yhtäkään aiempaa Suomessa tehtyä tutkimusta etäparisuhteista. Myöskään Tilastokeskuksella ei ole tarjota mitään aiheeseen liittyvää tietoa (Tilastokeskus 2018). Vaikuttaa kuitenkin siltä, että etäparisuhteita Suomessa ylläpidetään suurissa määrin tälläkin hetkellä. Suomi on pinta-alaltaan suuri maa, ja välimatkat ovat toisinaan pitkiä. Suomalaiset myös liikkuvat paljon: muutetaan työn, opintojen, toisinaan ehkä kumppanin perässä. Myös suomalaisten kansainvälinen liikkuvuus on lisääntynyt. Vaihto-opiskelu ja työskentely ulkomailla on suhteellisen yleistä. Myös tämän tutkimuksen perusteella etäparisuhteet näyttävät Suomessa olevan suhteellisen yleisiä. Tutkittavien löytäminen osoittautui yllättävän vaivattomaksi. Herääkin kysymys, miksi etäparisuhteita ei ole Suomessa tutkittu aikaisemmin?

Etäisyyttä ei liity ainoastaan parisuhteisiin vaan etäisyys ihmissuhteissa on laajempi, alati yleistyvä ilmiö. Parisuhteiden lisäksi etäisyyttä liittyy kaikenlaisiin elämän ihmissuhteisiin, kuten perhe-, sukulais- ja työpaikan ihmissuhteisiin. Etäisyys näissä suhteissa voi toisinaan olla pitkäkestoista ja se saatetaan kokea haastavana suhteen kannalta. Ihmissuhteisiin liittyvän etäisyyden tutkimus voi parhaillaan rikastaa ymmärrystä etäisyydestä ihmissuhteissa ja näin auttaa etäisyyteen liittyvien haasteiden määrittämisessä ja siten myös ratkaisemisessa. Etäsuhteiden tutkimustietoa voidaan hyödyntää uusien viestintäteknologioiden suunnittelussa ja kehittämisessä.

Tämän tutkimuksen tavoitteena on lisätä tutkimustietoa suomalaisten etäparisuhteista. Tässä tutkimuksessa tutkin etäisyyteen liittyviä merkityksiä sekä käännekohtia, joita etäparisuhteissa

koetaan. Ensimmäinen tutkimustehtävä on määrittää ja kuvata etäisyyteen liitettäviä merkityksiä. Toinen tutkimustehtävä on määrittää ja kuvata käännekohtia, joita etäparisuhteissa koetaan. Tutkimus sijoittuu viestinnän sosiaalisen konstruktionismin tutkimustraditioon ja on menetelmiltään laadullinen. Aineistonkeruumenetelmänä on teknologiavälitteinen teemahaastattelu. Tutkittavia on yhdeksän, ja he ovat kaikki suomalaisia korkeakouluissa opiskelevia tai niistä valmistuneita nuoria naisia. Analyysimenetelmä on aineistolähtöinen laadullinen sisällönanalyysi.

Seuraavassa luvussa esittelen etäparisuhteista aiemmin – pääasiassa Yhdysvalloissa – tehtyä tutkimusta. Tässä tutkimuksessa aiempi tutkimus ohjaa tutkimustyötäni, mutta se toimii myös lukijaa opastavana. Aiempaan tutkimuskirjallisuuteen tutustuminen opasti minua tutkimusaiheen muotoilussa, mutta myös kaikissa tutkimuksen myöhemmissä vaiheissa. Toivon, että lukija voi tämän tutkimuksen lukemalla oppia uutta etäparisuhteista tehdystä tutkimuksesta, mitä Suomessa ei välttämättä ole yhtä laajasti esitelty aiemmin.

2 Etäparisuhde

2.1 Kuinka etäparisuhteita on tutkittu aiemmin?

Etäparisuhteet ovat huomattavasta yleisestä mielenkiinnosta huolimatta jääneet vähän tutkituiksi, ja lisää tutkimusta aiheeseen suorastaan vaaditaan edelleen (Rohlfing 1995; Stafford 2004; Sahlstein 2010). Jiang ja Hancock (2013) selittivät tutkimuksen vähyyttä sillä, että monet tutkijat pitäväisivätkä kasvokkaista vuorovaikutusta ja fyysisyyttä parisuhteessa jopa välttämättöminä, eivätkä siksi määrittele etäparisuhteita parisuhteiksi lainkaan. Etäparisuhteiden tutkiminen on hyvin mielenkiintoista, sillä ne koettelevat nykyhetken tieteellisiä oletuksia parisuhteiden olemassaolon edellytyksistä (ks. myös Rohlfing 1995). Toinen mahdollinen syy etäparisuhteiden tutkimuksen vähyydelle on Sahlsteinin (2010) mukaan aineistonkeruuongelma: kuinka saada monimuotoinen osallistujaryhmä tutkimukseen kun tutkittavat tilanteensa vuoksi ovat usein kaukana toisallaan? Lähes kaikki tiedossani olevat tutkimukset etäparisuhteista ovat menetelmiltään määrällisiä, mikä on hyvin tyypillinen tutkimusote interpersonaalisen viestinnän alalla. Tyypillistä tutkimuksessa on verrata etäparisuhteita lähisuhteisiin.

Etäparisuhteita ovat tutkineet ainakin viestinnän, sosiologian, sosiaalipsykologian, psykologian ja tieto- ja viestintätekniikan tutkijat. Tutkijoita on tyypillisesti kiinnostanut etäparisuhhteessa elävien auttaminen, mutta myös esimerkiksi uusien viestintätekniologioiden kehittäminen. Etäparisuhteiden poikkeuksellisen läheinen vuorovaikutus asettaa erityisiä vaatimuksia viestintätekniologioille. Teknillisten alojen tutkijat ovat kehittäneet etäsuhteessa eläville esimerkiksi interaktiivisia juomalaseja Lovers' Cups ja sängyn The Bed ¹ (Chung, Lee & Selker 2006; Dodge 1997).

Tutkijat uskovat etäparisuhteiden olevan yleistymään päin Yhdysvalloissa muun muassa kansainvälisen liikkuvuuden lisääntyessä ja viestintätekniologioiden käytön yleistyessä

---

¹ Lovers' Cups ovat interaktiivisia juomalaseja, jotka ovat yhteydessä toisiinsa. Omasta lasista näkee kuinka täynnä kumppanin lasi on. The Bediin kuuluu interaktiiviset tyynyt, jotka tunnistavat käyttäjänsä kehon lämpötilan. Hän tuntee tyynystä kun kumppani käyttää sitä. Tyynyssä on myös mikrofoni, jonka avulla kumppanit voivat keskustella (tutkijat puhuvat kuiskuttelusta) toistensa kanssa.

(Stafford 2004). Lisäksi työvoiman liikkuvuuden ja naisten uratavoitteiden lisääntymisellä uskotaan olleen vaikutus etäparisuhteiden lisääntymiseen. Myös viestintäteknologioiden kehitys on tehnyt etäparisuhteessa elämisestä aiempaa helpompaa (Merolla 2012). Teknologian toimivuus, mutta myös suhteellisen edullinen hinta, on voinut madaltaa kynnystä aloittaa etäparisuhde. Globalisaatio ja teknologioiden kehittyminen ovat todennäköisesti vaikuttaneet myös suomalaisten etäparisuhteiden olemassaoloon, vaikka tutkimus- tai tilastotietoa Suomesta ei tällä hetkellä vaikuta olevan.

Suurin osa etäparisuhteita koskevasta tutkimuksesta on tehty Yhdysvalloissa. Tiedossani on kaksi Yhdysvaltain ulkopuolella tehtyä tutkimusta, Filippiineiltä ja Ruotsista (Aguila 2008; Jurkane-Hobein 2015). Suomessa etäparisuhteita en tiedä tutkittaneen lainkaan. Yhdysvalloissa etäparisuhteiden on huomattu olevan yleisiä nuorten aikuisten keskuudessa. Tutkijat arvioivat aikoinaan 20–50% amerikkalaisten korkeakouluopiskelijoiden seurustelusuhteista olevan etäparisuhteita (Aylor 2003; Stafford & Reske 1990; Dellmann-Jenkins, Bernard-Paolucci & Rushing 1994). Aylor (2003) arvioi, että näistä nuorista jopa 75% tulisi olemaan etäparisuhteessa jossain elämänsä vaiheessa. Suomessa etäparisuhteet tuskin ovat harvinaisempia kuin Yhdysvalloissa.

Viestinnän tutkijoita näyttää kiinnostaneen etäparisuhteissa tyytyväisyys suhteeseen (Guldner & Swensen 1995), etäisyydestä selviämisen keinot (Maguire & Kinney 2010), läheisyys (Adritti & Kauffman 2004), epävarmuus (Cameron & Ross 2007), kumppanin idealisointi (Stafford & Reske 1990), suhteen ylläpito (Canary ym. 1993; Ellis & Ledbetter 2015; Jurkane-Hobein 2015), suhteen laatu, sitoutuneisuus ja tasapainoisuus (Kelmer ym. 2013), itsestäkertominen (Van Horn ym. 1997), riippuvaisuus kumppanista (Stafford 2010; Stephen 1986) tai edellä mainittujen ilmiöiden yhdistelmät (Dainton & Aylor 2001; Guldner & Swensen 1995; Stafford & Merolla 2007; Van Horn ym. 1997). Lisäksi tutkijoita on kiinnostanut viestintäteknologioiden käyttäminen etäparisuhteissa (Aguila 2009; Dainton & Aylor 2002; Greenberg & Neustädter 2011; Raminez & Broneck 2009; Rumbough 2011).

Tutkijoiden kanta etäisyyden vaikutuksesta parisuhteeseen vaihtelee. Toiset etsivät positiivisia seurauksia (Dargie ym. 2015), kun toisilla taas on ongelmalähtöisempi ote (Maguire & Kinney

2010). Etäparisuhteiden tutkimustulokset ovat hajanaisia ja usein ristiriitaisia. Tulosten hajanaisuutta on selitetty etäparisuhteen käsitteen epäselkeydellä, mutta myös tutkijoiden tapaa verrata etäparisuhteita lähisuhteisiin on esitetty ongelmalliseksi (Dargie ym. 2015). Syy tutkimuksen hajanaisuuteen voi olla myös se, että tutkimusta on tehty lähes yksinomaan määrällisin tutkimusottein (poikkeuksina mm. Adritti & Kauffman 2004; Merolla 2012). Esimerkiksi tutkittavien kokemusten operationalisoiminen on haastava tehtävä, mikä on osaltaan saattanut aiheuttaa epäjohdonmukaisuutta tutkimustuloksiin.

2.2 Etäparisuhteen määrittely tutkimuksessa

Etäparisuhde on tarkkaan rajaamaton käsite (Stafford 2004). Käsitteen joustavuus näkyy tutkimuksessa siten, että tutkijat ovat päätyneet hyvin eri tavoin määrittelemään etäsuhteen tutkimuksissaan. Monien tutkijoiden mukaan etäparisuhteita ei tulisi tutkia yhtenä parisuhdemuotona vaan ne tulisi luokitella alaluokkiin, koska eri etäparisuhdetyyppien uskotaan eroavan toisistaan merkittävästi (Rohlfing 1995; Holt & Stone 1988; Hillerbrand, Holt & Cochran 1986). Yhtä etäparisuhdeluokkamallia, joista tutkijat olisivat yhtä mieltä, ei kuitenkaan ole, ja näin etäparisuhteet on luokiteltu tutkimuksissa monenlaisin perustein. Selkeämmällä luokituksella uskotaan olevan mahdollisuus tuottaa johdonmukaisempia tutkimustuloksia (Rohlfing 1995).

Aylor (2003) luokitteli tutkimuksessa käytettyjä tapoja määritellä etäparisuhteita. Ensimmäinen, ja ehkä luonnollisin, tapa on määritellä etäparisuhde maantieteellisen välimatkan perusteella. Tämä on osoittautunut kuitenkin ongelmalliseksi, koska tutkijat ovat päätyneet hyvin erilaisiin tuloksiin siitä, kuinka pitkä etäisyys pariskunnalla tulee olla, jotta se voidaan määritellä etäparisuhteeksi. Vähimmäisetäisyyksinä on pidetty niin 50:tä kuin 250:tä mailia (ks. esim. Holt & Stone 1988; Knox ym. 2002; Kelmer ym. 2013; Van Horn ym. 1997).

Toinen tapa määritellä etäparisuhde on edeltävän kaltainen: etäparisuhde määritellään maantieteellisen sijainnin perusteella, esimerkiksi kaupungin tai valtion perusteella (ks. esim. Stephen 1986; Lydon, Pierce ja O'Regan 1997). Aylorin (2003) esittämä viimeinen tapa määritellä etäparisuhde on tarjota tutkittavalle etäparisuhteen määritelmä, jonka perusteella he

päättävät itse ovatko etäparisuhteessa. Vaihtoehtoisesti tutkittavia voidaan pyytää vastaamaan seuraavan kaltaiseen kysymykseen: ”oletko etäparisuhteessa?” (Dainton & Aylor 2001; Guldner & Swensen 1995; Dellmann-Jenkins ym. 1994; Jiang & Hancock 2013; Maguire & Kinney 2010). Aylorin (2003) viimeinen tapa näyttää olevan tutkijoiden suosiossa tällä hetkellä. Muita löytämiäni tapoja määritellä etäparisuhde on tapaamisen useus (Dainton & Aylor 2001; 2002), etäisyyden oletettu pysyvyys parisuhteessa (Aguila 2009) ja aikavyöhyke (Greenberg & Neustädter 2013).

Etäparisuhteen määrittämistä varten on kehitetty myös mittari, Pistolen ja Robertsin (2011) kehittämä etäparisuhde-indeksi. Tutkijoiden mukaan tutkimuksen kannalta on ongelmallista, että tutkittava määrittää sen, onko hänen parisuhteensa, itse. Tämä voi aiheuttaa epätarkkuutta tutkimustuloksiin. Etäparisuhde-indeksi on kysely, joka koostuu seuraavista väittämistä: ”mielestäni parisuhteeni on etäsuhte”, ”välimatka kumppaniini on vähintään 25 mailia”, ”kumppanini asuu niin kaukana, että olisi todella vaikeaa tai mahdotonta tavata hänet joka päivä” ja ”työskentelemme tai opiskelemme eri kaupungeissa, joissa meillä molemmilla on omat asunnot”. Indeksinkin tärkeimmät väittämät näyttävät saaneen vaikutteita aiemmasta tutkimuksesta (ks. esim. Guldner & Swensen 1995; Holt & Stone 1988; Stephen 1986). Vaikka indeksi on tieteellisesti luotettava ja validi, se voi käytännön tutkimuksessa olla työläs täyttää.

Aiempi tutkimus havainnollistaa, että tapoja määritellä etäparisuhteita on lähes yhtä monta kuin on aiheen tutkijoita. Tämä ei kuitenkaan ole ainoastaan ongelmallista; esimerkiksi Rohlfsing (1995) on huomauttanut, ettei yhden etäparisuhteen määritelmän löytäminen ole tarkoituksellista. Etäparisuhteen käsitteen rajaamattomuus johtaa väistämättä tilanteeseen, jossa käsitteen määrittely on haasteellista. Yhden määritelmän löytäminen tuskin on edes mahdollista. Jollain tavalla etäparisuhde on kussakin tutkimuksessa määritettävä. Tässä tutkimuksessa pitäydyn tavassa antaa tutkittavien määritellä itse sen onko hänen parisuhteensa etäparisuhde. Valinta on aiempi tutkimus huomioiden perusteltu.

2.3 Etäparisuhteiden erityispiirteet

Syynä etäisyyteen on usein suhteen toisen tai molempien osapuolien henkilökohtaiset tavoitteet, kuten uran toteuttaminen ja koulutuksen hankkiminen (Stafford 2004). Myös Adritin ja Kauffmannin (2006) mukaan etäisyys nähdään tarpeelliseksi omiin tavoitteisiin pääsemisen kannalta, mutta myös luonteeltaan väliaikaisena. Etäisyys suhteessa voi myös olla aina jatkuvaa. Esimerkiksi Aguilan (2008) tutkimuksessa Filippiineillä eräs pariskunta piti etäisyyttä suhteessa aina jatkuvana, sillä he kokivat kotimaan heikon työllisyystilanteen vaativan, että aviopuoliso työskentelee ulkomailla.

Vaikka etäparisuhteen käsite on tarkkaan rajaamaton, niille on määriteltävissä joitakin yhteisiä piirteitä. Nämä piirteet erottavat etäparisuhteet lähisuhteista. Ellisin ja Ledbetterin (2015) mukaan kaikkia etäparisuhteita yhdistää kaksi seikkaa: lähiparisuhteita pidempi välimatka ja suhdetta etäisyyden yli ylläpitävä vuorovaikutus. Kaikkia etäparisuhteita yhdistävä tekijä on välimatkan aiheuttama vuorovaikutusmahdollisuuksien rajoittuneisuus (Stafford 2010). Tähän rajoittuneisuuteen etäparisuhteissa vastataan teknologiavälitteisellä vuorovaikutuksella (Aguila 2008).

Etäparisuhteissa elävät tapaavat toisensa lähiparisuhteissa eläviä harvemmin. Guldner ja Swensen (1995) huomasivat, etteivät etäparisuhteet näytä eroavan lähisuhteista siinä, kuinka tyytyväisiä suhteeseen ollaan. Tapaamisten useus ei siis itsessään merkitse suhteen tyytyväisyydessä. Dainton ja Aylor (2002) tutkivat tapaamisten määrän sijasta kasvokkaisen vuorovaikutuksen useutta, mikä lienee tapaamisten määrää tarkempi käsite. Ne etäparisuhteessa elävät, joilla ei ollut lainkaan kasvokkaista vuorovaikutusta tavallisen viikon aikana, olivat tyytymättömämpiä ja vähemmän sitoutuneempia suhteisiinsa kuin ne, joilla kasvokkaista vuorovaikutusta oli jonkin verran tavallisen viikon aikana.

Tutkimustulokset ovat ristiriitaisia sen suhteen, kuinka tyytyväisiä etäparisuhteeseen ollaan. Tyytyväisyys on parisuhteen jatkumisen kannalta tärkeää, sillä tyytymättömyyden parisuhteessa on epäilty olevan syy sen päättymiseen (Van Horn ym. 1997). Toisten tutkijoiden mukaan etäparisuhteissa ollaan tyytyväisiä suhteeseen siinä, missä lähiparisuhteissakin (Dargie

ym. 2015; Guldner & Swensen 1995; Roberts & Pistole 2009; Van Horn ym. 1997) ellei jopa tyytyväisempiä (Stafford & Reske 1990). Toiset tutkimukset ovat taas havainneet tyytyväisyyden etäparisuhteisiin olevan alhainen. Syiksi tyytymättömyyteen on esitetty kasvokkaisen vuorovaikutuksen alhaista määrää (Dainton & Aylor 2002) ja epävarmuutta suhteen tulevaisuudesta (Van Horn 1997; Maguire 2007).

Epävarmuus parisuhteen tulevaisuudesta on etäparisuhteen ominainen piirre, ja etäisyyden on todettu olevan eräs syy epävarmuuteen parisuhteissa ylipäätään (Knobloch & Solomon 1999; Maguire 2007; Stafford 2010). Epävarmuuteen etäparisuhteissa näyttää liittyvän tapaamisten useus. Etäparisuhteiden on huomattu eroavan toisistaan epävarmuuden suhteen: sellaisten etäparisuhteessa elävien, jotka eivät tapaa joka viikko, on huomattu olevan epävarmempia parisuhteestaan, kuin he, jotka tapaavat toisensa viikoittain (Dainton & Aylor 2001). Epävarmuus voi aiheuttaa esimerkiksi luottamuspulaa ja mustasukkaisuutta parisuhteessa (Dainton & Aylor 2001). Lisäksi sillä on vaikutusta parisuhteen vuorovaikutukseen. Esimerkiksi Merolla (2012) epäili epävarmuuden motivoivan etäparisuhteen osapuolia enemmän suunnittelemaan vuorovaikutusrutiinejaan etukäteen ja keskustelemaan suunnitelmistaan etäisyyden aikana juuri ennen etäisyyden alkamista. Epävarmuutta etäparisuhteissa voi myös aktiivisesti vähentää. Adritti ja Kauffman (2004) taas huomasivat etäpariskuntien tavan suunnitella tapaamisiaan lisäävän varmuutta etäparisuhteessa.

Vaikka epävarmuus etäparisuhteissa onkin koholla, ei se välttämättä tarkoita sitä, että ne olisivat lähiparisuhteita taipuvaisempia päättymään (Van Horn ym. 1997). Kelmer ym. (2013) huomasivat, että vaikka etäparisuhteessa elävät kokevat eroamismahdollisuuden korkeammaksi, eivät ne kuitenkaan päättäneet lähiparisuhteita useammin. Toisaalta Rindfuss ja Stephen (1990) totesivat Yhdysvaltain puolustusvoimien sotilastyöntekijöiden parisuhteiden päättyvän muita useammin. Tutkimuksen tuloksia on tosin voinut selittää sotilastyön ominaislaatu. On viitteitä siitä, että suhteen osapuolten piirteet selittäisivät etäsuhteen laatua etäisyyttä enemmän (Dargie ym. 2015).

Luottamus on erityisen keskeistä etäparisuhteissa (Dainton ja Kilmer 1999; Westefeld & Liddell 1982). Etäparisuhteissa luotetaan kumppaniin Guldnerin ja Swensenin (1995) mukaan

siinä missä lähiparisuhteissakin. Tutkimustulosta on kuitenkin kyseenalaistettu (Guldner & Swensen 1995; Dainton & Aylor 2001). Daintonin ja Aylorin (2001) mukaan luottamus etäparisuhteissa liittyy siihen, kuinka usein pari tapaa. Heidän mukaan parit, jotka eivät tyypillisen viikon aikana tavanneet ollenkaan, luottivat toisiinsa vähemmän, kuin parit, jotka tapaavat silloin tällöin. Heidän mukaan koettu luottamus edistää koettua varmuutta etäparisuhteessa.

Etäparisuhteissa ollaan joidenkin tutkijoiden mukaan läheisempiä ja suhde on tasapainoisempi kuin lähisuhteissa (Jiang & Hancock 2013; Stafford & Merolla 2007). Tämän on epäilty johtuvan etäparisuhteen osapuolten tavasta idealisoida kumppaniaan, millä tarkoitetaan etäparisuhteessa elävien tavasta luoda kumppanista hyvin positiivisia mielikuvia. Jiangin ja Hancockin (2013) mukaan idealisoiminen etäparisuhteessa on prosessi, jossa vuorovaikutus on hyvin avointa (*disclosive*). Tämä avoimen vuorovaikutuksen lisääntyminen etäparisuhteessa johtaa ideaalisuuteen. Idealisoimisella on myös varjopuolensa, sillä positiiviset mielikuvat kumppanista saattavat osoittautua epätodenmukaisiksi (Stafford 2010).

Andy Merolla (2012) on käsitteellistänyt etäparisuhteen ylläpitotapoja (*maintenance activities*), millä viitataan erilaisiin vuorovaikutuksen keinoin toteutettuihin tapoihin ylläpitää ja parantaa parisuhdetta (Dindia & Emmers-Sommer 2006). Merollan (2012) mukaan suhteen ylläpitotapoja olivat suhteesta puhuminen paitsi kumppanin, myös läheisten kanssa. Etäparisuhteen ylläpitotapoja olivat mm. pian alkavasta etäisyydestä keskusteleminen, suhteesta keskusteleminen teknologiavälitteisesti, kuulumisten vaihtaminen tavatessa ja etäisyyden pohtiminen. Merolla (2012) havaitsi joidenkin ylläpitotapojen olevan yhteydessä tyytyväisyyteen ja läheisyyteen etäparisuhteessa.

Etäparisuhteissa huomattava osa vuorovaikutuksesta on teknologiavälitteistä etäisyyden takia. Teknologiavälitteisellä viestinnällä tarkoitan viestintäteknologioiden välityksellä, kuten sähköpostitse, pikaviestimitse ja (video)puhelimitse, käytävää vuorovaikutusta. Etäparisuhteessa elävien on huomattu pitävän teknologioiden merkitystä merkittävänä suhteissaan, mutta sen ei koeta kuitenkaan hallitsevan parisuhdetta (Adritti & Kauffman 2004; Aguila 2008). Viestintäteknologioiden merkitys ja käyttö etäparisuhteissa on kiinnostanut monia tutkijoita (esim. Johnston ym. 2008; Ellis & Ledbetter 2015; Dainton & Aylor 2002).

Aguila (2008) huomasi etäparisuhteissa elävien filippiiniläisten kokevan, että vaikka etäisyys rajoittaa vuorovaikutusmahdollisuuksia etäparisuhteessa, tuovat viestintäteknologiat heille lisävaihtoehtoja vuorovaikutukseen kumppanin kanssa. Teknologiavälitteiset viestimet olivat suosittumia kuin ns. perinteiset viestintävälineet nopeutensa ja edullisuutensa takia. Tutkittavien kertomukset erosivat toisistaan siinä, mitä kanavia he hyödynsivät vuorovaikutukseen kumppaneidensa kanssa.

Etäparisuhteissa elävät eroavat teknologiavälitteisessä vuorovaikutuksessaan lähiparisuhteista. Esimerkiksi Johnson ym. (2008) huomasivat etäparisuhteissa elävien vakuuttelevan lähisuhteissa eläviä vähemmän sähköpostiviestinnässään. Tutkijat epäilivät tämän johtuvan siitä, että etäparisuhteissa elävien teknologiavälitteinen vuorovaikutus keskittyy enemmän kuulumisten vaihtoon, kun taas lähiparisuhteissa kuulumiset vaihdetaan tavattaessa. Näin lähiparisuhteissa teknologiavälitteiseen viestintään jää niin sanotusti enemmän tilaa vakuutteluun kun taas etäparisuhteissa tilaa vakuuttelulle sähköpostissa jää vähemmän vuorovaikutuksen keskittyessä kuulumisten vaihtoon.

Kaiken kaikkiaan etäisyys näyttää tuovan erityispiirteitä parisuhteeseen. Etäparisuhteiden osapuolet tapaavat harvoin, millä on väistämättömiä seurauksia niin suhteelle kuin vuorovaikutukselle siinä. Vaikuttaa siltä, että etäparisuhteet eroavat muista parisuhteista monella tapaa. Näitä kaikkia ominaispiirteitä ei vielä tunneta. Tämä luku osoittaa, että kokonaiskuva etäparisuhteista puuttuu, sillä tutkimustieto on hajanaista ja osittain ristiriitaista. Lisäksi etäparisuhteiden tutkimuksessa on alueita, joita ei ole tutkittu lainkaan. Tiedossani ei ole yhtäkään tutkimusta, jossa etäparisuhde olisi nähty prosessina, ja näin tarkasteltu etäparisuhteen kehitystä. Seuraavassa luvussa tarkastelen läheisten suhteiden käännekohtailmiötä, joka käsittää ihmissuhteet prosessina.

3 Käännekohtat läheisissä ihmissuhteissa

3.1 Käännekohtat ja niiden tutkimus

Sosiologi Charles Bolton (1961) esitti ensimmäisenä käännekohtien (*Turning Points*) tutkimuksen läheisissä ihmissuhteissa 1960-luvulla. Käännekohtailmiö haastoi aiemmat näkökulmat ihmissuhteiden kehityksestä, jotka näkivät niiden kehittyvän suoraviivaisesti (Altman & Taylor 1973) tai asteittain (Knapp 1984). Boltonin (1961) mukaan ihmissuhteiden kehitys on dynaaminen prosessi. Hänen mukaan ihmissuhteet kehittyvät käännekohtien kautta. Prosessinäkökulmansa ansiosta käännekohtien tutkimus voidaan nähdä osana harvinaisempaa elinikäisen viestinnän (*lifespan communication*) tutkimusalaa (Pitts & Lee Hummert 2014).

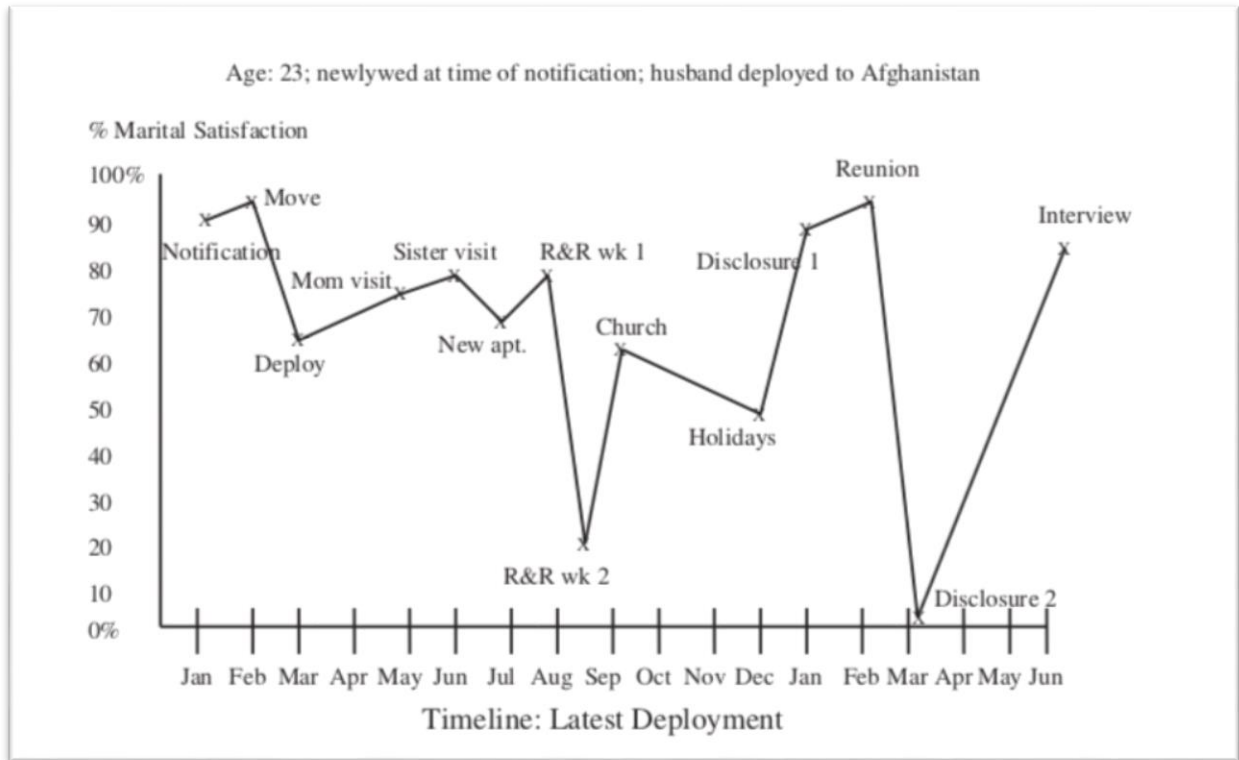
Käännekohta on tapahtuma, tapaus, sattuma tai tapahtumasarja, joka muuttaa suhdetta jollakin tavalla (Bolton 1961; Baxter & Bullis 1986). Baxter ja Bullis (1986) arvioivat käännekohtien tapahtuvan parisuhteissa tyypillisesti noin kerran parissa kuukaudessa. Käsite käännekohta itsessään on hieman harhaanjohtava, sillä käännekohtat eivät aina ole dramaattisia tai välttämättä edes yksilöiden selkeästi tiedostamia (Baxter & Bullis 1986; Bolton 1961; Stafford, Merolla & Castle 2006). Muutos suhteessa voi olla usean käänteen seuraamusta.

Muutoksen käsite suhteiden käännekohtien tutkimuksessa on moniulotteinen. Boltonin (1961) mukaan muutos parisuhteessa on seurausta käännekohdasta, toisin sanoen niiden voi ajatella merkitsevän muutosta parisuhteiden kulussa. Käännekohtat ovat siis muutoksen aines parisuhteessa (Baxter & Bullis 1986). Käytännössä muutos parisuhteessa voi Boltonin (1961) mukaan ilmetä asioiden uudelleen sanoittamisena tai uuden näkökulman ottamisena, mutta se voi myös olla tutkittavan sanoittamattomissa. RIT-haastatteluissa muutosta on määriteltä tutkittaville monin tavoin. Sitä on kuvattu muutoksina ainakin naimisiinmenon todennäköisyydessä (Bolton 1961), sitoutuneisuudessa (Baxter & Bullis 1986; Graham 1997) ja tyytyväisyydessä (Sahstein Parcell & Maguire 2014).

Käännekohtia interpersonaalisissa suhteissa tutkitaan tyypillisesti retrospektiivisellä haastattelutekniikalla (RIT) (Fitzgerald & Surra 1981). Siinä tutkittavaa pyydetään sijoittamaan

käännekohtiksi kokemansa tapahtumat aikajanelle x-akselilla (ks. kuva 1). Tämän jälkeen tutkittavaa pyydetään arvioimaan käännekohtasta seuraavaa muutosta suhteeseensa sijoittamalla käännekohta oikeaan kohtaan y-akselilla.

Kuva 1. Esimerkki RIT-haastattelukaavakkeesta (Sahlstein & Maguire 2014)

Jos etäparisuhteet ovat jääneet vähälle huomiolle tutkimuksessa, on käännekohtien tutkiminen vieläkin harvinaisempaa. Käännekohtia on tutkittu aiemmin paitsi parisuhteissa (Baxter & Bullis 1986; Baxter & Pittman 2001; Baxter & Erbert 1999; Lloyd & Cate 1985), myös avioliitoissa (Graham 1997; Sahlstein & Merolla 2014), perhesuhteissa (Bangerter & Waldron 2014; Golish 2000; Sahlstein Parcell 2013) ja työtoverisuhteissa (Erbert, Mearns & Dena 2004). Käännekohtailmiön näkökulmasta on tutkittu myös hiipumassa olevia ihmissuhteita (Graham 1997; Johnson ym. 2004). Käännekohtien ohella tutkitaan usein myös suhteiden kehityslinjoja (*trajectory research*) (Golish 2000; Stafford, Merolla & Castle 2006).

Baxter ja Bullis (1986) määrittivät ensimmäisinä laajasti yhdysvaltalaisien nuorten aikuisten parisuhteiden käännekohtia. Tuloksena oli 14 käännekohtaluokkaa, jotka jakautuivat

alaluokkiin. Näitä alaluokkia olivat muun muassa ensitapaaminen, ensitreffit, perheen tapaaminen, yhteinen irtiotto arjesta (esim. yhteinen lomamatka), väliaikainen fyysinen etäisyys sekä sitä seuraava jälleen näkeminen, parisuhteen ulkoisen henkilön aiheuttama koettu uhka parisuhteelle, ensisuudelma ja ”eka kerta”, ”rakastan sinua”, parisuhteen kriisitilanteet ja yhteen muuttaminen. Tutkijat määrittelivät käännekohdat tutkittavien koetun muutoksen perusteella, mutta eivät tuloksissaan määritelleet sitä, millaisia nämä koetut vaikutukset olivat.

Eri käännekohdat voivat olla hyvin erilaisia luonteeltaan. Baxter ja Bullis (1986) huomasivat, että käännekohdissa tapahtuu toisinaan metaviestintää eli itse parisuhteeseen liittyvä vuorovaikutusta – puhetta parisuhteesta. Suhdepuhetta saattaa liittyä käännekohtiin, mutta ei kaikkiin. Esimerkiksi kun suhde ajatellaan hauraaksi, metapuhetta vältetään (Baxter ja Bullis 1986). Parisuhteiden käännekohtiin näyttää liittyvän myös erilaisia jännitteitä. Baxter ja Erbert (1999) havaitsivat, että esimerkiksi käännekohdassa, jossa parisuhteen osapuoli havaitsee ulkoisen uhkan suhteelleen, korostuivat itsenäisyyden–liittyneisyyden ja avoimuuden–sulkeutuneisuuden jännitteet. Tutkijat havaitsivat jännitteiden korostuvan eri käännekohdissa eri tavoin.

3.2 Käännekohdat etäsuhteissa

Etäsuhteiden käännekohdista on hyvin vähän tutkimusta. Etäparisuhteista tehdyn käännekohtatutkimuksen puuttuessa tarkastelen seuraavaksi lähemmin paitsi etäparisuhteiden, myös muunlaisten etäsuhteiden käännekohdista tehtyä tutkimusta. Etäparisuhteiden käännekohtia on tutkittu ainakin kerran aiemmin, mutta poikkeuksellisissa kontekstissa: tilanteissa, joissa etäisyys päättyy (Stafford, Merolla & Castle 2006). Etäparisuhteen käännekohtia etäisyyden aikana parisuhteessa ei ole koskaan tutkittu. Sahlstein Parcell ja Maguire (2014) ovat tutkineet etäavioliittojen käännekohtia. Tutkimusta on tehty myös etäystävyyssuhteista (Becker ym. 2009) ja etäisovanhempi-lapsenlapsisuhteista (Bangerter & Waldron 2014).

Stafford, Merolla ja Castle (2006) tarkastelivat etäisyyden päättymistä etäparisuhteissa. Tuloksissaan tutkijat erittelivät useita etäisyyden päättymiseen liittyviä muutoksia

parisuhteessa. Näitä muutoksia tutkijat pitävät parisuhteen, jossa etäisyys on päättynyt, käännekohtina. Koettuja muutoksia parisuhteessa oli monia. Ensinnäkin aikaa yhdessä oli huomattavasti enemmän. Kumppanista saatettiin huomata uusia edulliseksi, mutta myös negatiiviseksi koettuja puolia. Etäparisuhteen osapuolet saattoivat kokea menettäneensä itsenäisyyden tunteen, jota he etäparisuhteessa vielä ollessaan kokivat. Suhteen koettiin syventyneen yhteen muuton jälkeen, mutta aikataulutushaasteiden ja mustasukkaisuuden tunteen koettiin lisääntyneen. Stafford, Merolla ja Castle (2006) huomasivat, että eri käännekohdat korostuvat eri tavoin niissä suhteissa, jotka jatkuivat etäisyyden jälkeen kuin niissä, jotka etäisyyden jälkeen päättyivät. Erityisesti suhteissa, jotka päättyivät tutkimuksessa etäisyyden päättymisen jälkeen, kuvailtiin useammin etäälle kasvamista ja negatiivisten piirteiden ilmi käymistä.

Etäsuhteiden, etenkin romanttisten sellaisten, käännekohdista on varsin vähän tutkimustietoa. Sahlstein Parcell ja Maguire (2014) tarkastelivat avioliiton käännekohtia amerikkalaisten sotilaiden vaimojen kuvaamina. Tutkimuksessa on ollut tyypillistä luokitella käännekohtia luokkiin. Sahlstein Parcellin ja Maguiren (2014) mukaan sotilaiden vaimojen kuvaamat avioliittojen käännekohdat lukeutuivat seuraaviin luokkiin: armeijaan liittyvät tapahtumat (esim. ilmoitus aviomiehen sijoituksesta, miehen lähtöpäivä, jälleennäkemiset, ”vapaat” välittömästä vaarasta), elämän tapahtumat (esim. juhlapäivät, sukulaisten tai ystävien vierailut, raskaus tai synnytys, sairastuminen), vuorovaikutustapahtumat (esim. avautumiset, päätökset, riidat, muutokset vuorovaikutuksessa) ja muut, kuten lapsen karkaamisen selvittäminen. Tutkimus antaa suhteellisen kattavan kokonaiskuvan etäavioliittojen käännekohdista. Toisaalta vaikuttaa siltä, että sotilastyö Yhdysvaltain puolustusvoimissa Afganistanissa tuo oman mausteensa suhteiden käännekohtiin, sillä työhön liittyy välitön hengenvaara. Lisäksi avioliittojen käännekohdat eroavat seurustelusuhteista, koska avioliitot ovat usein kestäneet seurustelusuhteita kauemmin.

On joitakin viitteitä siitä, että lähi- ja etäsuhteiden käännekohdat eroavat toisistaan. Esimerkiksi muuttamisen on tutkimuksessa huomattu olevan suhteen käännekohta, toisin sanoen muuttamisen koetaan vaikuttavan suhteeseen (Bangerter & Waldron 2014; Becker ym 2009; Sahlstein & Maguire 2014). Becker ym. (2009) vertasivat lähi- ja etäystävyyssuhteiden käännekohtia toisiinsa. He huomasivat, että etäystävyyssuhteissa koetaan useammin etäisyyden

kasvuun liittyviä käännekohtia. Nämä ovat tilanteita, joissa ystävä muuttaa toisaalle ja välimatka pitenee. Paitsi, että etä- ja lähisuhteiden käännekohdat näyttävät eroavan toisissaan paitsi useudessaan, uskon niiden myös eroavan siinä, millaisia käännekohtia suhteissa ylipäättään koetaan. Tutkimusta aiheesta en tiedä tehtäneen.

Koska etäsuhteiden käännekohdat näyttävät olevan erilaisia erilaisissa suhteissa, ei etäisyyttä ainoastaan voida pitää suhteen käännekohtien määrittävänä tekijänä. Esimerkiksi etäisovanhempi-lapsenlapsisuhteiden käännekohdissa näyttää olevan suhteelle ominaisia käännekohtia, jotka etäparisuhteissa lienevät vähemmän yleisiä tai jopa mahdottomia. Bangerter ja Waldron (2014) määrittivät kahdeksan erilaista käännekohtaluokkaa etäisovanhempi-lapsenlapsisuhteissa: yhdessä vietetty aika, muutokset ja konfliktit perhesuhteissa, välimatkan kasvaminen, suhteeseen investointi tai sen puute, teknologian käyttö, vapaa-ajan puute ja lapsenlapsen itsenäistyminen. Vaikka perhesuhteiden käännekohtiin voi liittyä samankaltaisia piirteitä kuin parisuhteiden käännekohtiin, voidaan olettaa, että monet käännekohdista ovat etäparisuhteissa mahdottomia (esimerkiksi kasvamisesta johtuva itsenäistyminen). Eri suhdemuotojen käännekohdat eivät näin ole toisiinsa rinnastettavia.

Aiempi tutkimuskirjallisuus ei kykene kokonaisvaltaisesti kertomaan, millaisia käännekohtia nuorten aikuisten seurustelusuhteissa on. Joitakin tulkintoja kirjallisuudesta on kuitenkin tehtävissä. Näyttää siltä, että kaikenlaisissa etäsuhteissa yhdessä vietetty aika ja välimatkan alkaminen koetaan käännekohtina suhteissa. Samankaltaisuuksia käännekohtien luonteessa on yhdessä olemiseen liittyvät tapahtumat (Bangerter & Waldron 2014; Sahlstein Parcell & Maguire 2014; Stafford, Merolla & Castle 2006) sekä välimatkan alkamiseen liittyvät hetket (Bangerter & Waldron 2014; Sahlstein Parcell & Merolla 2014).

Aiempaan tutkimuskirjallisuuteen perehtyminen osoittaa, ettei etäparisuhteiden käännekohtia ole aikaisemmin tutkittu. Aiempi tutkimus etäparisuhteiden päättymisen käännekohdista (Stafford, Merolla & Castle 2006) ei kerro tarpeeksi niistä käännekohdista, jotka ovat tapahtuneet etäparisuhteen aikana. Muiden etäsuhteiden käännekohdat eivät myöskään ole rinnastettavissa etäparisuhteiden käännekohtiin. Etäparisuhteiden käännekohtien tutkiminen tuo mahdollisuuden tuottaa tietoa siitä, millaisia käännekohtia etäparisuhteissa koetaan ja näin

lisätietoa etäparisuhteen kehittymisestä prosessina. Seuraavassa luvussa esittelen tämän tutkimuksen tutkimustehtävän ja menetelmävalintani.

4 Tutkimuksen toteutus

4.1 Tutkimustraditio

Tämä tutkimus sijoittuu sosiaalisen konstruktionismin tutkimustraditioon, mikä tarkoittaa sitä, että noudatan tradition perusoletuksia siitä, mitä todellisuus ja tieto on. Burrin (2015) mukaan sosiaalisen konstruktionismin mukaan tietomme tästä maailmasta, ja näin ollen myös ihmisolennosta, on ihmisen tuottamaa. Sosiaalinen konstruktionismi kyseenalaistaa käsityksen tiedosta neutraalina ja objektiivisena. Sosiaalisen konstruktionismin keskeisin oletama on alun perin Bergerin ja Luckmannin (1966) esittämä oletus siitä, että todellisuus ja tieto on sosiaalisesti rakentunut vuorovaikutuksessa. Todellisuus on näin jatkuvaa luomista; se syntyy, sitä ylläpidetään, se muuttuu ja katoaa vuorovaikutuksessa. Sosiaalis-konstruktionistinen tutkimus on refleksiivistä, eli siinä pohditaan tutkimusprosessia kriittisesti sekä hyväksytään merkitysten moninaisuus. Tutkimus on holistista eli tavoittelee kokonaiskuvan luomista.

Näen ihmisen merkityksiä tuottavana olentona sosiaalisen konstruktionismin mukaisesti (Leeds-Hurwitz 1995). Ihmiset tuottavat merkityksiä ollessaan vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. Koska merkitykset ovat sosiaalisesti rakentuneita, ne ovat myös moninaisia (Leeds-Hurwitz 1995; Kvale & Brinkmann 2009). Merkitykset ovat kontekstisidonnaisia. Esimerkiksi Shotterin ja Gergenin (1994) mukaan sanat itsessään eivät merkitse mitään vaan pikemminkin niiden merkitykset määrittyvät dialogissa; vastaamisella luodaan merkityksiä ja tuotetaan lisämerkityksiä keskustelukontekstissa. Tämä johtaa heidän mukaan siihen, että suhteet ovat pohjimmiltaan kielen ohjaamia.

Tutkijan tulee olla tietoinen siitä, että paitsi tutkimuskohde, myös tutkimustyö on sosiaalisesti rakennettua (Pearce 1995). Tutkimustyö on nimittäin tutkijan aktiivista osallistumista sen sijaan, että tutkija olisi tutkimuskohteestaan irrallaan. Tutkimuksen teko on näin ollen

subjektiivista (Chen, Pearce & Leeds-Hurwitz 1995). Tutkija ottaa tutkittavan näkökulman, muokkaa sitä ja muokkautuu myös itse tutkimusprosessissa. Tutkija on kiinteä osa tutkimusprosessia. Tämä näkyy tässä tutkimuksessa erityisesti tavassani kirjoittaa tätä tutkimusraporttia ensimmäisessä persoonassa. En eristä itseäni tutkimusprosessista vaan hyväksyn olevani osa sitä. Tutkimuksen tekeminen ei ole objektiivista, vaan tutkijan aktiivista toimintaa.

Tässä tutkimuksessa käsitän tutkittavien kokemukset ja heidän etäisyyteen liittämät merkitykset etäparisuhteistaan sosiaalisesti rakentuneina vuorovaikutuksessa. Tämä tarkoittaa sitä, että kokemuksia ja merkityksiä ylläpidetään vuorovaikutuksessa ja ne muuttuvat ajan mittaan. Kokemukset ja merkitykset voivat myös hiipua, ja tilalle voi syntyä uusia. Näin ollen tämän tutkimuksen tulokset ovat aikasidonnaisia; mikäli tämä tutkimus toistetaan vuosikymmenten kuluttua, saattavat merkitykset olla erilaisia. Kokemukset ja merkitykset ovat näin myös kulttuurisidonnaisia. Kulttuuri tulee ymmärtää laajasti; paitsi eri kansallisuuden omaavat tutkittavat, myös esimerkiksi eri sosiaaliluokista tulevat saattavat tuottaa erilaisia merkityksiä etäparisuhteistaan tai kuvata erilaisia käännekohtia. Osoitan erilaisten kokemusten ja merkitysten olemassaolon mahdollisuutta tavallani raportoida tulosluvussa (luku 5) myös tutkittavien muista poikkeavia kokemuksia ja käsityksiä.

4.2 Tutkimustehtävä

Tiedossani on ainoastaan yksi aiemmin etäparisuhteista tehty tutkimus, joka on sijoittunut sosiaalisen konstruktionismin tutkimustraditioon (Adritti & Kauffman 2004). Sosiaaliseen konstruktionismiin liittyvät laadulliset tutkimusmenetelmät, mitä toisinaan tunnutaan pidettävän synonyymeina. On huomattava, että sosiaalinen konstruktionismi on tapa käsittää todellisuus, kun taas laadullisessa tutkimuksessa on kyse tutkimusmenetelmävalinnoista. Tutkimusmenetelmät ovat etäparisuhteiden tutkimuksessa olleet pääasiassa määrällisiä. Tiedän etäparisuhteiden tutkimuksessa käytettäneen laadullisia tutkimusmenetelmiä vain muutaman kerran (esim. Aguila 2008; Adritti & Kauffman 2004; Merolla 2012).

Tämän tutkimuksen tavoitteena on lisätä tutkimustietoa etäparisuhteista laadullisin tutkimusmenetelmin. Tavoitteenani on tuottaa tietoa etäparisuhteista sen kokeneiden näkökulmasta. Tämä tutkimus vastaa kahteen tutkimuskysymykseen.

TK1: Mitä merkityksiä etäparisuhteessa elävät liittävät etäisyyteen parisuhteissaan?

Ensimmäisellä tutkimuskysymyksellä pyrin ymmärtämään, mitä kaikkea etäisyys merkitsee tutkittavien parisuhteissa. Aiemmassa tutkimuksessa etäparisuhteita on pyritty määrittelemään ilman, että oltaisiin huomioitu sitä, kuinka etäparisuhteissa elävät etäisyyden parisuhteissaan kokevat (ks. esim. Aylor 2003). Etäisyys on etäparisuhteessa keskeinen käsite, jota on tutkittu ainoastaan kerran aiemmin Yhdysvalloissa, mutta Suomessa ei koskaan. Adritti ja Kauffman (2004) huomasivat yhdysvaltalaisien liittävän etäisyyteen useita merkityksiä 14 vuotta sitten. Koska merkitykset ovat aika- ja kulttuurisidonnaisia, saattaa nykytieto suomalaisten etäisyyteen liittämistä merkityksistä erota amerikkalaisten kokemuksista.

TK2: Millaisia käännekohtia etäparisuhteissa elävät kokevat parisuhteissaan?

Tyypillisesti käännekohtien tutkimuksessa on tyydytty käännekohtien tyypittelyyn huomioimatta sitä, millaisena ne koetaan (ks. esim. Baxter & Bullis 1986; Bangerter & Waldron 2014; Stafford & Merolla 2014). Tämän tutkimuksen tavoitteena on ymmärtää, millaisina etäparisuhteissa elävät kokevat parisuhteensa käännekohdat. Tavoitteena on ymmärtää etäparisuhdetta prosessina, mitä tutkimuksessa pidetään käännekohtanäkökulman erityisenä antina (Baxter & Bullis 1986; Bolton 1961; Pitts & Lee Hummert 2014). Käännekohtien selvittäminen etäparisuhteessa tuottaa tietoa siitä, millaisten tapahtumien kautta etäparisuhteet kehittyvät. Uskon etäparisuhteissa tapahtuvien käännekohtien jossakin määrin eroavan lähiparisuhteiden käännekohdista.

4.3 Haastatteluiden toteutus

Keräsin tutkimusaineiston teemahaastattelumenetelmällä. Haastattelut olivat yksilöhaastatteluita. Teemahaastattelu on keskustelunomainen haastattelumenetelmä, mitä edistää sen puolistrukturoitu rakenne (Hirsjärvi & Hurme 2006). Vaikka haastattelua on suunniteltu etukäteen, jättää teemahaastattelu runsaasti tilaa tutkittavan kokemuksille. Koska sosiaalis-konstruktionistisessa tutkimuksessa etusijalla on tutkittavan ääni (Chen, Pearce & Leeds-Hurwitz 1995), uskon teemahaastattelun soveltuvan tutkittavien kokemusten esille tuomiseen.

Teemahaastattelua ei ole käytetty aikaisemmin etäparisuhteiden tutkimuksessa. Tiedossani on yksi tutkimus, jossa on ylipäättään hyödynnetty haastattelumenetelmää etäparisuhteiden tutkimiseksi. Etäisyyden merkitysten tutkimukseen Adritti ja Kauffman (2004) sovelsivat puolistrukturoitua yksilöhaastattelua tutkimuksessaan, joka on rakenteeltaan jossain määrin samankaltainen haastattelumenetelmä teemahaastattelun kanssa. Käännepaikoita taas on tutkittu tyypillisesti luvussa 3 kuvaamallani Fitzgerardin ja Surran (1981) RIT-haastattelutekniikalla. Koska RIT on suunniteltu läheisten suhteiden käännekohtien tyypittelyyn, sillä ei kyetä vastaamaan tämän tutkimuksen tavoitteeseen. Tässä tutkimuksessa tavoitteena on ymmärtää millaisia käännekohtia etäparisuhteissa ovat.

Hirsjärven, Remeksen ja Sajavaaran (1997) mukaan teemahaastattelussa ainoastaan keskustelun teemat ovat etukäteen tiedossa. Tässä tutkimuksessa teema-alueet olivat etäisyys, yhteydenpito ja käännekohdat parisuhteessa. Haastattelukysymykset kohdistuvat näihin teema-alueisiin Hirsjärvi ja Hurme (2006) ehdotuksen mukaisesti. Suunnitellessani haastattelurunkoa (liite 1) huomioin kolme seikkaa. Ensinnäkin huomioin aiemman tutkimuksen Hirsjärven ja Hurmeen (2006) ohjeen mukaisesti. Toiseksi huomioin tämän tutkimuksen tutkimuskysymykset. Huolellisesti laadituilla haastattelurungolla varmistin sen, että analysoimalla keräämäni aineistoa saatan vastata tutkimuskysymyksiini. Kolmanneksi pyrin siihen, että käytävät keskustelut haastateltavieni kanssa ovat sujuvia. Uskon sujuvan haastattelukeskustelun luovan miellyttävän tunnelman haastattelutilanteeseen. Tämän uskoin edistävän haastateltavien halukkuutta kertoa avoimesti kokemuksistaan haastattelutilanteessa. Tein kaksi esihaastattelua, joista jälkimmäisen sisällytin tämän tutkimuksen aineistoon.

Esihaastatteluiden tekeminen auttoi minua haastattelurungon parantamisessa. Opin myös haastattelemaan henkilökohtaisesta aiheesta, mikä aluksi koin haastavaksi.

Jokainen haastateltava sai sähköpostilla tietoa haastattelusta etukäteen. Liitin sähköpostiin myös haastattelurungon, johon he halutessaan saivat tutustua. Kerroin tutkittaville, että haastattelukysymykset ovat suuntaa antavia ja että haastattelu on luonteeltaan keskustelunomainen. Pyysin tutkittavia etukäteen pohtimaan etukäteen ja kirjoittamaan muistiin noin viisi käännekohtaa etäparisuhteensa ajalta. Tällä pyrin varmistamaan, että haastattelemani henkilöt muistavat käännekohtia suhteistaan haastattelutilanteessa, sillä sen on huomattu käännekohtien tutkimuksessa olevan erityinen haaste (Baxter & Pittman 2001). Haastateltavat kertoivat käännekohtia pyytämäni määrän, ja osa muisti niitä lisää haastattelutilanteessa.

Haastattelin yhteensä yhdeksää suomalaista naista. Yhden haastattelun tallennus epäonnistui, koska tietokoneelle oli tallentunut vain oma ääneni. Tämä johtui luultavasti haastattelussa käyttämäni langattomista kuullokkeista. Kyseessä olevalta haastateltavalta pyysin hänen kirjaamansa käännekohdat sähköpostilla erikseen haastattelun jälkeen. Tein haastattelut joulukuun 2017 ja helmikuun 2018 välisenä aikana. Haastattelut kestivät n. 45–80 minuuttia. Haastattelut olivat keskustelunomaisia. Kerroin tutkittaville haastattelun rakenteesta ja kannustin heitä kertomaan avoimesti kokemuksistaan. Kerroin jokaiselle haastateltavalle, että olen ollut itsekkin etäparisuhteessa.

Pyysin suullisesti jokaisen haastattelun alussa luvan tutkittavalta haastattelun äänittämiseen, mihin kaikki haastateltavat antoivat suostumuksensa. Äänitin haastattelut QuickTime Player –ohjelmalla tietokoneen sisäisesti. Litteroin haastattelut Atlas.ti-ohjelmalla. Kokonaisuudessaan aineisto koostui n. 120 sivusta litteroitua tekstiä. Litteroin haastattelut sanatarkasti; jätin litteraatista pois täytesanat, kuten ”niinku”, ”tuota” ja ”öömm”, mikä teki suhteellisen suuresta haastatteluaineistosta helpommin luettavan. Tämä oli perusteltu valinta myös edessä olevan analyysin kannalta, koska pienin analyysiyksikköni oli sana tai lause.

Kaikki haastattelut toteutin videopuheluohjelmilla; Skypellä ja FaceTimella. Koska tutkittavat olivat etäparisuhteessa, oletin videohaastattelun olevan heille luonteva haastattelumenetelmä. Useammassa kuin yhdessä haastattelussa kävi kuitenkin ilmi, etteivät he ole aktiivisesti käyttäneet videopuheluohjelmia. Esimerkiksi yksi haastateltava kertoi ladanneensa Skypen koneelleen haastattelua varten. Videohaastattelu ei kuitenkaan näyttänyt tuottavan kenellekään haastateltavista vaikeuksia. Tulkitsen, että haastateltavani olivat nuoren ikänsä ansiosta tottuneita käyttämään erilaisia viestintäteknologioita. Käytin itse videopuheluohjelmaa tietokoneelta. Tutkittavat saivat itse valita käyttävätkö matkapuhelinta vai tietokonettaan. Suurin osa osallistui haastatteluun tietokoneeltaan.

Kerroin jokaiselle haastateltavalle varasuunnitelmasta sulkea videopuhelun videokuva, mikäli videopuhelun laatu alkaa merkittävästi heiketä, mitä Sullivan (2012) suositteli tehtäväksi videopuhelun välityksellä käytävissä haastatteluissa. Yhdessäkään haastattelussa varasuunnitelmaan ei ollut tarvetta turvautua, sillä videopuhelut toimivat melko moitteettomasti. Kahdessa haastattelussa ilmeni yksittäisiä teknisiä ongelmia kun ääni ja puhe katkeilivat haastatteluiden aikana. Tämä oli vain hetkittäistä, eikä kokonaisuutena vaikuttanut haastattelun onnistumiseen. Yhden haastattelun heikohko äänenlaatu paikoitellen vaikeutti ymmärtämistäni haastattelutilanteessa. Heikko äänenlaatu myös hidasti, muttei estänyt kyseisen haastattelun litterointia.

Pyysin tutkittavia kirjoittamaan etukäteen muistiin ainakin viisi käännekohtaa etäparisuhteidensa varrelta. Esimerkiksi Baxter & Bullis (1986) huomasivat seurustelusuhdeiden käännekohtia tutkiessaan, että tutkittavat tuottivat niitä vaihtelevasti: 3-20 tutkittavaa kohti. Käännekohtien osalta puhuin tutkittaville merkittävistä hetkistä. Sahlstein Parcell (2013) kuvasi merkittäviä hetkiä käännekohtia kuvaavimmiksi haastateltavien kannalta. Kerroin sekä haastattelua edeltäneessä sähköpostissa että jokaisessa haastattelussa, mitä tarkoitan merkittävien hetkien käsitteellä. Kysyin jokaiselta tutkittavalta haastattelussa kokiko hän käsitteen haastavaksi. Haastateltavien mielipiteet vaihtelivat tässä; toiset kokivat merkittävien hetkien määrittämisen vaivattomaksi, kun taas toiset kokivat sen hankalana. Osa kertoi haasteeksi sen määrittämisen, minkä kannalta merkittävä hetki oli merkittävä, esimerkiksi elämän vai parisuhteen kannalta. Kerroin hyväksyväni kaikki käännekohdat, jotka haastateltava kokee merkittäviksi sillä ehdolla, että hän kokee sen vaikuttaneen hänen

parisuhteeseensa jollain tapaa. Sitä, kuinka hän koki tapahtuman suhteeseen vaikuttaneen, ei tarvinnut määrittää. Tämä on linjassa Boltonin (1961) huomion kanssa siitä, että käännekohtat saattavat toisinaan olla tutkittavan sanoittamattomissa. Alla yksi esimerkki merkittävien hetkien määrittelystäni haastattelua edeltävässä sähköpostissa:

”Merkityksellisillä hetkillä tarkoitan tässä parisuhteen kannalta merkityksellisiä hetkiä tai tilanteita. Ne voi esimerkiksi olla elämäntapahtumia, joilla on ollut jonkin sortin vaikutus (hyvä tai huono) suhteeseen sun mielestä. Sitä, millainen vaikutus suhteeseen on hetkellä ollut, ei tarvitse erityisen tarkkaan määritellä (moni tuskin edes pystyy sanomaan). Lisäksi hetket voi olla suhteesta peräisin olevia hetkiä tai tilanteita (esim. yhteiset matkat, joku merkittävä keskustelu, tauot, jne.). Periaatteessa mikä tahansa merkittävä hetki on merkittävä jos sä koet sen sellaisena!”

Tutkittavat kertoivat yhteensä 49 käännekohtaa parisuhteidensa ajalta. Käännekohtia oli neljästä kuuteen tutkittavaa kohti. Käännekohtien lukumäärään vaikutti selkeästi se, että pyysin tutkittavia nimeämään etukäteen noin viisi käännekohtaa. Viides tutkittava kertoi haastattelussa muistavansa niitä jatkuvasti lisää. Toisinaan käännekohtien määrittäminen koettiin haastavampana. Tähän vaikuttanee ensisijaisesti suhteen kesto: pitkäaikaisemmissa parisuhteissa on suurella todennäköisyydellä enemmän käännteitä kuin tuoreemmissa suhteissa. Lisäksi käännekohdan käsitteen haastavuus on luultavasti tuonut vaihtelua siihen, kuinka vaivattomasti käännekohtat ovat määritettävissä. Tässä tutkimuksessa käännekohtien lukumäärää tärkeämpää oli se, millaisia käännekohtia tutkittavat olivat kokeneet.

4.4 Osallistujat

Löysin tutkittavat ystäväni ja tuttujeni avulla, mitä Lindlof (1995) kutsuu lumipallo-otannaksi. Ilmoitin myös alani opiskelijoiden Facebook-ryhmässä tutkimuksestani. Ilmoituksessa kerroin etsiväni henkilöitä, jotka ovat etäparisuhteissa. Tutkimukseen osallistumisen kriteerinä oli ensinnäkin, että haastateltava kokee olevansa etäparisuhteessa. Näin tutkittavat saivat itse määrittää sen onko heidän parisuhteensa etäparisuhde. Tämä on aiemmassa tutkimuksessa ollut suosittu tapa valita tutkittavat (Aylor 2003). Toiseksi haastateltavalla tuli olla takanaan vähintään vuosi etäisyyttä parisuhteessa. Tällä pyrin varmistamaan sen, että jokainen tutkittava erittäin todennäköisesti olisi kokenut etäparisuhteessaan käännekohtia. En vaatinut tutkittavilta etäsuhdestatusta haastatteluhetkellä vaan riitti, että etäisyyttä oli aiemmin ollut ainakin vuoden verran. Kolmanneksi haastateltavalla eikä hänen kumppanillaan tullut olla lapsia, sillä

Bangerterin ja Waldronin (2014) tutkimuksen perusteella on mahdollista, että suhteiden osapuolten jälkikasvu tuottaa käännekohtia parisuhteeseen. Näin tämän ehdon parantavan aineiston yhtenäisyyttä.

Haastattelin yhdeksää etäparisuhteessa olevaa tai etäparisuhteessa ollutta suomalaista, jotka olivat haastatteluhetkellä edelleen yhdessä kumppaninsa kanssa (ks. taulukko 1). Kaikki haastateltavat olivat naisia ja he olivat iältään 22–30-vuotiaita. Kaikki haastateltavat opiskelivat tai olivat valmistuneet ammattikorkeakoulusta tai yliopistosta. Kahdeksan tutkittavaa oli tai oli ollut etäparisuhteessa miehen kanssa, yksi tutkittava oli ollut etäparisuhteessa naisen kanssa. Kaikki tutkittavat olivat asuneet Suomessa etäparisuhteensa aikana. Viisi tutkittavaa ylläpiti tai oli ylläpitänyt etäparisuhdettaan Suomen sisällä ja 3 tutkittavaa ylläpiti tai oli ylläpitänyt etäparisuhdetta Suomesta ulkomaille. Yksi tutkittava oli ylläpitänyt etäparisuhdettaan kumppaniinsa sekä Suomen sisällä että Suomesta ulkomaille. Kolme tutkittavaa oli etäparisuhteessa kumppaninsa kanssa haastatteluhetkellä, kuusi oli muuttanut samaan asuntoon kumppaninsa kanssa. Haastateltavat olivat olleet parisuhteessa yhteensä noin 1-5,5 vuotta, josta etäparisuhteessa noin 1-3,5 vuotta. Haastateltavat erosivat toisistaan siinä oliko heidän suhteensa ollut alusta asti etäsuhte. Tutkittavien etäisyydet kumppaneihinsa vaihtelivat noin kahdesta sadasta kilometristä tuhansiin kilometreihin. Kolmen haastateltavan suhteessa etäisyys oli muuttunut kerran tai useammin hänen tai kumppanin muutettua toiseen kaupunkiin tai ulkomaille.

Haastateltava	Ikä	Kieli suhteessa	Etäisyys (noin km)	Tapaamisten useus (arvio)	Suhteen kesto	Etäsuhteen kesto	Etäisyys päättynyt
H1	22	suomi	200–3500	viikoittain	4 vuotta	1 vuosi	kyllä
H2	23	suomi	100	viikoittain	1 vuosi	1 vuosi	ei
H3	25	suomi	100–150 *	viikoittain	5,5 vuotta	3,5 vuotta	kyllä
H4	28	englanti	2000	joka toinen kuukausi	2 vuotta	2 vuotta	kyllä
H5	30	englanti	8000	joka toinen kuukausi	2,5 vuotta	1,5 vuotta	kyllä
H6	22	suomi	300	viikoittain	3,5 vuotta	2 vuotta	kyllä
H7	22	suomi	300–8000 *	viikoittain ja joka neljäs kuukausi	3 vuotta	3,5 vuotta	kyllä
H8	28	espanja	4000	joka toinen kuukausi	2,5 vuotta	2,5 vuotta	ei
H9	28	suomi	300–400 *	viikoittain	2 vuotta	1,5 vuotta	ei

* Suhteessa etäisyyden pituus on muuttunut kerran tutkittavan tai kumppanin muuttettua toisaalle

Taulukko 1. Tietoja osallistujista ja heidän etäparisuhteistaan

Koska huomattava osa vuorovaikutuksesta etäparisuhteessa tapahtuu erilaisten viestintäteknologioiden avustamana, keskustelin tutkittavien kanssa myös heidän *yhteydenpidostaan* kumppaneihinsa. Internetillä toimivien mobiiliapplikaatioiden suosio tutkittavien yhteydenpidossa oli suuri. Tutkittavat käyttivät suurimmaksi osaksi samoja ohjelmia kaikenlaisessa yhteydenpidossaan: WhatsAppia, Skypeä, FaceTimea, Snapchatiä, Viberiä sekä Facebook Messengeriä. Seitsemäs haastateltava kertoi siirtyneensä kumppaninsa kanssa Viberiin² sen tarjoaman korkeamman tietosuojan vuoksi. Joitakin ohjelmia käytettiin toisia täydentävästi. Monet käyttivät esimerkiksi Facebook Messengeriä muita välineitä täydentävänä. Sillä saatettiin tiedottaa kumppania puhelimen akun loppumisesta, koska ohjelma toimii myös internet-selaimessa tietokoneella.

Tekstipohjainen eli kirjoitettu viestintä näytti olevan yleisin tapa pitää yhteyttä kumppaniin. Suosituin yhteydenpitoväline oli WhatsApp, joka on internetissä toimiva pikaviestinapplikaatio. Kaikki tutkittavat kertoivat käyttäneensä WhatsAppia yhteydenpidossaan ainakin jossain vaiheessa etäsuhdettaan. Useat kuvasivat WhatsAppia ”tärkeäksi” tarkoittaen applikaation suurta merkitystä yhteydenpidossa kumppaniin. WhatsAppilla pääasiassa kirjoitettiin kumppanin kanssa, mutta osa tutkittavista käytti sitä myös

² Viber on WhatsAppin kaltainen älypuhelimessa ja selaimessa toimiva pikaviestinohjelma, jonka omistaa Viber Media

soittamiseen. Tämä näkyi tutkittavien puheissa siten, että WhatsAppista puhuttaessa tarkoitettiin usein kirjoitettua viestintää soittamisen sijasta. Tutkittavista kuusi kuvailivat yhteydenpitoaan kumppaniin pitkin päivää jatkuvaksi. Kahden yhteydenpitoa määritteli kumppanin opintojen ja työn erityisluonne, joka ei sallinut jatkuvaa puhelimen käyttöä.

Soittamiseen tutkittavat kertoivat käyttävänsä sekä ns. tavallista että internet-puhelua. Internet-puheluohjelmista tutkittavat kertoivat käyttävänsä WhatsAppia, Skypeä ja FaceTimea. Useimmat kertoivat soittamisen sijoittuvan ilta-aikaan. Ohjelmien valinta näytti olevan sidoksissa siihen, asuivatko suhteen osapuolet samassa vai eri maassa. Tavallista puhelua ei useimmiten edes harkittu jos kumppani asui ulkomailla korkeiden kansainvälisten puhelumaksujen takia, mutta jos pariskunnan molemmat osapuolet asuivat Suomessa, kuvailtiin ns. perinteinen soittaminen varteenotettavana vaihtoehtona. Myös etäisyyden pituus näytti vaikuttavan soittamistapoihin: parit, joiden etäisyys ylsi tuhansiin kilometreihin, näyttivät pitävän soittamista tärkeämpänä. He näyttivät suosivan videopuhelua tavallisen äänipuheluun verrattuna. Säännöllinen soittaminen erityisesti suhteissa, jonka molemmat osapuolet asuvat Suomessa, näytti olevan yllättävän vähäistä. Esimerkiksi toinen tutkittava, jonka kumppani asui myöskin Suomessa, kuvaili soitteluja turhaksi. Hän kertoi, että soittaessa tulee olla jokin kertomisen arvoinen asia kerrottavana.

4.5 Aineiston analyysi

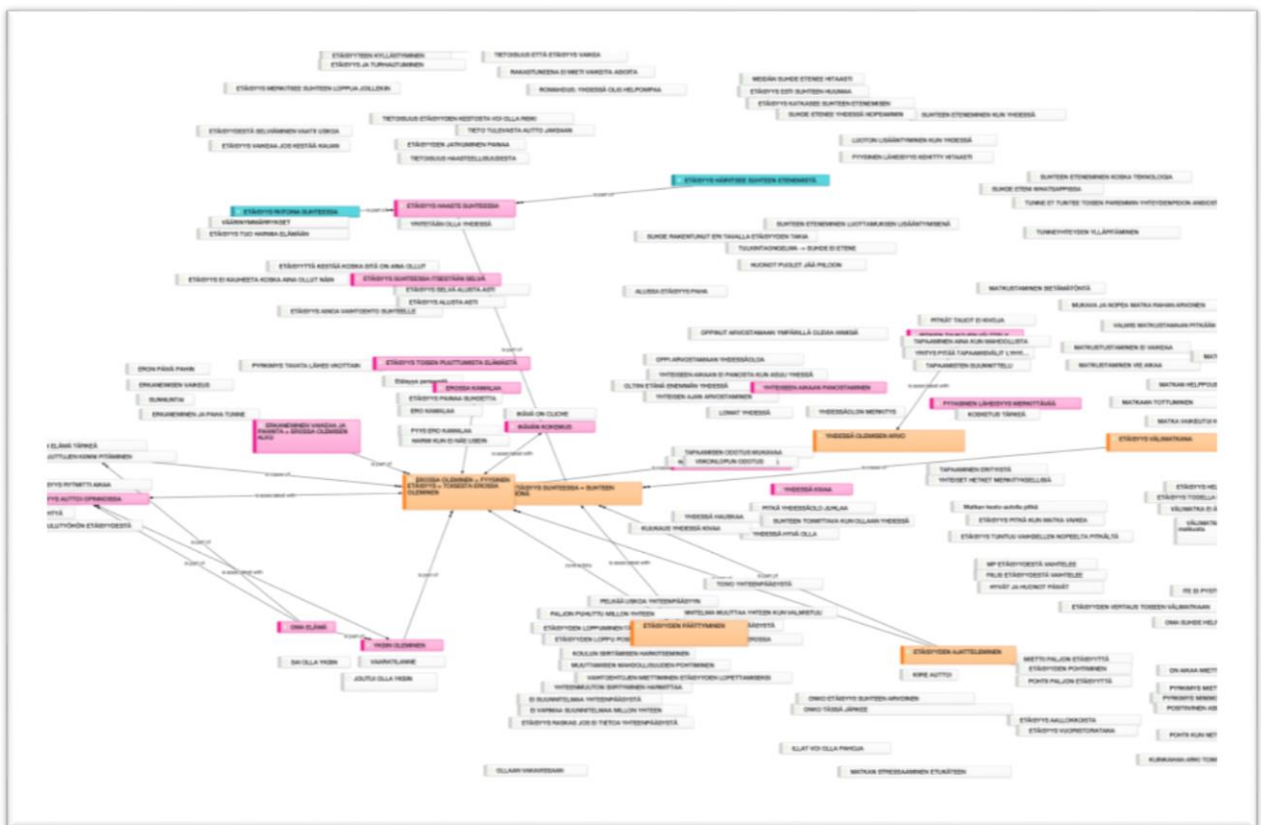
Sosiaalis-konstruktionistisen tutkimuksen päämäärä on ymmärtää merkityksiä ja nähdä kieli todellisuuden perusyksikkönä (Chen, Pearce & Leeds-Hurwits 1995). Koska laadullinen sisällön analyysi on Teschin (1990) mukaan merkityksiin keskittyvä analyysimenetelmä, näen sen soveltuvan tämän tutkimuksen tarkoituksiin. Laadullisessa sisällönanalyysissä merkityksen käsite on siis keskeinen. Kvalen ja Brinkmannin (2009) mukaan myös merkitykset ovat sosiaalisesti rakentuneita: ne syntyvät, rakentuvat, muuttuvat ja hiipuvat ihmisten keskinäisessä vuorovaikutuksessa. Merkitysten ymmärtäminen on tutkimusaineiston kriittistä tulkintaa ja tutkijan tehtävä on selvittää aineistossa esiintyviä rakenteita ja suhteellisuuksia, jotka eivät sellaisenaan löydy aineistosta. Tällä tavoin analyysi johtaa aineiston laajentumiseen.

Laadullisen sisällönanalyysin tavoite on merkitysten kategorioiden luominen, jotka vastaavat tutkimuskysymyksiin (Tesch 1990). Se on siis aineistossa olevien relevanttien sanojen, ilmaisu- ja lauseiden tai minkä tahansa puheessa esiintyvien merkitysten lajittelua kategorioihin. Laadullinen sisällönanalyysi tulee erottaa sisällön erittelystä, jossa aineiston merkityksiä lasketaan; laadullisessa sisällönanalyysissä aineistoa tulkitaan ei-laskennallisilla menetelmillä. Tässä tutkimuksessa analysoin aineistoa induktiivisesti eli aineistolähtöisesti (Elo & Kyngäs 2007; Hsieh & Shannon 2005). Elon ja Kyngäksen (2007) sanoin etenin analyysissä yksityiskohdista yleiseen. Valitsin aineistolähtöisen sisällönanalyysin, koska laadullisin tutkimusmenetelmin tuotettua tietoa etäparisuhteista on vähän. Lisäksi aineistolähtöisyydellä varmistan tutkittavien näkökulman ja näin tutkittavien äänen säilymisen tutkimusprosessissa sosiaalisen konstruktionismin perusajatusten mukaisesti (Pearce 1995). Etenin sisällönanalyysiprosessissani Elon ja Kyngäksen (2007) esityksen mukaisesti: koodasin aineiston, loin kategorioita ja lopuksi käsitteellistin aineiston. Tein analyysin Atlas.ti-ohjelmalla, mutta hyödynsin myös Microsoft Wordia sekä kynää ja paperia.

Koodaaminen oli aineiston ensimmäinen jäsenitys, ja huomasin sen edistävän tutkittavien äänen säilymistä analyysiprosessissa. Eskolan ja Suorannan (2000) mukaan aineiston ensimmäinen jäsenitys on lähellä sellaista käsitteellistä tasoa, jonka kanssa tutkija ja tutkittava voivat olla yhtä mieltä. Koodasin haastatteluaineiston Flickin (2002) kuvaamalla avoimen koodauksen menetelmällä: etsin ja kokosin merkityksiä aineistostani. Käytännössä asetin aineistoon avainsanoja. Kvalen & Brinkmanin (2009) mukaan koodaaminen tuo rakennetta ja luo kokonaiskuvaa suuresta haastatteluaineistosta. Tämä on myös oma kokemukseni. Käsitin analyysiyksikön laajasti: en liittänyt jokaiseen lauseeseen omaa merkitystä vaan analyysiyksiköitäni olivat niin sanat, lauseet kuin useampien lauseiden kokonaisuudet. Tämä on Teschin (1990) mukaan tavallista laadullisessa sisällönanalyysissä.

Aineiston koodaamisen tuloksena oli satoja koodeja. Tässä vaiheessa erotin koodistosta käännekohtiin liittyvät koodit, joiden erillisen analyysin esittelen alla. Vein loput koodit Atlas.ti-ohjelman käsitekartta-alustalle (kuva 2), jolla saatoin vapaasti työskennellä aineistoon liittämieni koodien kanssa. Koodia kaksoisnapauttamalla saatoin tarkastaa litteraatista kohdan, johon olin koodin aiemmin asettanut. Ryhmittelin samanlaiset ja samankaltaiset koodit (esim. koodit ”*luoton lisääntyminen kun yhdessä*” ja ”*fyysinen läheisyys kehittyi hitaasti*”) lähelle

toisiaan käsitekartalla Atlas.ti:ssä. Seuraavaksi etsin käsitekartan koodeista hierarkkisuutta, toisin sanoen loin koodiryhmille ylänimikkeitä (esim. ylänimike ”*etäisyys suhteen kehityksen esteenä*”). Elo ja Kyngäs (2007) kuvaavat tätä aineiston käsitteellistämiseksi, joka on laadullisen sisällönanalyysin kolmas vaihe. Koska tässä tutkimuksessa tutkin tutkittavien merkityksiä ja kokemuksia, voisi merkitysten käsitteellistäminen olla pelkkää käsitteellistämistä kuvaavampi käsite. Ylänimikkeiden nimeämisen jälkeen hahmottelin koodiryhmien välisiä yhteyksiä käsitekartalla Atlas.ti:ssä (kuva 2), mutta myös paperilla. Käsitän myös tulosten kirjoittamisen osaksi analyysiä, sillä se syvensi ymmärrystäni erityisesti luomieni luokkien yhteyksistä toisiinsa. Tuloksena oli useita merkityksiä, jotka tutkittavat liittivät etäisyyteen.

Kuva 2. Kuvakaappaus luomastani käsitekartasta Atlas.ti-ohjelmassa

Käännekohtien analyysissä etenin eri tavoin, sillä ne olivat luonteeltaan tarkkarajaisempia kuin etäisyyteen liittyvät merkitykset: tutkittavat kykenivät sanoittamaan käännekohtia itse kun taas etäisyyden merkityksien analyysi osoittautui tulkinnallisemmaksi. Koodasin ensin

käännepohdat kuten muunkin aineiston asettamalla avainsanoja litteraattiin Atlas.ti-ohjelmalla (esim. koodi ”*Merkittävä hetki: matka Pariisiin*”). Tämän jälkeen listasin käännepohdat Word-dokumenttiin Atlas.ti:llä luomiani koodeja apuna käyttäen. Yhdistin samankaltaiset käännepohdat antamalla niille ylänimikkeitä (esim. koodi ”*tapasi kumppanin ystäviä*” ja koodi ”*kumppani tapasi parhaan ystävän*” = ylänimike ”*ystävien tapaaminen*”). Tuloksena oli 6 käännepohdaluokkaa, joita tutkittavat olivat kokeneet etäparisuhteissaan.

Seuraavassa luvussa esittelen tämän tutkimuksen tulokset. Tutkittavat merkitsevät H[numero]-yhdistelmällä. H merkitsee haastateltavaa ja numero tarkoittaa tietyn haastateltavan. Numerojärjestys on eri kuin haastatteluiden tekojärjestys; määrittelin numerot kullekin haastateltavalle täysin sattumanvaraisesti. Tuloksia raportoidessani esitän lainauksia haastatteluista. Aineistolainauksista olen poistanut tutkittavien ja heidän kumppaneidensa asuinpaikat tutkittavien anonymiteettiä suojellakseni. Lupasin tämän heille tutkimusluvassa (liite 3). Sisällytän lainauksiin paitsi tutkittavan, myös omaa puhettani, sillä sosiaalisen konstruktionismin mukaan merkitykset ovat kontekstisidonnaisia. Sosiaalisen konstruktionismin mukaan tutkija luo merkityksiä haastattelussa yhdessä haastateltavan kanssa. Tuon tätä yhteisen luomisen prosessia esille tuloraportoinnissani sisällyttämällä useimpiin lainauksiin keskustelua myös varsinaisen käsittelemäni asian ympäriltä. Tämä edistää myös lainausten luettavuutta.

5 Tulokset

Tämän tutkimuksen tulosluku jakautuu kahteen alalukuun: etäisyyden merkitykset ja käännekohdat etäparisuhteissa. Ensimmäisessä luvussa esittelen tulokset, jotka vastaavat ensimmäiseen tutkimuskysymykseen: millaisia merkityksiä etäparisuhteissa elävät tutkittavat liittävät etäisyyteen? Toisessa alaluvussa esittelen toisen tutkimuskysymyksen tulokset: millaisia käännekohtia etäparisuhteissa elävät tutkittavat ovat kokeneet?

5.1 Etäisyyden merkitykset

Tämän tutkimuksen tulosten mukaan tutkittavat käsittivät etäisyyden merkityksen vastakkaisena yhdessä olemiselle. Etäisyyteen liitettiin tulevaisuuden tavoitteisiin ja yksin olemiseen liittyviä merkityksiä. Sen myös kuvattiin aiheuttavan haasteita parisuhteelle: etäisyys vaikuttaa parisuhteen kehitykseen ja aiheuttaa tulkintaongelmia. Tulosten mukaan etäisyys on monimerkityksellinen käsite. Näihin merkityksiin vaikuttavat useat tekijät: välimatkan koettu haastavuus, asenne, vertaaminen, mieliala, ympäröivien ihmisten käsitykset etäisyydestä sekä mahdollisuus pitää yhteyttä. Alla esittelen ja kuvailen näitä tuloksia tarkemmin.

5.1.1 Etäisyyden ja yhdessä olemisen vastakkaisuus

Tulkitsin kaikkien tutkittavien käsittäneen etäisyyden etäparisuhteessa yhdessä olemisen vastakohtana. Etäisyyttä kuvailtiin ei-ideaalina ja negatiivisena asiana etäparisuhteessa, kun taas yhdessä olemista kuvailtiin ideaalina ja positiivisena. He luonnehtivat etäisyyttä parisuhteissaan vahvoilla negatiivissävytteisillä ilmauksilla: etäisyys on ”per*eestä”, ”kamalaa” ja ”hirveää”, kun taas yhdessä olemista kuvailtiin ”kivaksi”, ”juhlaksi” ja ”hauskaksi”. Esimerkiksi H3 kertoi kokeneensa etäisyyden parisuhteessaan kaksi kertaa. Hänen parisuhteensa oli alkanut etäparisuhteena, minkä jälkeen hän oli asunut yhdessä kumppaninsa kanssa noin vuoden yhdessä kun etäisyys hänen parisuhteessaan uudestaan alkoi ja kesti puolitoista vuotta. Haastatteluhetkellä etäisyys hänen suhteessaan oli päättynyt. Etäisyyden ja yhdessä olemisen vastakkaiset merkitykset ilmentyvät selkeästi hänen kertomuksessaan etäparisuhteen muuttumisesta lähiparisuhteeksi:

H3: ... mut sitten myös se, et se mitä etäsuhteesta oli kehittynyt, et aina kun nähtiin niin oli kivaa ja tehtiin jotain mukavaa, et se oli semmosta juhlaa. Arki oli se ku oli yksin ja oli tylsää, siin oli hirveen iso kontrasti sit sen viikonlopun kaa. Et viikonloppua odotti, se oli ihan hirveetä kun ei nähty, mut sit kun me muutettiin yhteen niin se katos, et siitä tuli vaan lattaa, et tiiäkö kun joka arkipäivä pystyttiin oleehnessä, pystyttiin tekee asioita. Viikonloppuna ei saanu samalla tavalla panostettua sen takia, koska mikä tahansa päivä me pystyttiin sit tekeen jotain kivaa, mut sit ei enää tehtykään niitä kivoja asioita kun ennen. Siinä oli tavallaan sopeutumista takas siihen meidän yhteiseen arkeen, et se oli puolessatoista vuodessa kuitenkin ehtinyt jo muuttua aika paljon...

Etäisyyden negatiivisuus ja yhdessä olemisen positiivisuus kuvastui tutkittavien puheissa *erkanemisen hetkistä, yhteiseen aikaan panostamisesta, yhteisen ajan suunnittelemisesta etukäteen ja pohdinnoista yhteen muuttamisen mahdollisuudesta*. Etäisyyden negatiivinen merkitys näkyi erityisesti tutkittavien kertomuksissa *erkanemisen hetkistä*. Erkanemisen hetket olivat niitä hetkiä, jona suhteen toinen osapuoli, tai mahdollisesti molemmat, lähtivät takaisin kotiin. Neljä tutkittavaa kuvaili erkanemisen hetkiä negatiivisten tunteiden värittäviksi. Kolmas haastateltava kertoi, että erkanemista kumppanista seurasi paha tunne, joka saattoi jatkua kauan vielä erkanemisen jälkeenkin. Toisaalta ensimmäinen haastateltava kertoi pahan tunteen iskevän erityisesti hänen päästyään kotiin. Viides tutkittava kuvasi hetkeä erityisen tunnepitoiseksi kuvatessaan kotiinpaluun hetkeä lentokentällä. Hänen etäisyytensä kumppaniin oli erityisen pitkä, noin 8000km:

Minä: allekirjoitan itsekin. Et todellakaan oo ees ensimmäinen, joka just niillä sanoilla kuvaa, että etäisyys on per*eestä

H5: sä et usko kuin monta kertaa mä oon ollu sillei lentokoneessa ku kumppani on saattanu mut tohon lentokentälle, niin mä oon itkenyt siel turvatarkastuksessa ihan sillee valtoimenaan, mä oon itkenyt vielä lentokoneessaki. Ihmiset on ollu sillee et mitä sulla on hätänä ja mä oon ollu sillee eeei, tää on nyt vaan tää, et ei mitään vakavampaa mut tämmönen vaa. Ihmiset on kyl aina ollu hirveen ymmärtäväisiä

Erkanemisen hetkien negatiivisuuden ohella osa tutkittavista puhui *yhteiseen aikaan panostamisesta ja sen arvostamisesta* etäparisuhteessa. Yhteensä viisi tutkittavaa kertoi panostavansa yhteiseen aikaan kumppanin kanssa. Kaikki heistä kuvasivat yhteisen aikaan panostamisen ja sen arvostamisen olevan etäsuhteen hyvä puoli. Tutkittavat vaikuttivat

arvostavan suuresti niitä hetkiä, jotka vietettiin kumppanin kanssa yhdessä, koska ne hetket eivät olleet jokapäiväisiä. H7, joka oli kokenut sekä Suomen sisäisen, että pitkän kansainvälisen etäisyyden kumppaninsa kanssa. Pohtiessaan etäisyyden hyviä ja huonoja puolia etäparisuhteessaan hän kuvasi etäisyyden opettaneen häntä arvostamaan yhteistä aikaa kumppanin kanssa:

Minä: miten sä koet etäparisuhteen, mitä hyvää tai haastetta siinä on ollu, niinku ylipäättään?

H7: tosi hyvää teki se, et ku ei ollu mahdollisuutta olla lähekkäin tai, se oli ihan kauheeta tietenkin, mutta se, että se läheisyys tapahtuu puheen tai tekstin kautta. Et silleen, oppi puhumaan kaikesta, osottaa niinku kiintymystä ja kaikkee tosi avoimesti puheella. Et se oli varmasti tosi iso juttu. Ja sit ihan vaan se, että ku niitä hetkiä ei ollu yhdessä, mikä on kauheeta ja haastavaa, mut sit ku niit oli, et niitä osas oikeesti arvostaa ihan kauheesti. Et oppi siihen, että ei pidä sitä itsestään selvyytensä, että saa olla yhdessä, saa käydä kaupassa, saa siivota yhdessä, että kaikesta tuli sellanen ihan uudenlainen arvostus, tai kuvittelis et ihan toisenlainen arvostus siihen yhdessä oloon. Et sen se ainaki on opettanu se etäily. Ja niin, en tiä. Haasteita siinä oli toki kaikki, miten vaikee on välillä tukee toista tai saada vastaan tukea. Ku kuitenkin koskettaminen on, tai meille se on tosi tärkeätä, niin se yksinäisyys ja se toisen yksinäisyyden helpottaminen kun ei pysty olemaan koko ajan läsnä

Osan tutkittavista mukaan yhteistä aikaa arvostetaan etäparisuhteissa enemmän kuin lähiparisuhteissa. Kaksi tutkittavaa sanoi, että yhdessä olemista saatetaan lähisuhteessa pitää itsestään selvyytensä. Heidän mukaan toisen läsnäoloa etäparisuhteessa osaa arvostaa paremmin. Molemmat tutkittavat perustivat näkemyksensä omiin kokemuksiinsa lähiparisuhteesta. Esimerkiksi H6 kertoi, että yhteiset aktiviteetit kumppanin kanssa vähenivät yhteen muuttamisen jälkeen. Hän kertoi, että myös yhdessä vietettyä aikaa oli niukasti jaetusta asumisesta huolimatta, koska hänellä oli kumppaninsa kanssa hyvin erilaiset työajat:

Minä: ... no jos miettii sitä etäparisuhdetta, yleensä ehkä ihmiset ajattelee huonoja asioita, mut mitä hyvää siinä sun mielestä on?

H6: no, tällei mejän kohalla, tää on just tämmöstä käytännöllistä siis, mut just, et mä sain mun kouluu suoritettuu, ku mä olin yksin. Kauhee näin, mut ei siis ollu mitään häiriötekijöitä kun mä olin hirveesti yksin aina sillon alkuun niin pysty sit sitä hoitaa. Sitä osas vaalia sitä yhteistä aikaa, ku me ollaa asuttu nyt vähä reilu vuos yhdessä, nii mä just nauroin sitä, sillo just kaks vuotta ku me ei oltu yhes, nii me oltiin loppujen lopuks paljon enemmän yhdessä. Et nyt meillä on niin erilaiset työajat ja toinen lähtee kuudelta ja mä tuun illalla yheksältä, et se on vaan sillei läpsyst vaihto. Et

sitä osaa sillei erilailla jotenki vaalia sitä suhdetta jos on etänä. Tai siis yhteistä aikaa ku se ei oo niin itsestään selvää.

Yhdessä olemisen arvostaminen voi tarkoittaa yhdessä olon arvostamista paitsi fyysisesti yhdessä olessa, myös teknologiavälitteisesti vuorovaikuttaessa. Yhdessä olemisen sijaan H5 käytti sanaa läsnä oleminen. Hän kertoi, että etäparisuhteessa hän arvosti läsnä olemista enemmän kuin aiemmassa lähiparisuhteessaan. Hän kertoi puhuneensa aiheesta paljon ystäviensä kanssa. Hänen mukaan hän oli etäparisuhteessa enemmän läsnä soittaessaan kumppanin kanssa:

Minä: oot sä miettiny paljon etäisyyttä varsinkin sinä aikana kun olitte etänä, et mitä hyvää, mitä huonoo siinä on?

H5: no siis no jos mä hyvistä vaikka alotan, niin siitä mä oon aika monen ystävän kanssa puhunu, että se on oikeesti silleen et ku sä oot etäsuhteessa niin meilläki, meil yhteydenpito tapahtuu aikalailla FaceTimen välityksellä kun meillä on molemmilla iPhonet, niin varsinkin sillä. Se tuntu siltä, et me soiteltiin kyllä ihan joka päivä, et saatettiin soitella useemmankin kerran, et sit se ei oikeestaan koko se aika ku oltiin hereillä ja näin, mut nimenomaan se videopuhelu, se oli aina sellanen, et must tuntu ku me soitettiin, et sillan me oltiin oikeesti molemmat siin läsnä. Et sitte taas jos mä mietin, et sitte aikasemminki jos on ollu samas paikassa aikasemminki ihmisen kanssa, et voi oikeesti mennä useempiki päivä, ettei tuu oikeesti kysytty, että mitä kuuluu, mites päivä meni tai mitään semmosta. Et mä yritän kyllä sillee joka päivä, et miten töissä ja miten ja tätä, tätä ja näin, niin vastaavasti, et yritetäänkö pitää semmosta, et tuntuu et se tulee automaattisesti, et tulee höpötetty niit juttui, eikä oo mikään telkkari siin sitte häiritsemässä tai mikään muu juttu. se nyt on ainaki semmonen.

Yhteisen ajan arvostaminen näkyi kahden tutkittavan puheista *yhteisen ajan suunnittelemisesta etukäteen*. Toisinaan tämä saattoi edellyttää suurtakin suunnitelmallisuutta parisuhteen osapuolilta. Esimerkiksi H9 kertoi olleensa kiireinen etäsuhteen ensimmäisenä syksynä, minkä takia hän suunnitteli kumppaninsa kanssa tulevan syksyn tapaamisia etukäteen. Hän kertoi, että saattoi tällä varmistaa sen, että yhteistä aikaa parisuhteessa riittää kiireistä huolimatta:

Minä: onks teillä ollu puhetta siitä, tai niin sanotusti sopimusta tai sääntöä siitä, et kuinka usein yrittää nähä vai onks se ollu tilanteen mukaan et miten pääsee?

H9: tilanteen mukaan, et syksyllä 2016 niin jossain vaihees otettiin kalenterit esille ja lyötiin viikonloput lukkoon, et millon ainaki nähään. Et ainaki kerran kuussa. Sama oli tos kesälläki et

ehkä et yritettiin kerran kuussa. Nähtiin mun kaverin häissä ja festareilla, et ei ollu kahenkeskeistä näkemistä, haha, mut ainaki kerran kuussa. Se on vähän semmonen sanomaton sääntö, mikä on ollu

Yhteisen ajan suunnitteleminen voi myös olla keino selviytyä etäisyydestä etäparisuhteessa. Se vaikuttaa olevan toisille etäparisuhteessa elävälle mieluisaa ajanvietettä, joka voi auttaa negatiivisesti mielletyn etäisyyden kanssa jaksamisessa. Puhuessamme siitä, kuinka usein H2 tapaa kumppaninsa kanssa hän kuvasi yhteisen ajan järjestelemistä hauskaksi. Hänen etäisyytensä kumppaniin oli noin 200km. Suhteen alussa he olivat taittaneet tämän etäisyyden hyvin usein. Myöhemmin tapaamisten useus oli harventunut:

Minä: Joo. Te näätte niinku suunnilleen viikoittain, mut se on sit ilmeisesti vaihellu sit aiemmin, että ei oo ollu välttämättä mitään semmosta, että tällöin ja tällöin?

H2: Joo. Aikasemmin me nähtiin tosi usein. Mä en tiedä, et oliko se sitten se alkuhuuma semmosta, että halus vaan päästä hirveesti näkemään, mut se oli aika hurjaa, et melkein joka päivä saatettiin nähdä, vaikka oli se (kahden kaupungin)-väli. Mut nyt se on tavallaan ihan mukavasti vakiintunu, koska mä pystyn hirveen hyvin suunnittelemaan mun menot ja hän pystyy hänen menot. Me nähdään ne tietyt päivät ja se on itseasiassa ihan mukava oottaa sitä keskiviikkoa ja sit vielä enemmän sitä sunnuntaita, koska pystyy näkeä koko päivän

Minä: Niin niinpä, eikä vaan sitten –

H2: – Ihan hauska, että voi tollei, emmä tiiä, järjestellä jonkun ihmisen näkemistä

Pohdinnat yhteen muuttamisen mahdollisuudesta olivat hetkiä, joina pohdittiin etäisyyden päättämistä parisuhteessa. Tutkittavista kuusi kertoi etäparisuhteen aikana pohtineensa milloin yhteen muuttaminen voisi olla mahdollista. Nämä tutkittavat kertoivat pohtineensa vaihtoehtoisia ratkaisuja, jotka mahdollistaisivat etäisyyden päättymisen heidän suhteissaan. Nämä pohdinnat eivät tutkittavien mukaan kuitenkaan johtaneet toimintaan. He kertoivat, etteivät he nähneet vaihtoehtoisia ratkaisuita tarpeeksi kannattavina paitsi omien, myös kumppanin henkilökohtaisten tavoitteiden kannalta. Esimerkiksi H5 näki vaihtoehtoisen suunnitelman uhkaavan liiaksi hänen valmistumistaan yliopistosta. Hän oli 2,5 vuoden etäparisuhteen jälkeen muuttanut ulkomaille kumppaninsa luokse. Hän kertoi pohtineensa jo aiemmin muuttamista kumppaninsa luo ja vaihtoehtoisesti kumppanin mahdollisuutta muuttaa

hänen luokseen Suomeen. Hän oli kuitenkin tullut tulokseen, ettei muuttaminen tuolloin ollut hänen opintojensa vuoksi kannattavaa. Myöskään kumppanin ei ollut mahdollista muuttaa työnsä vuoksi:

Minä: Jos sun pitää sanoo joku syy, et miks te ootte etäsuhteessa niin miks te ootte etäsuhteessa?

H5: Miks me oltiin etäsuhteessa?

Minä: Niin

H5: no totaa, siis syy miks mä en esimerkiksi... Mä olisin muuten voinu miettii esim. sitä et olisinks mä saanu jotai työviisumii tänne heti tai näin tai olisko ollu mahdollisuus miettii jotai muuta ratkasuu, mut mulla oli siinä vaiheessa gradu kesken, maisteriopinnot kesken, ja mä sanoin kumppanille, et mä en jätä kyl kouluu, et se kuitenkin, et mulla on enää niin vähän jäljellä, et mun täytyy saada tää tutkinto kasaan, et gradu kasaan ja mä haluan valmistuu ja sit sen jälkeen voidaan sit miettii ihan, kaikki suunnitelmat on sen jälkeen auki. Et se oli varmaan se suurin syy. Ja sitten taas toisaalta kumppanilla, ku se tekee perheyriyksessä töitä, niin ei ollu taas mahdollisuus muuttaa Suomeen taas sitten kuukaudeksi, vuodeks, puolekstoista vuodeks, et ei olis ollu läheskään sopinu sit siihen

H7 kertoi myöskin pohtineensa kumppanin kanssa vaihtoehtoa, joka mahdollistaisi samalle paikkakunnalle muuttamisen. Hänen etäisyytensä kumppaniin oli tuolloin 270 kilometriä. Hän kertoi pohtineensa kumppanin kanssa mahdollisuutta, että kumppani olisi tullut opiskelemaan H7:n asuinkaupunkiin. Hänen tapauksessaan opiskeleminen samassa kaupungissa olisi ollut vaikeasti järjesteltävissä, koska yliopistojen välinen siirto ei ollut mahdollinen. Toisaalta tutkittavan koulutusohjelmaa ei ollut tarjolla kumppanin asuinkaupungissa:

Minä: Koet sä et mikä oli se syy miksi te olitte etäsuhteessa?

H7: Se oli ihan se et kumppanin opinnot oli (toisessa kaupungissa) ja mun oli täällä, ja että, jos se olis halunnu... Mietittiin sitä jos se olis tullu tänne opiskelee. Sitten sen olis pitäny hakee pääsykokeiden kautta, ettei pysyny siirtyy. Ja sitten taas mä opiskelin silloin kulttuurituottajaksi vielä, mulla oli koulu alkupuolella ja sit sitä koulutusta ei ollu (kumppanin paikkakunnalla) samanlaisena ja silleen. Et opinnot oli se syy

5.1.2 Tulevaisuus ensin

Kaikki tutkittavat kertoivat etäisyyden syyksi omat tai kumppanin opinnot tai työn. Vaikka etäisyys koettiin negatiivisena, kokivat kaikki tutkittavat sen kannattavana opintojen tai työn takia. Opinnot ja työ koettiin merkityksellisinä asioina, ja etäisyys parisuhteessa ja lähisuhteesta luopuminen nähtiin niiden arvoisena. Tutkimuksen kaikki tutkittavat ja heidän kumppaninsa ovat nuoria, ja näin elämäntilanteessa, jossa hankitaan koulutusta ja aloitetaan työelämässä. Etäisyys nähtiin siis tulevaisuuden tavoitteiden saavuttamisen kannalta tarpeellisena. Etäisyyden arvo tulevaisuuden kannalta ilmeni sekä niiden tutkittavien puheissa, jotka olivat alusta asti etäsuhteessa kumppaninsa kanssa että niiden, joilla etäisyys suhteessa alkoi vasta myöhemmässä vaiheessa parisuhdetta. Tutkittavat vaikuttivat olevan hyvin tietoisia etäisyyteen liittyvistä syistä, koska he vastasivat kysymykseen ”mikä oli etäisyyden syy suhteessasi?” suoraan ja nopeasti. Esimerkiksi H9 mainitsi etäisyyden syyksi kumppanin työt. He olivat aluksi asuneet samalla paikkakunnalla, kunnes hänen kumppaninsa sai työpaikan 300km päästä:

Minä: Miksi tai mikä on se syy et te ootte etäsuhteessa? Työt?

H9: Joo, työt. Kumppani sai sieltä sen työpaikan niin eipä siinä oikeen

Minä: Oliko se sun kumppani samalla alalla kun sä muuten?

H9: Ei, IT-alalla

Kukaan tutkittavista ei antanut ymmärtää, että etäisyys heidän parisuhteissaan tulisi kestäämään ikuisesti. Tulkitsin kaikkien tutkittavien puheista, että etäisyys parisuhteessa on väliaikainen tila. Tätä selitti esimerkiksi se, että huomattava osa tutkittavista oli jo muuttanut yhteen kumppanin kanssa – näissä suhteissa etäisyys oli jo ollut väliaikainen vaihe. Monet kertoivat pohtineensa, milloin etäisyys voisi suhteessa päättyä, mikä osaltaan kertoo etäisyyden käsittämisestä väliaikaisena etäparisuhteessa. Väliaikaisuus ei kuitenkaan tarkoita sitä, että pariskunnan osapuolilla olisi tiedossa tarkalleen, milloin etäisyys suhteessa päättyy. Tästä huolimatta etäisyys voidaan käsittää etäparisuhteessa väliaikaiseksi. Esimerkiksi H8 kertoi, ettei hänellä ole varmuutta siitä, milloin etäisyys hänen etäparisuhteessaan tulee päättymään. Väliaikaisuus korostui hänen pohdinnassaan haastattelussa siitä, milloin etäisyys hänen etäparisuhteessaan voisi loppua. Hänen etäisyytensä kumppaniin oli lähes 3000 km. Kysymys tuntui ymmärrettävästi olevan hänelle hieman haastava. Tämä voi kertoa kulttuurisesta

olettamuksesta siitä, että olisi hyvä, että etäisyydellä parisuhteessa olisi päätepiste. Tästä kertoo maininta hänen pohdinnassaan siitä, että joku saattaisi sanoa, että heidän tulisi pohtia enemmän yhteen pääsyä. H8 lisäsi, että varmat suunnitelmat yhteen pääsystä ovat loppujen lopuksi mahdottomia, koska tulevaisuudesta ei etukäteen voi tietää:

Minä: Onks teillä tietoo, et tuutteks te olee samassa paikassa tai tulevaisuudessa?

H8: Eem, e-ei ole tietoa. Öö. Mm. Ei se nyt ehk ihan, siis tota s-semmonen vois olla, et tulis ainakin pidempi jakso niinku ens syksynä, et jos mä valmistun tai siis valmistun toisesta tutkinnosta, mut teen kahta tutkintoa, mutta voisi, riippuen vähän tosta... Kumppani on lähössä tutkijavaihtoon jonneki Eurooppaan, niin me on vähän sitä sillee, et koska jos mä oon yhen tutkinnon saanu pois ja mulla on toisesta gradu jäljellä niin mä, riippuen gradun vaiheesta ja muusta, et mä voisin olla aika vapaa menemään, että minne se ikinä lähteekään, et mä menisin sitten sen kanssa. Semmonen seuraava, ja sitten mul olis ehkä mahdollisuus ehkä päästä kuukaudeks tai puolekstoista (kumppanin kotimaahan) töihin ja sit siit vois tulla jopa melkein kolmen vuoden jakso, et me oltais yhdessä, mut sellast oikeesti pysyvämpää tai asettumista samaan paikkaan, niin se ei oo näköpiirissä nyt, tai ei ainakaan selkeesti. Ja se on ehkä vähän sellanen asia et, joku varmaa sanois, et meidän pitäis puhuu siitä enemmän ja miettiä, se on tärkeätä, mutta mä erityisesti koen sen niin, et ku ei voi tietää, niin turha sitä on loputtomasti märehtiä, et mul on tietysti hyvä tilanne siinä mielessä, on pari ammattia ja puhuu paria kieltä, niin ainaki on mahdollisuuksia. Ja mä mielelläni sinne lähenki, mut et sitte taas kumppanilla on aika spesifi tutkinto ja (kumppanin kotimaassa) ei oo kyl töitä ja sit se ei taas haluis lähtee sielt mihinkää, ni et varmaa täs jossai vaihees joudutaan niin ku, tai täytyy miettiä tarkemmin. Et mun opiskelu on nyt sit mikä on niinku mahdollistanu sen, et mä pystyn menee eestaas, mut sit täytyy miettiä et tehään. Tällä hetkellä se ei oo sellane asia, kyl sitä miettiä, mut mä en osaa stressata siitä niin paljon ku joku muu ehkä strassais. Et sen näkee sitte

H9 puhui myös varmojen suunnitelmien mahdottomuudesta etäparisuhteessa. Hän oli saanut kuukautta ennen tämän tutkimuksen haastattelua tietää, että muuttaisi pian kumppaninsa luokse toiseen kaupunkiin Suomessa. Hän tarkensi, ettei tämä suunnitelma ollut etukäteen tiedossa, vaikka puhetta asiasta kumppanin kanssa oli aiemmin ollut. Hän vitsaili ajatuksella siitä, että hänellä olisi ollut etäisyyden päättymispäivä kalenterissa alusta asti:

Minä: Onks teillä suhteen aikana ollu käsitystä, ennen tätä hetkee, et tuuttekste olemaan samassa paikassa ja millon?

H9: No ei, tosi monesti siitä puhuttu, et sit kun mä valmistun, niin yrittää löytää töitä. Et vielä viime syksynä oli, että valmistun näihin aikoihin, niin ollaan puhuttu että muuttais (samaa kaupunkiin). Mut siinä on kuitenkin ollu se, et sit jos saa töitä jostain muualta, et se ei oo ollu

mikään semmonen itsestäänselvyys ennen ku sitte joulukuun lopussa ku kävi ilmi et kumppanin kämppis muuttaa pois. Et on siitä puhuttu mut ei mitään varmuutta, et joo tammikuussa 2018 muutetaan yhteen

Minä: Ainaki ite näen etäsuhteen kokeneena, että ei kannata sanoa tai tehdä mitään kiveen lyötyä suunnitelmaa kun ei voi elämässä tietää koskaan tarkkaan

H9: No näinpä

Minä: Mut oli kumminki tavoitteena et jossai vaiheessa sitten?

H9: Nimenomaan, sitten ku valmistun niin sen jälkeen sit. Tai enhän mie vielä oo valmistunu. Tentti vielä puuttuu niin sitten tulee vielä varmistus

5.1.3 Yksin oleminen

Etäisyyteen liitettiin yksin olemisen kokeminen. Yksin olemiseen taas liitettiin sekä positiivisia että negatiivisia merkityksiä. Yksin olemisen negatiivisuudella tarkoitettiin yksinäisyyden ja ikävän kokemista. Nämä tunteet voivat osaltaan liittyä siihen, miksi etäisyys koetaan negatiivisena etäparisuhteessa: siihen liittyy negatiivisten tunteiden kokemista. Useat haastateltavat mainitsivat kokevansa ikävää tai yksinäisyyttä. Kaksi tutkittavaa kertoi kokeneensa ikävän tunteita etäparisuhteissaan. H2 kuvaili ikävän tunnetta jatkuvaksi taakaksi:

Minä: Mietit sä paljon etäisyyttä? Sen hyviä tai huonoja puolia?

H2: Ne hyvät puolet ehkä siinä omassa arjessa näkyy parhaiten, että just niinku mä sanoin, et asioiden suunnittelu sujuu paljon helpommin, koska mä tiedän mitä tehdä, varsinkin sen toisen ihmisen, ikävältä se kuullostaakin, niin sen omat suunnitelmat ei tuu mun päälle. Ja sit päinvastoin. Niitä huonoja puolia tulee aina, tavallaan, huono päivä, niin tavallaan semmonen romahdus, et miks, tää olis niin paljon helpompaa, jos sä kävisit kaupassa ja olisit täällä mun kanssa. Ei tarttis olla koko ajan ikävä ja tiiätkö, ihan tämmösii cliché-juttuja, mut ei ne sit koko ajan oo mielessä. Tuntuu, että asiat helpottuu ajan kanssa vaikka, en mä tiedä, etäisyys on sama

Myös kahdeksas tutkittava mainitsi ikävän huonona puolena etäparisuhteessa. Hänen kertomuksestaan huomaa, ettei hän kokenut ikävän selittämistä tarpeellisena. Ikävä etäparisuhteessa voidaan kokea itsestään selvytenä. Tämä voi tarkoittaa sitä, että myös muut tutkittavat kokivat ikävää etäparisuhteissaan, vaikka eivät välttämättä maininneet sitä haastattelussa:

H8: ... mut sit tietysti huonoja puolia niin ikävä, ihan vaan sellaisena kuin niinkun se on ja sit se et joutuu eri tavalla tekee töitä sen tunneyhteyden säilyttämiseksi...

Tutkittavista kolme puhui yksin olemisesta negatiivisena asiana, yksinäisyydestä. Tulkitsin tutkittavien puheista, että etäparisuhteissa he ajattelivat, että jos he olisivat asuneet samalla paikkakunnalla tai samassa asunnossa, he olisivat vähemmän yksin. Omasta yksinäisyydestä ei kuitenkaan aina olla tietoisia etäparisuhteessa. Ensimmäinen tutkittava kertoi havahtuneensa siihen, kuinka yksin hän oli pyöräyttyään yksin kotonaan. Hän kertoi maanneensa kotinsa lattialla noin vuorokauden verran:

H1: No, sit mä heräsin siitä yhtenä iltana et olinks mä siinä sitten jonkun päivän maannu

Minä: Hui kauheeta!

H1: Heräsin sieltä kämpän lattialta ja, se oli kyl semmonen, et konkretisoitu se, että miten yksin sitä on siellä kun yksin asuu

Neljä tutkittavista liitti yksin olemiseen myös positiivisia merkityksiä. Näitä olivat oman elämän arvostaminen, koulutyön edistyminen ja mahdollisuus olla yksin silloin kuin sitä tarvitsee. H8 puhui erityisesti lähiparisuhteeseen liittyvästä riskistä, että aikaa saatetaan viettää liiaksi kumppanin kanssa ja näin omat ystävät ja harrastukset saattavat unohtua. Tähän näyttää liittyvän ystävien ja omien harrastusten merkityksellisyys. Etäparisuhteissa ystävien ja parisuhteen välillä tasapainoilu voi olla helpompaa. Tutkittava viittasi sanontaan ”omien elämien pysymisestä”, mikä viittaa siihen, että tämä merkitys on jossakin määrin jaettu:

H8: Ja kyl tavallaan siis ihan suhteen kannalta hyviä puolia on se, et väistämättä on, no siis nää klassiset, et on omat elämät ja väkisinki pysyy omat kaveripiirit tai et pitää kiinni siitä, et on omia juttuja ja aikaa muille”

Myös H6 kertoi yksin olemisen edistäneen hänen koulutyötään. Hän lisäsi, että on ikävää sanoa, että etäisyydessä parisuhteessa olisi jotain hyvää. Hän kertoi, että kumppanin läsnäolo olisi saattanut häiritä hänen koulutyötään. Hän tapasi kumppaniaan viikonloppuisin:

Minä: mä puhun kans aina etäilystä. No, jos miettii sitä etäparisuhdetta, yleensä ehkä ihmiset ajattelee huonoja asioita, mut mitä hyvää siinä sun mielestä on?

H6: No, tällei meijän kohalla tää on just tämmöstä käytännöllistä siis, mut just, et mä sain mun kouluu suoritettuu, ku mä olin yksin. Kauhee näin, mut ei siis ollu mitään häiriötekijöitä kun mä olin hirveesti yksin aina sillon alkuun niin pysty sit sitä hoitaa...

Toisinaan yksin oleminen elämässä voi olla tervetullutta. Aina ei huvita puhua kenellekään. H9 kertoi aiemmin olleensa hyvin kiireinen opintojensa vuoksi. Hän kuvasi etäisyyden hyväksi puoleksi sen, että työntäyteisen päivän jälkeen sai olla yksin:

Minä: Et siinä (etäisyydessä) on ne huonot puolensa, mut siinä on sit kumminki jotai hyvääki?

H9: Joo, et ehkä mikä on silleen... Hyvä puoli on se, et jos on ollu pitkä päivä, niin esimerkiksi sillo 2016 syksyllä ku mä tein mun gradua varten labrassa kokeita, et oli semmonen kurssi siinä, niin olin eka maastossa kurssin takii, sit menin vielä labraan tekee gradukokeita, et saatoin 14 tuntii olla yliopistolla. Sit oli vaa tyytyväinen ku 10 aikaa illalla tuli kotii, et ei tarvii puhua kellekää, ei tarte mitään, pystyy vaa kaatumaan suoraan sänkyyn, et ei tarvii sanoa jolleki jotai. Et siinä vaiheessa, ohhoh, onneks täällä ei oo ketään

5.1.4 Etäisyys ja haasteet

Etäisyyden kerrottiin asettavan haasteita parisuhteelle. Tutkittavat kertoivat kahdenlaisista haasteista, joita etäisyys asettaa etäparisuhteelle: *etäisyys muuttaa suhteen kehitystä ja aiheuttaa tulkintavaikeuksia*. Tulkitsen näiden haasteiden johtuvan erityisesti tapaamisten harvuudesta kumppanin kanssa sekä teknologiavälitteisen viestinnän tavasta muuttaa vuorovaikutusta rajoittavasti. Koska etäparisuhteen osapuolet tapaavat harvoin, saatetaan suhteen kokea ”seisovan paikallaan”. Toisaalta koska vuorovaikutus erillään ollessa on teknologiavälitteistä ja näin jossakin määrin rajoittunutta, voivat väärinymmärrykset olla etäparisuhteissa arkipäivää.

Etäisyys muuttaa suhteen kehitystä. Yhteensä kolme tutkittavaa kertoi etäisyyden muuttavan suhteen kehitystä jollakin tavalla. H3 kuvaili etäisyyden *hidastavan* suhteen kehitystä. Hänen mukaan etäisyys hidastaa suhteen etenemistä tai tutustumista. Yhteisen lomamatkan aikana hän

kertoi huomanneensa parisuhteen ”seisoneen paikallaan”. Hän kuvasi yhteisen matkan tuoman mahdollisuuden viettää aikaa yhdessä edistäneen etäparisuhteensa kehitystä ja lisänneen luottamusta kumppaniin:

Minä: ... Mietin sitä hetken (yhteisen matkan) merkittävyyttä, et no, se oli merkittävää, koska teidän suhde meni eteenpäin ja luottamus lisäänty, mikä vastaa kysymykseen kanssa, et muuttiko se tapahtuma jotain teidän suhteessa?

H3: Joo, kyl se lisäs luottamusta siihen toiseen ja sit lisäks meidän juttuun, et me ollaan vasta alussa, koska se tietyllä tapaa tuntu et se kitkuttaa paikallaan, vaikkei sitä silleen aatellu sillon. Et jälkeenpäin kun miettii et se otti harppauksen eteenpäin, et näytti mitä ollaan, ku ollaan fyysisesti yhdessä

Kaksi muuta tutkittavaa kuvasi etäisyyden pikemminkin *muuttavan* suhteen kehittymistä. H1:n parisuhde oli muuttunut etäsuhteeksi hyvin pian seurustelun alkamisen jälkeen hänen muutettua toisaalle opiskelemaan. Hän kertoi, että etäisyyden takia suhteen alun huumavaihe oli jäänyt näin etäisyyden takia kokematta. Hän kertoi, että on harmi, etteivät he voineet viettää aikaa yhdessä, ja suhteen huumavaihe vietettiin pääasiassa erossa toisesta. Hän koki suhteen huumavaiheen näin jääneen väliin:

M: Koitsä et siinä (etäisyydessä) oli jotain harmillista tai tympeätä?

H1: No, hahaha. Tietysti se, että näkee niin vähän. Varsinki ku meilläki melkein heti tuli se etäsuhde niin tavallaan sillon ku olis ollu se parisuhteesta kaikista paras vaihe, ku on nii ihastunu ja ihanaa, nii sillon sit oltiin etänä, hahah. Ja sit ku oltiin jo vanhapari, niin sitten asuttiinkin jo yhdessä

H7 koki etäisyyden myöskin muuttaneen hänen parisuhteensa kehitystä. Hänen mukaan etäisyys toisaalta hidasti fyysisen läheisyyden kehittymistä ja toisaalta tuki henkisen läheisyyden kehittymistä. Hän kertoi tämän johtuvan siitä, että teknologiavälitteinen vuorovaikutus pakotti ylläpitämään suhdetta puheen ja tekstin keinoin. Tämä hänen mukaan tuki henkisen yhteyden kehittymistä. Toisaalta hän koki tapaamisten vähyys hidastaneen fyysisen läheisyyden kehittymistä. Hän pohti yhteydenpidon merkitystä oman suhteensa kehityksessä puhuessamme yhteydenpidosta etäparisuhteessa:

Minä: Siinä sen (teknologian) merkityksen ehkä huomaa ku miettii, et jos ei olis sitä mahista (pitää yhteyttä teknologiavälitteisesti), olis vaan ne kirjeet. Siinä sen sitten huomaakin, et mikä se merkitys on

H7: Kyllä. Ja ehkä jotenki ku miettii sellasii tuttavapariskuntia, jotka on aina asunu samassa kaupungissa tai muuta. Ja sit jos vertaa tollasiin samanlaisiin ku ite on, tai minkälainen meidän suhde on, niin jotenki tuntuu, että jotenki se suhde on rakentunu ihan eri tavalla ku sitä toista ei oo voinu nähä koko ajan niin jotenki, en mä tiedä, tuntuu et niissä suhteissa on menty aika nopeesti niinku, syvälle. Kun tavallaan on ollu pakko vaan puhua. Ei ku ei oo syv... tai iha yhtä ihanaa on olla vierekkäin sohvalla ja kattoo jotain leffaa, tai käydä jossain ulkona, mitä siinä alkuvaiheessa tehään paljon, mut että jotenki sit ku se on ollu vaan semmosta tekstiä niin siinä on sit päässy jotenki tosi syvälle

Etäisyys aiheuttaa tulkintahaasteita. Tutkittavista kaksi puhui tulkintahaasteista etäparisuhteissaan. Tulkintahaasteilla tarkoitan väärinymmärryksiä ja niihin liittyviä riitoja etäparisuhteissa. H5:n kanssa keskustelimme tilanteista, joissa kumppani jättää hymiön pois WhatsApp-viestistään. Hänen etäisyytensä kumppaniin oli ollut poikkeuksellisen pitkä: n. 8000 km. Voi olla, että hyvin pitkä välimatka lisää tulkintahaasteita etäparisuhteessa, sillä suhteeseen voi liittyä poikkeuksellisia rasitteita, kuten esimerkiksi maahanmuuttoon liittyviä haasteita. H5 puhui kumppaninsa kotimaan viisumiprosessin aiheuttaneen stressiä myös etäparisuhteensa vuorovaikutukseen. Hän oli kanssani samaa mieltä siitä, että kirjoitettuun viestintään liittyy väärinymmärryksiä. Hän lisäsi, että joissakin tapauksissa myös riitoja saattaa syntyä tulkintaongelmien takia etäparisuhteessa. Hän kertoi etäisyyden kuitenkin tehneen hänestä ”ylitulkintaisen” viestin vastaanottajan:

Minä: Joo, et se WhatsApp itsessään tai se, et te olitte WhatsAppilla (yhteydessä) et aiheuttiks se, tai minkälainen rooli sillä oli?

H5: No, tota se, et mikä teknologiassa on kiva, et sä voit mennä takasin sinne, et sillonki ku me oltii erossa niin mä saatoin lueskella niitä viestejä, katella kaikkee kuvii mitä on, et tavallaan mitä sä et voi tällai näin et, et voi käydä niitä keskusteluja uudestaan ja seki, et meil ei hirveesti mitään riitaa, et me aika vähällä selvittiin riitatilanteista, mut sit jos ois tulluki joku väärinymmärrys. Mutta sitten taas toisaalta, tää on tää kaksteränen miekka kirjoitetussa, että toisaalta välil toinen ku oli väsyny ja vastas lyhyesti, et mikä nyt totaki, että mikä sillä nyt niinku on. Et tavallaan tuli ylitulkintaa joissai tilanteissa. Sit oli sillei loukkaantunu ja muuta, ja se kun oli välillä vaikeeta,

että jossain tuli, niinku tossa just ku odotettii niitä papereita, niin se vaa ikään ku turhautti niin pahasti, et se oli välil vaa sillei, et saatto mennä sitte iha poikkeuksellisesti saatto mennä pariki päivää ettei me soiteltu. Se oliko raskas molemmille ja kumpikaa ei jaksanu sitä teknologiaa, se tavallaan pitää tehdä selväks, et tää ei oo tää tunne vaan et ei vaan jaksa et tulee paha mieli siitä et näkee toisen naaman

Minä: Joo, mulla tulee kans ihan konkreettinen esimerkki et laitetaan good night ilman hymiöö, et se oli aina se et ei. Mikä sil on. noniin nyt se meni jo nukkumaan ja ärsyttää. tälläsii hetkii

H5: Joo, joo. Meil oli just tämmösii. Mä muistan just, et jos silt tuliki vaa jotenki et ”night night”, et, jaa, mikäs tää nyt on. Jotenkin tulee semmoseks ylitulkintaiseks, vaikka todellisuudes oli myöski et oli kiire töissä tai oli just menny nukkumaan et –

Kuten mainittu, tulkintahaasteet voivat tarkoittaa väärinymmärryksiä ja riitoja etäparisuhteissa. Myös H6 kertoi, että teknologiavälitteinen vuorovaikutus voi lisätä väärinkäsityksiä ja riitaa etäparisuhteessa. Hän näytti liittävän väärinkäsityksien riskin erityisesti kirjoitettuun viestintään kumppanin kanssa. Ongelman olisi hänen mukaan voinut korjata soittamalla enemmän, mutta hän ei nähnyt sitä hyvänä ajatuksena, koska kumppanilla ei ollut rauhallista paikkaa, missä puhua puhelimessa. Hän puhui siitä, kuinka esimerkiksi hymiön pois jääminen tai kirjoitusvirhe voi johtaa siihen, että kumppani ymmärtää lähetetyn viestin väärin, mikä taas saattaa johtaa eripuratilanteisiin:

Minä: ... Jos miettii etäsuhteen haasteita niin mitä sä koet et on?

H6: Hmm, no mikähän. No ehkä se, että kumppani on armeijalainen, niin niillä on tosi tiukasti sai puhelimii esim. käyttää. Et sit sillei, et saatto olla vaik semmosii päivii et saatto olla aamusta iltaan et koko ajan laitto jotain viestii, mut sit taas joskus silleen, et vaikka kahteen päivään kuulu mitään. Meillä oli silleen helppo et kumppanilla oli aina vapaat vklt, lähes aina jos ei ollu mitään. Ainaki sen ties, melkolailla ties, et millon näkee seuraavan kerran, että ehkä sit se ku, me laitettii aika paljon viestejä ku mä en tykkää puhuu puhelimessa, et me aina laitettiin viestiä. Tai muutenkaan senkään puolesta soiteltu ku niillä oli siellä koululla semmoset, kumppani esim. majottu parhaan kaverinsa kanssa siellä, et en sit tiä olisko se ollu kiva sillee soitellakaa ku kämppis siinä vieressä siinä. Et ehkä se, et saatto tulla väärinkäsityksii siinä, et saatto tosi pienistä asioista tulla, eskaloitua kauhee riita siitä et tulee jossai WhatsApp-viestissä tyylii kirjoitusvirhe tai väärä hymiö niin sit on heti et mikä nyt, et mitäs nyt tapahtuu. Et se niinku vaikeuttaa vähän ymmärrystä

5.1.5 Etäisyyden monimerkityksellisyys

Etäisyys on etäparisuhteessa monimerkityksellinen ja kontekstisidonnainen käsite, johon tutkittavat liittivät useita merkityksiä. Nämä etäisyyden erilaiset merkitykset ovat ymmärrettävissä siihen vaikuttavien tekijöiden kautta. Tutkittavat kuvailivat etäisyyttä etäparisuhteissaan erilaiseksi eri hetkinä, toisin sanoen etäisyyden kerrottiin tuntuvan erilaiselta eri tilanteissa. Tulkitsin, etteivät tutkittavat kokeneet, että etäisyydellä olisi yhtä pysyvää merkitystä. Tutkittavien puheista tulkitsin, että etäisyyden merkityksiin vaikuttavat monet tekijät. Näitä tekijöitä ovat koettu *välimatkan vaativuus*, *toiseen etäisyyteen vertaaminen*, *asenne matkustamiseen*, *oma mieliala*, *ympärillä olevien ihmisten mielipiteet* ja *mahdollisuus pitää yhteyttä*.

Koettu välimatkan vaativuus. Tutkittavat kuvasivat etäisyyden pituutta paitsi kilometreissä, myös matkan vaativuutena. Vaativa matka kumppanin luo koettiin negatiivisena asiana, sillä tällöin etäisyys tuntuu pitkältä. Matkan vaativuuteen liittyi matkan pituus kilometreissä, mutta myös matkan kesto. Esimerkiksi kymmeniä tuhansia kilometrejä kumppanistaan oleva H5 kuvasi matkaa ”todella, todella pitkäksi”. H1 taas ei pitänyt noin 200 kilometrin etäisyyttään erityisen pitkänä, ilmeisesti koska matkan taittaminen ei aiheuttanut hänelle erityisiä haasteita. Tämä näytti olevan seurausta lyhyemmästä etäisyydestä kilometreissä, mutta myös seurausta liikennereittien ja –välineiden toimivuudesta:

H1: mä kuljin aika paljon sillon (kumppanin asuinkaupungissa). Mun veli asu (omassa asuinkaupungissa) et jonkun verran sen kyydillä ja muuten tämmösillä kimppakyydeillä, bussikyydeillä tai jollain. No sit joskus, kumppani ajo rekkaa vielä sillon, niin joskus kumppani sattu menee (tästä) ohi niin saatto pitää yötauon mun luona, et oisko ollu sillei kerran kuussa

Minä: Tuntuks se kulkeminen siltä et se oli vaativaa vai helppoo vai?

H1: Ei se hirveen vaativaa ollu, ku ei toi oo ku, se on vähän vajaa 200km. Et ei se semmonen älytön välimatka oo. Sit joskus ku pääs veljen kyydillä tai kaverin kyydillä tai silleen, et ei se ollu mikään kauhee homma

Etäisyys koetaan vaativaksi myös, kun välimatkan taittaminen kestää kauan. Tällöin kyse on usein myös pitkästä kilometrimäärästä, mutta ei aina. Esimerkiksi kolmas tutkittava, jonka

etäisyys kumppaniin oli n. 100 km, kuvasi etäisyyttään kumppaniinsa pitkäksi ja vaivalloiseksi, koska matkanteko vaati aikaa:

H3: ”mut se matkahan oli aika pitkä, tai niinku mun mittakaavassa pitkä, ku mitä se oli (edeltävästä asuinaupungista)... Varmaan joku kaks ja puol tuntii tai jotai tämmöstä niinku autollakin. Et sitte tietysti bussilla ja junalla paljo kauemmin vielä, että se tuntu pitkältä etäisyydeltä. Se oli vaivalloinen se matka aina”

Asenne. Kaksi tutkittavaa kertoi asennoituvansa etäisyyteen positiivisesti. Tämä vaikuttaa olevan myös selviytymiskeino etäisyydestä etäparisuhteissa. Molempien tarinoissa välittyi positiivinen asennoituminen erityisesti matkustamisen edellyttämään rahanmenoon. Matkustaminen voi olla opiskelijalle huomattava lisämeno. H8, jolla etäisyys kumppaniin oli pari tuhatta kilometriä, kuvaili, ettei etäisyys kumppaniin ole pitkästä välimatkasta huolimatta erityisen pitkä, vaikka matka kumppanin luo kestääkin kauan ja vaatii vaivannäköä. Hän kertoi, rahatilanteestaan huolimatta ajattelevansa matkustamiseen liittyviä menoja vakiokustannuksina vertaamalla niitä vuokran maksamiseen:

M: Joo. Ihmiset on erilaisii siinä miten ne mieltää ton matkan pituuden. Oot sä kokenu et se matkustaminen on kallista?

A: Joo, se on se iso juttu. Nimenomaan se, ku asuu täs pk-seudulla niin (täältä) (kumppanin kotikaupunkiin) nyt pystyy joustamaan, niin ne lennot voi olla parhaillaan tosi halpoja. Mut sit väistämättä tulee juna, niin sitten se maksaa ja sit mulla on tollane pieni koira. Se matkustaa mun kanssa ja siitä tulee sit omat kustannuksensa. No, sit niin tietysti ku me ollaa molemmat itse maksettu ainaki omat lentomme, mut mä oon opiskelija niin mulla on tosi vähän rahaa, et pieniki raha on iso. Mä oon ehkä asennoitunu sillee et, sairaan ärsyttävä siinä, et mä oon tosi pihi kaikessa, et ku matkustamine yleensä ja sit nimeomaa tää Suomen ja (kumppanin kotimaan) välillä ramppaaminen, niin jotenki mä oon asennoitunu siihen sillei, et se on pakollinen kustannus, niinku joku vuokra. Se on sitä mitä se on eikä sille oikein voi mitään

Myös H2 kertoi ylläpitävänsä positiivista asennetta matkustamisen aiheuttamaan loveen kukkarossa. Hänen etäisyys kumppaniinsa oli kilometreissä noin sata:

Minä: Koet sä et se matkustaminen on kallista tai minkä hintasta se on?

H2: Hänellä on aina, hän ei oo kertonu mulle, et paljon bensakuluja tai mihinki menee, mut jos mä joutusin yhtä usein käymään bussilla, niin kyllä se kävis kalliiks, viel ku enemmän kuitenkin opiskelen enkä tee niin paljon sitä työtä vielä, niin en saa niin paljon rahaa siihen matkusteluun. Kyl se on kallista, mä tiedän sen, mut mä haluan kattoo sormien läpi sitä, koska pitää kuitenkin positiivisii fiiliksi yllä eikä miettii sitä että no, rahaa menee, sitä tulee

Vertaaminen. Kolme tutkittavaa vertasi tai kertoi verranneensa nykyistä välimatkaa omaan aiempaan välimatkaan tai kaukosuhteessa elävän ystävän välimatkaan. H9, jonka kumppani asui n. 300 km etäisyydellä, kertoi pohtineensa ystävänsä välimatkaa, joka on omaa välimatkaa huomattavasti pidempi. Välimatkan lisäksi hän puhui myös tapaamisten useudesta. Tällöin hän kuvasi omaa etäisyyttään helpommaksi:

Minä: Toi on muuten jännä et tavallaan, tai ainaki siltä vaikuttaa, et ei läheisillä oo mitään mielipidettä siihen asiaan, mut sit jos ihminen ite miettii itelleen etäparisuhdetta, niin sit saattaa olla mielipidettä ja epävarmuutta, et onks tää oikeesti ihmisten hommaa ollenkaan

H9: Joo. No, iteki ku ei oo ennen etäsuhteessa ollu, nii miettii just sitä, et on just pareja et poikaystävä asuu (ulkomailla) ja toine (Suomessa), niin tosi usein mietti sitä, ku heidän suhteessa ei nähty ku kerran kuukaudessa vaan, kerran puolessa vuodessa vaan, niin miettii, et ei itestä olis siihen. Tää suhde on helpompi, mut yllättävän hyvin mukautuu siihen tilanteeseen...

H2 vertasi nykyistä 200 km välimatkaansa aiemmassa suhteessa kokemaansa. Hän kuvasi nykyistä välimatkaa helpoksi, koska välimatka edellisessä suhteessa oli ollut huomattavasti mittavampi:

Minä: Koetko sä vielä tän teidän etäisyyden minkälaisena, et onks se sun mielestä pitkä vai ok vai lyhyt? Oot sä miettiny sitä?

H2: No, mun mielestä se on ok tai mä oon aikasemminkin ollu etäsuhteissa. Pisin on ollu, mä asuin (toisessa kaupungissa), tiiäkö se on siellä Mikkelin ja Jyväskylän siellä kupeessa, niin tota niin, mun poikaystävä asu sillon (Etelä-Suomessa), niin se oli aika pitkä. Siinä kulki, 300, emmä tiiä, on siinä enemmän. Mut 3,5 tuntii ainaki meni matkoihin yhteen suuntaan. Et se oli pitkä ja kallis. Ei tää väli tunnu miltään ku on vielä noi lähijunat

Oma mieliala. Oma mieliala vaikuttaa kolmen tutkittavan kertomuksien mukaan siihen, mitä etäisyys merkitsee, ja se vaikutti olevan jossain määrin jaettu merkitys. Allapäin oltaessa etäisyyden kerrottiin tuntuvan pahalta. H9 kertoi kulkevensa kuukausittain kumppaninsa luona 300 km päässä asuinkaupungistaan. Hän kuvasi etäisyyden tuntuvan pitkältä palatessaan sunnuntaisin allapäin kumppaninsa luota. Matkaa oli juuri edeltänyt erkaneminen kumppanista, ja edessä olisi taas useampi päivä etäällä, minkä takia mieliala oli maassa:

Minä: Miten sä oot kokenu teidän etäisyyden? Onks se ollu pitkä vai ok vai lyhyt?

H9: Mmm, no vähän riippuu. Siis päivästä. Välillä ku matkustaa niin matka menee tosi nopeesti, et ei tunnu se välimatka. Et ku sunnuntai-iltana tulee takasi päin niin sillon se tuntuu tosi pitkältä (huono kuuluvuus videopuhelussa) et laittaa viestii ku on perillä, tuntuu tosi pitkältä. Tuntuu siltä et aikaa kuluu matkustamiseen, et riippuu vähän miten paljon tekee hommia, hahaha

H1 jakoi H9:n kokemuksen. Etäisyys voi toisinaan tuntua todella raskaalta taakalta. Hän kuvasi etäisyyden ”iskevän vasten kasvoja” saavuttuaan kotiin yhdessä olemisen jälkeen kumppanin kanssa. Jaoin itsekin hänen kokemuksensa ja olimme yhtä mieltä siitä, että tieto etäisyyden päättymisestä voi auttaa selviämään etäisyyden kanssa:

Minä: Eihän se etäisyys kivaa oo

H1: Mä muistan, et pahin mulle oli se sunnuntai-ilta kun mä tulin yksin (kotikaupunkiin) tyhjälle kämpälle, niin sillon se iski vasten kasvoja se etäisyys. Mut aina selvittiin

Minä: Tuttu tunne. Ja se, että on ajatus siitä, tai ehkä jopa et tietää, ja luksusta, et tietää millon se loppuu, niin sekin ehkä auttaa sit siinä jaksaan

H1: Niin auttaa

Myös H2 puhui siitä, kuinka etäisyyden merkitys muuttuu sen mukaan, onko ”hyvä vai huono päivä”. Etäisyyteen näytetään liittävän erilaisia merkityksiä, vaikka välimatka on sama kilometreissä, hänen tapauksessaan noin 100 km. Etäisyys voi näyttäytyä todella pahana, ei ainoastaan välimatkan pituuden, vaan myös mielialan takia. Tämä ei kuitekaan tarkoita, että hyvinä päivinä etäisyyteen liitettäisiin kuitenkin positiivisia merkityksiä. Etäisyyttä ei hyvinäkään hetkinä välttämättä koeta hyvänä asiana. H2:n mukaan etäisyyttä ei hyvinä hetkinä

ajattele ollenkaan, jolloin se ei ”tunnu miltään”. Hän kuvasi allapäin kokevansa ”romahdushetkiä”, jolloin etäisyys turhauttaa. Hän kuvasi, kuinka yhdessä olisi helpompaa eikä tarvitsisi kokea jatkuvaa ikävän tunnetta:

Minä: Mietit sä paljon etäisyyttä? Sen hyviä tai huonoja puolia?

H2: Ne hyvät puolet ehkä siinä omassa arjessa näkyy parhaiten, että just niinku mä sanoin, et asioiden suunnittelu sujuu paljon helpommin, koska mä tiedän mitä tehdä, varsinkin sen toisen ihmisen, ikävältä se kuullostaakin, niin sen omat suunnitelmat ei tuu mun päälle. Ja sit päinvastoin. Niitä huonoja puolia tulee aina, tavallaan, huono päivä, niin tavallaan semmonen romahdus et miks, tää olis niin paljon helpompaa, jos sä kävisit kaupassa ja olisit täällä mun kanssa. Ei tarttis olla koko ajan ikävä ja tiiätkö, ihan tämmösii cliché-juttuja, mut ei ne sit koko ajan oo mielessä. Tuntuu, että asiat helpottuu ajan kanssa vaikka, en mä tiedä, etäisyys on sama.

Koetut ympäröivien ihmisten käsitykset etäisyydestä. Siihen, mitä merkityksiä etäisyyteen liitetään, vaikuttaa koetut ympärillä olevien ihmisten käsitykset etäisyydestä. Ympäröivien ihmisten mielipide siitä, että etäisyys omassa suhteessa on pitkä, voi vaikuttaa etäisyyteen liitettäviin merkityksiin. H5 kuvasi etäisyyttään kumppaniin valtavan pitkäksi. Hänen etäisyytensä oli pitkä myös kilometreissä: n. 8000 km. Hän kertoi, kuinka hän huomasi läheistensä puheista ja käyttäytymisestä, että he pitävät etäisyyttä hänen suhteessaan haasteellisena. Hän kertoi huomanneensa, että ystävät eivät kehdanneet valittaa hänelle omista suhteistaan, koska he olivat tietoisia siitä, että heidän ongelmansa ovat vähäpätöisiä verrattuna tutkittavan etäisyyteen liittyvään ongelmallisuuteen:

Minä: No sepä se. Tosta matkustamisesta vielä piti kysyä, että oliko se kallista? Siihen oikeestaan vastasitkin jo, et opit löytämään niitä edullisia diilejä, mut mites teidän etäisyys, koitko sä sen pitkäksi?

H5: Koin. Hirveen pitkä. Niinku todella, todella pitkä. Eet kyl sitä ihmisetki niinku, kyl sen huomasi, et välillä ku joku valitti jostai, et mies tekee niin paljon töitä ja näin. Et musta tuntuu, et ihmiset vähän sillee rupes, et ihmiset ei ehkä valittanu mulle hirveesti. kyl se jossai vaiheessa et toi, et joo. Etäisyys oli pitkä

Ympärillä olevien ihmisten kanssa ei aina jaeta samoja merkityksiä etäisyydestä etäparisuhteissa. Esimerkiksi H7 kertoi huomanneensa joidenkin ihmisten liittävän etäisyyteen suhteen kestävämmyyden sekä luottamuksen puutteen. Hän sanoi, että häneltä oltiin kysytty, kuinka hän voi tietää, että hänen kumppaninsa on hänelle uskollinen ollessaan toisaalla. Hän kertoi olleensa eri mieltä, koska luottaa kumppaniinsa täysin:

Minä: Jos miettii ympärillä olevii ihmisii, tai kavereita, perhettä, et oliksi niillä mitään suhtautumista tohon etäisyyteen vai?

H7: No, ei sillee kauheesti muuten ku sellanen myötätuntoinen kannustaminen. Että monesti kuulee sitä, että ihmiset ei usko siihen, että se suhde pystyis kestään. Me kohdattiin sellasta tosi vähän, tai jos ollenkaan. Et kyl tietenkä joskus ihmiset oli silleen et miten nyt, pysyyks toi kasassa, uskot sä siihen, miten nyt kun se on siellä toisella puolella maapalloa, että minkälainen luottamus teillä on. Mut sitten oli vaan silleen tosi hienoo huomata mitä se etäisyys opetti sit puhtaasta luottamuksesta toiseen, et sit pysty sanoo niille epäilijöille, että mä luotan siihen ihan täysin. Sillee, yllättävän positiivinen. Vähän pelotti se et ottaako ihmiset sitä suhdetta sit ollenkaan tosissaan, varsinki sitten ku kumppani lähti aika aikasessa vaiheessa sinne (opiskelijavaihtoon), mutta se oli yllättävän positiivisia

Mahdollisuus pitää yhteyttä. H7:n mukaan etäisyys tuntuu negatiivisemmalta hetkinä, joina yhteydenpito ei ole mahdollista. Etäisyys voi tuntua siedettävämmältä, kun yhteyttä pidetään usein, ja päinvastoin. Tämä voi selittää sitä, miksi myös kuusi muuta tutkittavaa kuvasi yhteydenpitoaan kumppaniin jatkuvaksi, mikä osaltaan korostaa yhteydenpidon merkitystä etäparisuhteissa. Aina jatkuva yhteydenpitäminen ei kuitenkaan ole mahdollista, esimerkiksi silloin, kun suhteen toinen osapuoli tapaa ystäviään. Näinä hetkinä H7 kuvasi etäisyyttä ”kasvaneeksi”:

Minä: jos miettii tavallista päivää tai viikkoo niin kuin usein te piditte yhteyttä?

H7: me pidettiin ja pidetään yhteyttä oikeestaan ihan koko ajan. Et, se tuntuu tälleen selitettynä et onko tää ihan tavallista, ja onko tää ihan, mut tosi paljon silleen, se jäi varmaan tavaks sieltä alun enemmältä etäilyltä ja sieltä (kumppanin opiskelijavaihdosta), et ku herää, nii laittaa toiselle viestiä ja sit pitkin päivää. Ihan vaan kysyy et missä meet. mitä teet. jotenki tulee kaikki hauskat asiat mitä tulee mieleen. Me lähetellään tosi paljon kuvia. Ihan vaan tyyliin että täs mä aamupalalla tai jotain sellasta niinku tosi koko ajan ja sitten jos tietää, ettei pysty laittamaan vähään aikaan viestiä tai näkee jotain kaveria niin, koko ajan sil puhelimella tai jotain, niin sit sanoo siitä toiselle, et hei, nyt mä vähän idlaan, et mä oon tässä tän ja tän tyyppin kanssa

Minä: et pitää sen toisen siinä elämässä vaikka onkin vähän siellä kauempana

H7: joo. Se oli ihan tosi tärkeätä. Sit sellasina päivinä kun toinen ei pysty laittaan viestiä niin sit se tuntu jotenki paljon pidemmältä se etäisyys.

5.2 Käännekohtat etäparisuhteissa

Tässä luvussa kuvailen tutkittavien kokemia käännekohtia heidän etäparisuhteissaan ja vastaan toiseen tutkimuskysymykseeni: millaisia käännekohtia elävät tutkittavat ovat kokeneet etäparisuhteissaan? Tutkittavat olivat kokeneet monenlaisia käännekohtia etäparisuhteidensa varrella. Kuten aiemmin mainittu, käännekohtia tarkastelemalla tarkastellaan parisuhteen kehitystä tai etenemistä eli nähdään parisuhde prosessina. Etäparisuhteen käännekohtia tässä tutkimuksessa olivat: *läheisten ensitapaaminen, yhteiset matkat, elämäntilanteen muuttuminen, terveydelliset ongelmat, yhteydenpitoon liittyvät muutokset ja yhteen muuttaminen*. Tässä tutkielmassa etäparisuhteen viimeinen käännekohta oli yhteen muuttaminen ja näin etäisyyden päätyminen parisuhteessa. Mielenkiintoista on, ettei ensitapaamista kumppanin kanssa koettu käännekohtaksi, vaikka näin on esimerkiksi Baxterin ja Bullisin (1986) tutkimuksessa havaittu. Tämä voi johtua siitä, ettei tutkittavat tässä tutkimuksessa käsittäneet parisuhteen alkaneen ensitapaamisesta. Näin he eivät käsittäneet sitä myöskään käännekohtana.

Läheisten ensitapaaminen. Useat tutkittavista mainitsivat joko omien tai kumppanin tai sekä omien että kumppanin läheisten tapaamisen ensimmäistä kertaa käännekohtana etäparisuhteessa. Läheisillä tarkoitettiin parisuhteen osapuolten vanhempia ja ystäviä. Yhteensä kuusi tutkittavaa kertoi läheisen ensitapaamisen käännekohtaksi etäparisuhteessaan.

Kolme tutkittavaa kuvasi *vanhempien ensitapaamisen* ensimmäistä kertaa käännekohtana etäparisuhteessaan. Etäsuhteessa eläville kumppanin vanhempien tapaaminen vaatii erityistä vaivannäköä: matkustamista, rahallista panostamista ja jopa loman järjestämistä työstä. Tämän takia etäsuhteissa saatetaan vanhempien tapaaminen kokea vahvemmin käännekohtana kuin lähisuhteissa. Sekä omien, että kumppanin vanhempien tapaaminen voidaan kokea käännekohtana etäparisuhteessa. Tutkittavat kuvasivat käännekohtina niin omien vanhempien esittelemisen, kumppanin vanhempien tapaamisen kuin myös molempien vanhempien tapaamisen. Molempien vanhempien tapaaminen tarkoittaa, että lyhyen ajan sisällä suhteen

molemmat osapuolet tapasivat toisen vanhemmat. H1 kertoi yhdeksi käännekohtaksi kaksi erillistä tapahtumaa: sekä omien että kumppanin vanhempien tapaamisen, sillä sekä hän, että hänen kumppaninsa tapasivat toisen vanhemmat lyhyen ajan sisällä. Tulos antaa tukea Boltonin (1961) määritelmälle siitä, että käännekohtia voi olla useampia peräkkäin. H1 kertoi, että hänen äitinsä oli vaatinut saada tavata hänen kumppaninsa, joten he olivat järjestäneet myös kumppanin vanhempien tapaamisen pian tutkittavan vanhempien tapaamisen jälkeen. Hän kuvaili vanhempien tapaamista tietoisesti järjestetyksi.

Minä: Oliko se semmonen että siitä oli ollu puhetta jo pidempään ja... ?

H1: No, ei se oikeestaan hirveen, se meni loppujen lopuksi silleen, et siis mun porukat meinas jo hermostua, koska kyllähän ne nyt ties et mul on joku, koska mä aina johonkin menin, enkä kertonu, että mikä hahaha. Niin sit loppujen lopuksi äiti sit suuttu mulle, et nyt tuot sen poikas tänne. Sit mä sanoin kumppanille et nyt se on vihanen, et pakko tulla käymään! Et okei, no mä tuun käymään. Olisko ollu sit seuraavana viikonloppuna, et mä menin sit käymään (kumppanin) porukoilla.

Vanhempien tapaamisella kuvailtiin olevan kahdenlaisia vaikutuksia etäparisuhteeseen. Kaksi tutkittavaa kuvasi kumppanin esittelemisen omille vanhemmille vaikuttaneen suhteeseen niin, että vanhemmille oli helpompi puhua avoimesti kumppanista ja toisin päin. Lisäksi vanhempien tapaamisella voi olla suhdetta vakavoittava vaikutus: parisuhteen osapuolet kokevat suhteen vakavammaksi kun he ovat tavanneet kumppanin vanhemmat tai he ovat esitelleet kumppanille omat vanhempansa. H5 puhui juuri tästä sanoessaan, ettei vanhemmille esitellä ketä tahansa:

Minä: Jos sun pitäis määritellä se, se oli ihan selvää, et se oli merkittävä hetki sullaki, ku tapas vanhemmat, pystyt sä määrittelee sitä et miten se sit vaikutti suhteeseen tarkalleen?

H2: Kyl se sit vaikutti silleen, et se oli, se on semmonen hetki millon mä ajattelen selkeesti, et me ollaan aloitettu seurustelemaan oikeesti, koska mun mielestä se vanhempien tapaaminen, mä oon ite ollu ainakin tosi tarkka siitä et, tai mies on myöski tarkka siitä, et ketä esittelee vanhemmilleen. Et vaikka niitä poikaystäviä, tyttöystävii on ollu reilustiki, niin sit niit esiteltyjä on yhden käden sormilla laskettava määrä sit kuitenkin. Et sillei se oli merkityksellinen juttu ja mä tiesin, et se on sillekin merkityksellinen et se halus esitellä...

Vanhempien tapaaminen voi siis vaikuttaa parisuhteeseen tekemällä siitä vakavamman. Tästä kertoo myös se, että kaksi tutkittavaa kertoi vanhempien tapaamisen olleen parisuhteen virallinen alkamishetki, kuten H2 edellisessä esimerkissä kuvasi.

Tutkittavista neljä kuvasi *omien tai kumppanin ystävien tapaamisen* käännekohtana etäparisuhteessaan. Yksi tutkittava kertoi kumppanin ystäväpiirin tapaamisen käännekohdaksi etäparisuhteessaan. Kaksi taas kertoi oman parhaan tai läheisen ystävän tapaamisen käännekohtana. Vanhempien tapaamisen tavoin myös ystävien tapaaminen vaati usein joko toiselta, tai molemmilta suhteen osapuolilta erityistä vaivannäköä etäisyyden vuoksi. Ystävien tapaamisella näyttää olevan erilainen merkitys kuin vanhempien tapaamisella etäparisuhteessa. Kysyttyäni toiselta tutkittavalta oliko hänellä vielä muistissa muita käännekohtia etäparisuhteensa varrelta, hän lisäsi parhaan ystävän tapaamisen käännekohtana. Hän kuvaili parhaan ystävän esittelemisen kumppanille tilaisuutena kertoa siitä, millaiset ihmiset ovat hänelle tärkeitä:

Minä: Me ollaan käyty nyt neljä hetkeä läpi. Oliko sulla vielä hetkiä siellä?

H2: No joo. Itseasiassa mä lisään vielä tohon, ku esittelin mun vanhemmille, niin mä esittelin tätä aikasemmin myös mun parhaalle ystävälle hänet. Et tavallaan sain näytettyä hänelle millasii ystäviä mulla on ja millases seuras mä viihdyn...

H6 kuvasi kumppanin ystävien tapaamista verkostoitumisena kumppanin lähipiiriin. Hän kuvasi sitä myös ”kivana askeleena”. Tulkitsen tämän viittaavan siihen, että hän koki ystävien tapaamisen suhteen etenemisenä. Hän ei määritellyt, kuinka ystävien tapaaminen vaikutti suhteeseen. Käännekohdan vaikutuksen määrittäminen voi olla myös tutkittavan sanoittamattomissa (Bolton 1961). Hän kuitenkin kuvasi kumppanien ystävien tapaamista hänen suhteensa kannalta merkittävänä:

Minä: Sit sä mainitsit muista (käännekohdista)? Et oli ollu aikoja just ku sai olla pidempään yhdes?

H6: joo, mulla oli tää, mä yritin tehdä jotain tämmöstä listaa, toi oli ehkä nyt kaikista tärkein. Toisaalta semmonen, mä en tiä miten merkittävä se oli sillei, no oli se nyt sillei merkittävä, meidän suhteen kannalta merkittävä, et me oltiin oltu vuos yhdessä ja mä en ollu nähnyt ketään

kumppanin kavereita, ja kumppani tuns kaikki mun kaverit niin se, et musta se oli silleen vähän, et mä en tunne ketään kenen kaa se liikkuu, niin se oli mun mielestä vähän, että... en mä nyt voi sanoo, että mä en tykänny siitä, mutta mä en tienny nimeltä ihmisii. Mut se oli vähän niinkun 2015 toukokuussa ku kumppanilla oli koulun puolesta semmoset juhlat, niin sit se oli tosi kiva et mä näin sen kaikki kaverit ja tutustuin niiden tyttöystäviin. Mun ensimmäinen kaveri täällä (uudessa asuinkaupungissa) oli just kumppanin paras ystävä ja sen tyttöystävä. Et vähän semmosta verkostoitumista kumppanin kavereihin, niin se oli mun mielestä kyllä tosi semmonen kiva askel tai sillee

Yhteiset matkat. Kolme tutkittavaa kuvasi yhteisen matkan käännekohtana etäparisuhteessaan. Matka tarkoittaa runsaasti yhteistä aikaa kumppanin kanssa, minkä tulkitsen olleen yksi syy siihen, miksi osa tutkittavista käsitti sen käännekohtaksi etäparisuhteissaan. Tutkittavien kokemat yhteiset matkat kumppanin kanssa olivat lomamatkoja tai irtiottoja arjesta, jotka olivat kestäneet yhdestä päivästä pariin viikkoon. Matkoihin, jotka kestivät useita päiviä, saattoi sisältyä muita käännekohtia, kuten esimerkiksi edellä esittämäni ystävien tapaaminen. H8 järjesti kumppaninsa kanssa lomamatkan ulkomaille tavatakseen ystäviään ja esitelläkseen kumppaninsa heille. Hänen kumppaninsa tuli paikalle omasta kotimaastaan, joten he tapasivat vasta kohteessa. Hän oli tavannut kumppaninsa edellisenä keväänä olleessaan opiskelijavaihdossa, ja oli palannut takaisin Suomeen kesäksi. Hän oli matkan jälkeen pian palaamassa kumppanin kotimaahan jatkaakseen opiskelijavaihtoaan:

H8: ... me nähtiin pari viikkoa ennen (toisessa maassa). Mä olin mun nykyisen ystävän miehen synttäreillä ja me otettiin viikoloppu ja se oli siinä mielessä (merkittävä), et me selvittiin siitä kuudesta viikosta ja me tavallaan kuitenkin, paitsi et meidän seurustelu oli ihan alussa niin myös se, että sen lisäksi, me ei mitenkään, me oltiin siinä vaihees tunnettu reilu puol vuotta. Et kuitenkin, et mä luulen, et meitä molempii jännitti se hirveesti, et miltä se tuntuu ja miten kaikki tunteet ja kaikki on kehittynyt siinä kuudes viikossa, et mitä jos me ollaanki sillai et, öö sä ootki erilainen. Et ylipäätäsäki siin yhisty aika monta asiaa, et ylipäätäsäki sanotaan, et yhdessä matkustaminen on hyvä testi. Et vaikka etäsuhtees se asia on vähän eri juttu, mut joka tapauksessa se oli yhdessä matkustamista ja se oli sillee, et kumppani tapaa mun rakkaimmat ystävät koko elämän varrelta ja häntä jännitti se sit aika paljo ja niin. Jännitti tosi paljon. Se oli ihan mahtavaa ja meni tosi kivasti tai et oli tosi hauskaa ja ihanaa ja mä luulen et se myös oli molemmille se et tässä on kyllä potentiaalia

Kaikki matkan käännekohtaksi määritelleet tutkittavat kuvasivat, että yhteinen matka näytti, että suhde toimii. Suhteen toimivuus on merkittävää etäparisuhteessa, koska se kertoo etäisyyden kestämisen arvosta: suhdetta kannattaa jatkaa, vaikka siinä on etäisyyttä, koska suhde toimii yhdessä ollessa. Suhteen toimivuus tarkoitti tutkittaville kahta asiaa: yhdessä on hyvä olla ja selvitään haastavista tilanteista. Kaksi tutkittavaa kertoi matkan todistaneen, että yhdessä kumppanin kanssa on hyvä olla. H9 ja H8 viittasivat sanontaan, jonka mukaan yhteinen matka on testi parisuhteelle. Matkustaminen yhdessä saattaa tuoda eteen yllättäviä ja haastavia tilanteita, joista tulee yhdessä selvitä. Matka suo H9:n mukaan mahdollisuuden nähdä kuinka toinen reagoi erilaisissa tilanteissa.

Etäparisuhteessa elävät eivät välttämättä ole montaakaan kertaa ainakaan ennen ensimmäistä yhteistä matkaa olleet viettäneet pitkiä aikoja yhdessä. Tämän takia etäparisuhteessa yhteisellä matkalla voi olla erilainen merkitys käännekohtana kuin lähiparisuhteissa. Etäparisuhteen osapuolissa voi herätä huolia siitä, kuinka matka yhdessä tulee sujumaan. Esimerkiksi H3 kertoi viettäneensä ennen yhteistä matkaa vain viikonloppuja yhdessä kumppaninsa kanssa. Kauemmin kestäväällä matkalla yhteistä aikaa on moninkertaisesti enemmän, mikä saattaa herättää epävarmuutta etäparisuhteen osapuolissa siitä, kuinka pitkäaikainen yhteiselo matkan aikana tulee sujumaan. H3 kertoi pohtineensa ennen matkaa toimintasuunnitelmia esimerkiksi riitatilanteisiin etukäteen ennen matkaa. Hän naurahti, että jälkeinpäin nuo ajatukset tuntuivat epärelevanteilta, koska suhteessa ei aiemmin ollut ollut erityisiä ongelmia. Hän myös kertoi parisuhteen kehittyneen yhteisen matkan aikana, mikä viittaa käsitykseen siitä, että parisuhde kehittyy nopeammin yhdessä ollessa:

Minä: Sepä se. No, mutta hyvä, että se homma on nyt takana päin ja olemme tässä tilanteessa missä olemme. Mikä sulla oli seuraava keissi (käännekohta) siinä?

H3: Seuraava on sit tämmönen et me saatiin olla yhdessä. Me lähetettiin sit seuraavana keväänä, helmikuuta, niin me lähetettiin Puerto Ricoon matkalle, et me oltiin, et me oltiin siellä viikko. Et vaikka se oli vaan viikko, niin must tuntu et meni asioita hirveesti eteenpäin, et luottoo siihen parisuhteeseen. Mä mietin jälkeinpäin, et ihan tyhmii juttui, mitä mielti ennen matkaa, et meidän pitää olla sitten, no, et me oltiin viikonloppuja vietetty yhdessä ja näin, mutta et meidän pitää olla sit aluks huoneessa ja semmosii mitä ei ite mieti nytten eikä jälkeinpäinkää, et tavallaan tuli semmosii et stressaa, et henkilökohtasii juttui, et ku tarvit tilaa, et just herätty, tulee riitaa, niin mitäs sitten? Mitä ei sit kuitenkaa aiemmin siinä suhteessa ollu ollu. Se lähensi meitä tosi paljon, vaikka oltiin vaan se viikko

Yhteen muuttaminen. Yhteen muuttaminen tarkoittaa etäisyyden päättymistä ja enemmän yhdessä olemista parisuhteessa, mikä lienee suurin syy siihe, miksi se nähtiin käännekohtana etäparisuhteessa. Viisi tutkittavaa oli muuttaneet yhteen kumppanin kanssa ja heistä kaikki kertoivat yhteen muuttamisen parisuhteidensa käännekohtana. Tutkittavat, jotka olivat muuttaneet yhteen kumppanin kanssa, kuvailivat yhteen muuttamista ilmaisuin ”iso juttu”, ”tosi, tosi, tosi merkittävä” ja ”sinetti parisuhteelle”. He puhuivat yhteen muuttamisesta sen sijaan, että ensin he olisivat puhuneet muuttamisesta omiin asuntoihin samassa kaupungissa. Kaikkien tutkittavien puheista ymmärsin, että heillä oli jossain vaiheessa tavoitteena muuttaa yhteen kumppanin kanssa, mikäli eivät jo olleet näin tehneet. Ne tutkittavat, jotka eivät olleet muuttaneet yhteen, näyttivät odottavan yhteen muuttamista; kaksi tutkittavaa mainitsi hetkistä, joina toivo yhteen muuttamisesta oli koholla.

Etäparisuhde muuttuu yhteen muuttaessa lähisuhteeksi. Muutos on parisuhteelle epäilemättä suuri. Vaikka yhteen muuttamista pääasiassa kuvailtiin positiivisena ja haluttuna muutoksena, kuvailtiin sillä olevan myös ei-toivottu vaikutus parisuhteeseen. Kaksi tutkittavaa kertoi, että yhteen muuttamisella oli ollut myös harmillisia vaikutuksia parisuhteeseen, koska yhteen muuttamisen jälkeen yhteiseen aikaan panostamista, mikä etäparisuhteissa on tyypillistä. H6 oli vuotta aiemmin muuttanut yhteen kumppaninsa kanssa toiselle paikkakunnalle. Hän kuvaili muutosta etäparisuhteesta lähisuhteeseen seuraavasti:

H6: Nii ja tehään niinku erityistä tai tavallisii asioita että käydään vaikka elokuvissa tai syömässä tai ollaa joku yö hotellissa tai tollasta jotai. Mut nyt sitte tuntuu et sitä yhdessä oloa on se et hengailaan kotona. Mikä on kanssa must kyl kivaa, mut on tässä niinku iha erilaista

On huomattava, ettei yhteen muuttaminen aina merkitse etäisyyden päättymistä etäparisuhteessa. Kahden tutkittavan tapauksessa yhteen muuttaminen tarkoitti jaettua asuntoa. Vaikka näissä suhteissa maksettiin yhteistä vuokraa, vietti suhteen toinen osapuoli huomattavan osan ajasta toisella paikkakunnalla. He molemmat määrittelivät parisuhteensa tällöin etäparisuhteeksi. H7 kertoi, että yhteisen asunnon jakaminen on etäisyydestä huolimatta hyvin tärkeää. He olivat aiemmin asuneet eri paikkakunnilla, ja hänen kumppaninsa vietti yhteisen vuokra-asunnon hankinnan jälkeen osat viikosta toisaalla:

Minä: Mites se yhteen muutto sitten vaikutti (parisuhteeseesi)?

H7: Se onkin mulla yhtenä merkittävänä tekijänä, että koko ajan tavallaan, kaikki ne vuodet ku kumppani oli käynyt täällä (kotikaupungissa) mun luona, se tavallaan asu täällä myös vähän niinku? Niin sitten se oli kuitenkin aina mun kämppä ja se tuli aina mun luokse ja sitte mulla oli aina joku toine kämppis. Niin sitten kun totta kai se ku muutettiin yhteen, niin oli silleen et okei, nyt se tulee kotiin käymään, et se tulee meidän kotiin käymään, et nyt kun mä asun täällä niin tää ei oo pelkästään mun, mä en oo täällä yksin vaan tää on jonkun toisen ja tää on myös kumppanin. Et kyllä se siihen vaikutti tosi paljon, et huolimatta siitä et se oli tosi pitkiä pätkiä (toisessa kaupungissa) niin jotenki tuntu paljon enemmän siltä et kyl me joku päivä päästään sen saman katon alle sillee kokoaikasesti

Tutkittavista neljä kertoi käännekohtaksi myös *tiedon yhteen muuttamisesta*. Tieto yhteen muuttamisesta tarkoittaa tässä, että parisuhteen osapuolet havaitsevat ulkoisen tekijän, mikä mahdollistaa yhteen muuttamisen. Tällaisia ovat esimerkiksi hylkäävä tieto yliopistoon pääsystä, tieto kämppäkaverin pois muuttamisesta ja tieto viisumin hyväksymisestä. Kaikki neljä tutkittavaa saivat tiedon yhteen muuttamisen mahdollistumisesta hyvissä ajoin ennen itse muuttoa, minkä uskon selittävän sitä, miksi se toisinaan koetaan erillisenä käännekohtana etäparisuhteessa. Tieto yhteen muuttamisesta oli kaikille tunteikas hetki. Useimmat kuvasivat hetken erittäin onnelliseksi, vaikka toisaalta joskus se koettiin harmillisena. H6:lle yhteen muuttaminen tarkoitti muuttoa epämieluisaan kaupunkiin. Hän kuvasi sen vaikuttaneen suhteeseen niin, ettei aiheesta voitu enää keskustella.

Tietoa yhteen muuttamisesta voidaan ajatella itse yhteen muuttamiseen liittyvänä käännekohtana. Kuten Bolton (1961) sanoi, käännekohdat voivat koostua useammista pienemmistä tapahtumista, joilla on vaikutus parisuhteeseen. Itse yhteen muuttamista siis edeltää tieto yhteen muutosta – joskus tämä tieto saattaa tulla useassa eri osassa. Esimerkiksi H7:n kuvauksen yhteen muuttamisesta voi tulkita koostuvan useasta käännekohdasta: ennen yhteen muuttamista hän kertoi, että he olivat etsineet yhteistä asuntoa, sitten he hakivat asuntoa ja lopulta he saivat varmistuksen asunnon saamisesta:

Elämäntilanteen muuttuminen. Kolme tutkittavista oli kokenut elämäntilanteen muuttumisen etäparisuhteen aikana, kaksi heistä useampaan kertaan. Näitä elämäntilanteiden muutoksia olivat muutokset työssä ja muutto toisaalle. Muuttoon toisaalle liittyi kaikissa tapauksissa uusi työ tai opiskelupaikka toisessa kaupungissa tai maassa.

Muutos työssä. Kaikki kolme elämäntilanteen muutoksen kokeneista tutkittavista olivat joko itse, tai heidän kumppaninsa kokeneet muutoksen työssään. Tällaisia muutoksia olivat työn vaihtaminen uuteen sekä työn lopettaminen. Kaksi tutkittavista kertoi ainakin ajatelleensa edessä olevan muutoksen vähentävän tapaamismahdollisuuksia kumppanin kanssa. H7:lle näin kävikin. Hän kertoi, että he olivat aiemmin kumppaninsa kanssa viettäneet toisinaan pitkiä viikonloppuja yhdessä niin, että kumppani työskenteli perjantaina etäältä:

Minä: Mut se ei silleen sun kulkemiseen vaikuttanu vai?

H7: Ei, ainut mikä tuli niin kumppani ei enää pystynyt etäpäivii pitämään. et muutama etäpäivä silleen et tuli to ja lähti sit ma et ku sitte ei voinu ollenkaa sit pitää niitä

Minä: Et ei ollu mahdollisuutta viettää yhdessä pidempiä viikonloppuja?

H7: Ei, ei sekään ku pari ku se ehti olla siinä ekassa paikassa vähän yli vuoden, silleen että, et aikasemmin et se merkittävä vaikuttanu niinku mut se mahdollisuus se vaihtoehto sit sulkeutu pois

Vaikka tutkittavat näkivät työn muutosten vaikuttavan suhteeseen negatiivisesti, kertoivat he kaikki, että työn muutos itsessään oli positiivista, sillä uusi työ saatettiin esimerkiksi kokea aiempaa merkityksellisempänä tai siitä maksettiin parempaa korvausta.

Muutto toisaalle. Tutkittavista kolme kertoi muuttaneensa etäparisuhteen aikana toiselle paikkakunnalle. Syynä näihin muuttoihin olivat uusi työ tai uusi opiskelupaikka toisessa kaupungissa. Tieto muutosta saatiin yleensä hyvissä ajoin etukäteen. Tällaisia tiedonantoja olivat tieto uudesta opiskelupaikasta ja tieto uudesta työstä. H9 muutti etäsuhteen aikana väliaikaisesti toiseen paikkaan uuden työharjoittelupaikan johdosta. Tieto työpaikan saamisesta oli hänelle positiivinen hetki, sillä vaikka etäisyys kumppaniin kasvoi, oli työ omaa alaa ja se

tiesi taloudellista varmuutta. Muuttoon liittyväksi käännekohtaksi hän kertoi sen, että joutui pohtimaan oliko päätös oikea, sillä työ ei aluksi vastannut odotuksia.

Terveydelliset ongelmat. Kaksi haastateltavista kertoi käännekohtaksi etäparisuhteissaan sairastumisen. Heistä molemmat sairastuivat etäparisuhteen aikana, molemmat eri tavoin. Molemmissa tapauksissa sairastuminen aiheutti kumppanissa suurta huolta. Ymmärsin tutkittavien kertomuksista, että heidän kumppaninsa olivat kokeneet avuttomuutta, koska eivät etäisyyden vuoksi voineet tulla auttamaan.

H1:n pyörryttyä yksin kotonaan tutkittava kertoi tulleen tietoiseksi siitä, kuinka yksin hän on ja että se voi olla vaarallista. Hän kertoi kumppaninsa harkinneen tulevansa hänen luokseen etäisyydestä huolimatta, mutta lopulta lähetti H1:n veljen varmistamaan, että hän on kunnossa. H7 kertoi käännekohtaksi sairaalaan pääsyn. Hän kertoi sairaalaan pääsyä edeltäneen muita käännekohtia, kuten päivystyksessä käymistä. Heikko terveys näytti aiheuttaneen huolta sekä haastateltavassa että kumppanissa, joten sairaalahoitoon pääseminen oli suhteen molemmille osapuolille helpotus. Kymmenien tuhansien kilometrien etäisyyden takia auttaminen ei ollut mahdollista, mutta tämä näkyi yhteydenpidossa: hän kertoi, että he sopivat pitävänsä puhelimiaan käynnissä myös yöaikaan ja pitivät itsensä näin jatkuvasti saavutettavissa.

Yhteydenpitoon liittyvät muutokset. Yhteydenpitoon liittyvät muutokset olivat kolmen tutkittavan mukaan käännekohtia heidän etäparisuhteissaan. Koska etäparisuhteissa huomattava osa vuorovaikutuksesta on teknologiavälitteistä, saattavat etäparisuhteessa elävät käsittää yhteydenpidon katkeamiseen liittyvät tilanteet lähiparisuhteita useammin suhteen käännekohtina. Niihin saattaa liittyä myös voimakkaampia negatiivisia tunteita, koska toisen tapaaminen ei ole mahdollista. Kaksi tutkittavaa olivat kokeneet tauon yhteydenpidossa kumppaneihinsa ja yksi koki pitkittyneitä teknisiä ongelmia, joiden hän kertoi häirinneen merkittävästi yhteydenpitoa pitkällä aikavälillä. Yhteydenpidon muutokset näyttivät aiheuttaneen tutkittavien etäsuhteissa negatiivisia tunteita: harmia, epävarmuutta, huolta, ja turhautumista.

Tauko yhteydenpidossa merkitsee poikkeusta tavanomaisissa yhteydenpitorutiineissa. Kaksi tutkittavaa oli kokenut tauon yhteydenpidossaan kumppaniinsa. Molempien tutkittavien tauot yhteydenpidossa kestivät useita viikkoja, ja niiden taustoilla olivat hyvin erilaiset tilanteet. Molemmat tutkittavat kuvasivat taukoa yhteydenpidossa erittäin harmilliseksi ja ikäväksi. He vaikuttivat kokeneen tauon yhteydenpidossa merkitsevän parisuhteen mahdollista päättymistä. Esimerkiksi H2 kertoi yhteydenpidon katkenneen pidemmäksi aikaa suhteen alkutaipaleella tuntemattomasta syystä. Hän kuvasi tilannetta harmilliseksi ja vaikeaselkoiseksi. Yhteydenpidon lopettaminen aiheutti suhteeseen epävarmuutta. Yhteydenpidon uudelleen alkamisen hän kertoi tätä seuraavana käännekohtana. Hän halusi lisätä tämän käännekohdan puhuessamme toisesta käännekohdasta:

Minä: Millon toi (loma) reissu oli, se ensimmäinen? Sillon 2016?

H2: Joo, itseasiassa mä laitoin tohon vielä sen, se huomenta-viesti joka aamu. Se on yks niist minkä mä koen, et se tavallaan lujitti sitä, et laittaa mulle joka aamu sen huomentaviestin. Et hän pitää mua tärkeänä, niin se oli mulle semmonen et mä koen et mut otetaan niin huomioon joka aamu, ja se oli sitte, mä vähän koen et se on vakavampaa siinä vaiheessa

Pitkittyneet tekniset ongelmat. H8:n muuttoa maahan, jossa internet ei toiminut yhtä hyvin kuin aiemmissa kotimaissa, seurasi pitkäaikaiset yhteydenpidon haasteet. Hän kertoi, että esimerkiksi puhelut toimivat yleensä vain vähän aikaa ja WhatsApp-viestien toimittaminen vastaanottajalle saattoi tapahtua viiveellä. Hän kuvasi soittamista kumppanilleen varjostaneen epävarmuus siitä, kuinka kauan tekniikka kestää. Lisäksi hän kuvasi muuttoaan ulkomaille seuranneen toisenlaisen rooliasetelman, jossa tutkittavalla oli opittavanaan uusi kulttuuri kun taas kumppanin elämä jatkui uomillaan. Hän kuvasi aikaa turhauttavaksi sekä itselleen että kumppanilleen. Kumppanissa hän kertoi tämän aiheuttaneen huolta siitä, kuinka hän voi:

H8: ... Niin tavallaan mulla oli tosi sellanen et, ei tää, sillon tuntu et tää netti ei riitä ja tää kone ei riitä ja sit laittaa ja sit mun ratkasu tai tapa reagoida siihen et heittää sen puhelimen seinään ei ollu se kaikkein rakentavin siinä. Et se oli kyl ja sit se oli again kumppanille aika raskas juttu et se näki et mulla on paha olo et ei oikein pysty tekemään mitään ja –

Minä: – Ehkä siinä oli taustalla se et kumppani oli huolissaan ja et onks kaikki nyt ok ja että –

H8: – Joo just näin, just näin –

Minä: – Varsinkin kun ollaan kaukana

6 Johtopäätökset

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli lisätä tietoa etäparisuhteista Suomessa. Etäparisuhteista on vähän tutkimusta eikä suomalaisten etäparisuhteita ole tutkittu lainkaan. Ensimmäinen tutkimuskysymys kuului: mitä merkityksiä etäparisuhteessa elävät liittävät etäisyyteen parisuhteissaan? Tämän tarkoituksena oli ymmärtää, millaisia merkityksiä tutkittavat liittävät etäisyyteen etäparisuhteessa. Etäisyyttä tarkasteltiin sellaisena kuin tutkittavat sen kokivat. Tulokset osoittivat, että etäisyys itsessään merkityksellistettiin vastakkaisena yhdessä olemiselle. Etäisyyteen liitettiin useita merkityksiä: tulevaisuuden tavoitteet, yksin oleminen sekä haasteet. Etäisyyden merkitykseen vaikuttivat useat tekijät.

Toinen tutkimuskysymys kysyi: millaisia käännekohtia tutkittavat ovat etäparisuhteissaan kokeneet? Tutkimuskysymys perustui alun perin Boltonin (1961) esittämään parisuhteen käännekohtanäkökulmaan, joka tarkastelee parisuhdetta prosessina. Tämä näkökulma on edelleen parisuhteiden tutkimuksessa harvinainen. Tulokset osoittivat tutkittavien kokeneen useita käännekohtia etäparisuhteidensa aikana. Mielenkiintoisesti, useat käännekohdat toistuivat eri tutkittavien kertomuksissa. Käännekohtia olivat läheisten tapaaminen, yhteiset matkat, elämäntilanteen muuttuminen, terveydelliset ongelmat, yhteydenpidon muutokset ja yhteen muuttaminen.

6.1 Pohdinta

6.1.1 Etäisyyteen liittyvät merkitykset etäparisuhteissa

Tämä tutkimus osoittaa ensimmäistä kertaa, että *etäisyys nähdään etäparisuhteissa yhdessä olemiselle vastakkaisena merkityksenä*. Etäisyydellä on etäparisuhteessa negatiivissävytteinen, ei-ideaali merkitys kun taas yhdessä oleminen mielletään positiiviseksi ja ideaaliksi. Tämä näkyi tutkittavien puheissa yhteiseen aikaan panostamisesta etäparisuhteessa. Vaikka Adritti ja Kauffmann (2004) eivät määritelleet etäisyyttä yhdessäololle vastakkaiseksi merkitykseksi, raportoivat hekin, että etäparisuhteissa panostetaan yhdessä olemiseen eikä yhdessä olemista nähdä itsestään selvyytinä. Aiemmassa tutkimuksessa on arvioitu etäparisuhteessa elävien idealisoivan kumppaniaan lähiparisuhteita enemmän, millä on viitattu etäparisuhteessa elävien

tapaan luoda kumppanistaan idealistisia mielikuvia (Stafford & Reske 1990). Tämän tutkimuksen perusteella on mahdollista, että paitsi kumppania, myös yhdessä olemista idealisoidaan etäparisuhteissa. Tällä voi olla käytännön vaikutuksia etäparisuhteissa, sillä yhdessä olemisen idealisoimisesta saattaa seurata etäparisuhteessa eläville pettymyksiä, jos yhdessä oleminen ei vastaakaan luotuja korkeita odotuksia.

Tämän tutkimuksen mukaan etäparisuhteessa elävät tutkittavat liittivät etäisyyteen *tulevaisuuden tavoitteet*. Tulosta selittää erityisesti tutkittavien nuori ikä. Tutkittavat ovat elämänvaiheessa, jossa koulutusta ja työkokemusta hankitaan tulevaisuuden varalle. Tulos vastaa Adritin ja Kauffmanin (2004) tutkimustulosta, jonka mukaan etäisyyttä nähdään sijoituksena tulevaisuuteen. Heidän tutkimuksessaan etäisyys tulevaisuuteen sijoittamisena oli kaikkein ilmeisin etäisyyteen liitetty merkitys. Tämän tutkimuksen perusteella tästä voidaan olla samaa mieltä, koska kaikki tutkittavat kertoivat etäisyyden syyksi parisuhteissaan henkilökohtaisiin tavoitteisiin liittyvät syyt, kuten opinnot tai työ. Etäparisuhteissa elävillä näyttää olevan tavoitteita elämässään, jotka nähdään etäparisuhteen arvoisina. Voisi sanoa, että etäparisuhde sopii henkilöille, joilla on elämässään tavoite, jota he pitävät tärkeänä. On myös mahdollista, että etäparisuhteeseen päätyy erityisesti sellaisia henkilöitä, joilla on tulevaisuuteen liittyviä tavoitteita. On mahdollista, että henkilöt, joilla on näitä tavoitteita on, päättävät aloittaa tai jatkaa parisuhdettaan etäisyydestä huolimatta, kun taas henkilöt, joilla näitä tavoitteita ei ole tai niitä ei pidetä itselle merkittävänä, mieluummin vaihtavat nämä tavoitteensa muuttaakseen yhteen kumppaninsa kanssa. Etäparisuhteen osapuolien tavoitteellisuutta tulee ymmärtää myös käytännössä, esimerkiksi terapiakontekstissa. Jos vastaanotolle saapuu etäparisuhteessa elävä henkilö, on hänen tavoitteellisuuttaan elämässä hyvä kartoittaa ja kohottaa hänen tietoisuuttaan omasta tavoitteellisuudestaan, sillä voi olla, ettei hän ole täysin tietoinen siitä.

Tämän tutkimuksen mukaan etäparisuhteessa elävät kokevat *yksinäisyyden ja ikävän tunteita*. Etäisyyteen liitettävät negatiiviset tunteet voivat auttaa ymmärtämään etäisyyden negatiivisesti väritynyttä merkitystä. Koska etäisyyteen liitetään negatiivisia tunteita, saatetaan etäisyyden merkitys tämän takia nähdä negatiivisena. Myös Adritti ja Kauffmann (2004) raportoivat etäisyyteen liitettävän yksinäisyyden ja ikävän tunteita. Heidän tutkimuksessaan yksinäisyyden kokeminen oli kaikkia tutkittavia yhdistävä kokemus. Tässä tutkimuksessa kaikki eivät

kertoneet kokeneensa näitä tunteita. On mahdollista, että tämän tutkielman osallistujat pitivät näiden tunteiden kokemusta niin selvänä, etteivät he maininneet niistä haastatteluissa. On myös mahdollista, että ihmiset eroavat toisistaan siinä, kokevatko he yksinäisyyden tai ikävän tunnetta kumppaniaan kohtaan etäparisuhteessa. Ihmiset saattavat myös erota toisistaan esimerkiksi tavassaan selvitä näiden negatiivisten tunteiden kanssa, mistä on viitteitä myös aiemman tutkimuksen tuloksissa (Adritti & Kauffmann 2004). Toisaalta kyseessä voi olla myös luonteenpiirre: toiset kokevat yksinäisyyttä ja ikävää toisia herkemmin.

Tämä tutkimus tuo lisätietoa *yksin olemisen hyvistä puolista*. Yksin olemista ei nähdä ainoastaan negatiivisena asiana etäparisuhteissa. Yksin olemiseen liitettiin oma tuotteliaisuus: yksin oleminen edistää esimerkiksi opiskelutyötä, koska oma kumppani ei ole paikalla ”häiritsemässä”. Suuri määrä aikaa yksin johtaa siihen, että etäparisuhteessa elävät ovat aktiivisia vapaa-ajallaan sekä pitävät huolta siitä, että heillä on parisuhteen ulkopuolella ns. omia juttuja. Etäparisuhteen osapuolet harrastavat ja ylläpitävät aktiivisesti ystävyys-suhteita. ”Omien juttujen” merkitys elämässä voi olla kulttuurista. Suomessa länsimaisena kulttuurina arvostetaan itsenäisyyttä. Tämä kulttuurinen arvo saattaa heijastua etäparisuhteissa elävien käsityksiin parisuhteessa elämisestä: ajatellaan, ettei parisuhteen sovi olla ainoa asia, mitä vapaa-ajalla harjoitetaan. Etäparisuhteissa tämän kulttuurisen arvon toteuttaminen on yksinkertaisempaa.

Etäisyyden kuvailtiin vaikuttavan parisuhteen kehitykseen niin, että se *muuttaa suhteen kehitystä*. Tässä tutkimuksessa parisuhteen kehityksen kuvailtiin muuttuneen erilaiseksi tai hidastuneen etäisyyden takia. Myös Adrittin ja Kauffmannin (2004) tutkimuksessa mainitaan tutkittavien puhuneen etäisyyden hidastavan etäparisuhteen kehitystä, vaikkakaan he eivät tulosta erityisesti korostaneet. Myöskään tässä tutkimuksessa kaikki tutkittavat eivät kuvailleet etäisyyden vaikuttaneen etäparisuhteen kehitykseen. Tulos on kuitenkin mielenkiintoinen, koska sen perusteella voidaan pohtia, käsitetäänkö parisuhteen kehittyvän erityisesti fyysisesti yhdessä ollessa. Tämä puolestaan korostaa fyysisen läsnäolon merkitystä parisuhteessa. On mielenkiintoista, että vaikka etäparisuhteisiin päädytään, nähdään fyysinen yhdessä oleminen kuitenkin suhteen kehityksen kannalta tärkeänä. Tämä tukee väitettäni siitä, että etäisyys nähdään parisuhteissa *väliaikaisena*. Jos etäisyys häiritsee suhteen kehitystä, ja suhteen kehitys

nähdään tärkeänä, tulee etäisyyden olla väliaikaista, jotta suhde saa mahdollisuuden kehittyä eteenpäin.

Etäisyyteen liitettiin myös *tulkintahaasteita*. Etäisyyden kuvailtiin toisinaan ”vaikeuttavan ymmärrystä”. On mahdollista, että nämä haasteet liittyvät siihen, että etäparisuhteessa huomattava osa vuorovaikutuksesta on teknologiavälitteistä. Waltherin (2011) mukaan, teknologiavälitteisessä viestinnässä informaatiota keskustelukumppanista on vähemmän saatavissa. Näin keskustelun osapuolet merkityksellistävät vuorovaikutusta teknologiavälitteisesti eri tavoin nonverbaalisen viestinnän puuttuessa. Vaikuttaa siltä, että merkitysten tulkitseminen on tutkittavien mukaan haastavaa. Toisaalta teknologiavälitteisyys saatetaan kokea henkistä yhteyttä tukevana, koska se pakottaa parisuhteen osapuolet käyttämään puhetta pääasiallisena vuorovaikutuskeinona. Teknologiavälitteisessä vuorovaikutuksessa asiat tulee sanoa suoraan, mikä opettaa suhteen osapuolia vuorovaikuttamaan suhteessaan tehokkaammin.

6.1.2 Käännekohtat etäparisuhteissa

Tässä tutkimuksessa etäparisuhteiden käännekohtat olivat samankaltaisia kuin aiemmassa läheisten suhteiden käännekohtien tutkimuksissa havaitut (Bangerter & Waldron: Baxter & Bullis 1986; Sahlstein & Merolla 2014). Tämän tutkimuksen mukaan etäparisuhteissa koetaan seuraavanlaisia käännekohtia: vanhemman ja ystävän tapaaminen ensimmäistä kertaa, yhteiset matkat, elämäntilanteen muutokset, terveydelliset ongelmat, muutokset yhteydenpidossa ja yhteen muuttaminen. Yhteydenpidon muutoksiin liittyviä käännekohtia en tiedä aiemmassa tutkimuksessa määriteltäneen. Aiemmassa tutkimuksessa ei ole kuvailtu sitä, millaisina käännekohtat koetaan, mutta voidaan pohtia koetaanko toisiaan vastaavat käännekohtat merkitykseltään erilaisina etä- ja lähiparisuhteissa.

Baxter ja Bullis (1986) määrittivät *perheen tapaamisen* käännekohtaksi parisuhteissa, koska se toi mahdollisuuden identifioitua pariskuntana perheenjäsenten seurassa. Tämän tutkimuksen mukaan vanhempien tapaaminen ensimmäistä kertaa on käännekohta myös etäparisuhteissa, vaikkakaan tämän tutkimuksen perusteella syynä ei ole yhdessä identifioituminen. Uutta tietoa on, että vanhempien tapaaminen oli osalle tutkittavista merkki suhteen vakavoitumisesta.

Vanhempien tapaaminen saattaa vaatia vaivaa, joten sillä saattaa olla korkeampi painoarvo kuin lähiparisuhteissa. Mielenkiintoista on myös se, että Baxterin ja Bullisin (1986) tutkimus on 1980-luvulta. Vanhempien tapaaminen parisuhteissa käsitetään parisuhteissa käännekohtaksi vielä lähes 30 vuotta myöhemmin.

Tämän tutkimuksen mukaan myös *ystävän tapaaminen* ensimmäistä kertaa käsitettiin käännekohtana etäparisuhteissa. Ystävän tapaaminen saatetaan kokea tapana kertoa jotakin itsestä. Tiedossani ei olekaan yhtäkään tutkimustulosta ystävän tapaamisesta käännekohtana lähiparisuhteissa. En toisaalta näe syytä, miksi ystävien tapaaminen ei olisi käännekohta myös lähiparisuhteissa. Toisaalta mielenkiintoista on pohtia onko etäparisuhteissa ystävälle esittelemisellä erityinen merkitys lähiparisuhteisiin verrattuna. Tulosten mukaan etäparisuhteissa ystävälle esitteleminen vaatii toisinaan vaivaa suhteen osapuolilta, mikä voi osaltaan selittää sitä, että ystävän tapaaminen mielletään käännekohtaksi ja lähiparisuhteissa ei. On myös mahdollista, että lähiparisuhteissa pariskunnan osapuolilla on valmiiksi yhteistä verkostoa. Näin ystävälle esittelemistä ei koeta yhtä tärkeänä, koska kumppanin ystäviä saatetaan tuntea ilman erillistä esittelyä. Etäparisuhteissa tilanne voi olla toinen. Koska etäparisuhteen osapuolet asuvat kaukana toisistaan, ei kumppanin ystäväpiiristä välttämättä tiedetä taikka tunneta ketään. Nämä seikat saattavat korostaa ystävälle esittelemisen merkitystä etäparisuhteissa.

Tämän tutkimuksen mukaan *terveydelliset ongelmat* voidaan kokea käännekohtaksi etäparisuhteissa. Samankaltaisia tuloksia on saatu aiemmin kahdessa tutkimuksessa Yhdysvaltain puolustusvoimien sotilaiden avioliitoissa (Sahlstein Parcell & Merolla 2014), mutta myös seurustelusuhteissa, joihin ei liity etäisyyttä (Baxter & Bullis 1986). Sahlstein Parcell ja Merolla (2014) määrittivät sairastumisen käännekohtaksi Yhdysvaltain puolustusvoimien työntekijöiden avioliitoissa. Sairastumisella he kuitenkin tarkoittivat kenen tahansa muun kuin sotilaiden sairastumista. Syy tälle oli se, että sotilaan sairastumiset olivat useimmiten loukkaantumisia, jotka tutkijat luokittelivat sotilastyöhön liittyviksi käännekohtiksi. Baxter ja Bullis (1986) kuvasivat käännekohtaksi avun antamista kumppanille tämän kohdatessa henkilökohtaisia ongelmia, joiksi tulkitseen myös sairastumisen. Tämä tutkimus kertoo mikä tekee sairastumisesta käännekohdan etäparisuhteessa, mutta mahdollisesti myös muissa suhdemuodoissa. Tämän tutkimuksen mukaan etäparisuhteissa jommankumman

osapuolen sairauteen liittyy huoli toisesta ja avuttomuuden tunne. Etäisyys kumppaniin hänen sairastuessaan saattaa korostaa näitä tunteita etäparisuhteissa, mikä puolestaan tekee mahdolliseksi sen, että kumppanin sairastuminen saatetaan kokea käännekohtana etäparisuhteissa lähiparisuhteita useammin.

Yksi tässä tutkimuksessa määrittelemäni käännekohta etäparisuhteessa oli *elämäntilanteen muutos*, joihin lukeutuivat muutokset työssä ja muutto toisaalle etäparisuhteen aikana. Tämä tutkimus tuo uutta tietoa siitä, millaisina elämäntilanteen muutoksiin liittyvät käännekohdat koettiin. Muutto koettiin positiiviseksi hetkeksi etäparisuhteissa, sillä se tapahtui uuden työn tai opintopaikan takia. Työtilanteen muuttumisella koettiin toisinaan olevan negatiivinen vaikutus etäparisuhteeseen, sillä se saattaa vaikuttaa tapaamismahdollisuuksiin kumppanin kanssa. Vastaavanlaisia käännekohtia havaittiin myös puolustusvoimien työntekijöiden avioliitoissa. Sahlstein Parcell ja Merolla (2014) luokittelivat nuo käännekohdat elämän tapahtumat – käännekohtaluokkaan. Nämä arkielämään liittyvät käännekohdat olivat tyypillisimpiä käännekohtia heidän tutkimuksessaan. Tämän tutkimuksen tulokset osoittavat, että näitä elämäntilanteen muutoksiin liittyviä käännekohtia tapahtuu myös etäparisuhteissa, mutta ne eivät näytä olevan yhtä yleisiä kuin Sahlstein Parcellin ja Merollan (2014) tutkimuksessa. Tämä voi johtua siitä, että etäparisuhteissa elämäntilanteisiin liittyviä muutoksia, kuten työpaikan vaihtamista ja siitä mahdollisesti koituvaa muuttamista, halutaan tietoisesti välttää. Tätä voi selittää se, että elämäntilanteiden muutoksilla voidaan tämän tutkimuksen mukaan ajatella olevan negatiivinen vaikutus esimerkiksi tavata kumppanin kanssa yhtä usein kuin aiemmin.

Tämän tutkimuksen mukaan *yhteiset matkat* käsitettiin etäparisuhteissa käännekohtina. Näin on havaittu myös aiemmassa tutkimuksessa (Baxter & Bullis 1986; Sahlstein Parcell & Merolla 2014). Tässä tutkimuksessa yhteiset matkat kestivät yhdestä päivästä pariin viikkoon. Tämä tutkimus tarjoaa uutta ymmärrystä siitä, millaisia käännekohtia yhteisen matkat ovat. Tämän tutkimuksen tutkittavista osa koki yhteiset matkat käännekohtana, koska ne tarkoittivat suurta määrää yhteistä aikaa. On mahdollista, että etäparisuhteiden käännekohdissa ylipäätään korostuu yhdessä oleminen lähiparisuhteiden käännekohtia enemmän. Yhteiset matkat voivat myös tarkoittaa suhteen mahdollisuutta kehittyä: matkalla voi olla esimerkiksi luottamusta lisäävä vaikutus parisuhteelle ja se voi edistää tutustumista kumppaniin. Yhteisillä matkoilla näyttää olevan varmuutta lisäävä vaikutus parisuhteeseen, sillä ne saattavat näyttää

etäparisuhteen osapuolille, että parisuhde toimii myös yhdessä ollessa. Epävarmuuden on huomattu olevan etäparisuhteissa tyypillinen piirre (Knobloch & Solomon 1999; Maguire 2007; Stafford 2010). Vaikuttaa siltä, että etäparisuhteissa yhteinen matka voi toimia näin ollen epävarmuutta vähentävänä.

Tulosten mukaan *muutokset yhteydenpidossa* käsitetään käännekohtin etäparisuhteessa. Yhteydenpitoon liittyvistä käännekohdista en ole löytänyt viitteitä aikaisemmassa tutkimuksessa. Näitä käännekohtia olivat pitkittyneet tekniset ongelmat ja tauko yhteydenpidossa. Teknisten ongelmien kerrottiin jatkuvina vaikeuttaneen vuorovaikutusta kumppanin kanssa huomattavasti. Sekä teknisistä ongelmista johtuvaan vaikeuteen pitää yhteyttä että yhteydenpidon katkeamiseen liittyy huolta ja epävarmuutta etäparisuhteessa. Teknologiasta johtuva yhteydenpidon vaikeus rasittaa parisuhdetta, mutta siihen ei liity samantapaisia negatiivisia merkityksiä kuin yhteydenpidon taukoamiseen. Yhteydenpidon taukoamiseen liittyy pelko parisuhteen päättymisestä. Tämä käännekohta kertoo vuorovaikutuksen merkityksestä parisuhteen elinehtona. Tällä etäparisuhteen käännekohdalla on samankaltaisuutta Baxterin ja Bullisin (1986) määrittelemän parisuhteen taukoamis- ja kriisit käännekohtaluokan kanssa, sillä yhteydenpidon taukoamiseen näytti liittyvän pelko parisuhteen päättymisestä.

Baxter ja Bullis (1986) määrittelivät yhdeksi parisuhteen käännekohdaksi hetkittäisen etäisyyden sekä niitä seuraavat jälleennäkemisen, millä he tarkoittivat lomaa ja ulkomaanmatkoja erossa kumppanista. Etäparisuhteissa etäisyyden luonne on hetkittäistä etäisyyttä pitkäkestoisempaa. Mielenkiintoista on, ettei kukaan tutkittavista maininnut etäisyyden alkamista tai jälleennäkemisiä käännekohtina etäparisuhteen aikana. Syynä tähän voi olla, että etäisyyden alkaminen ja jälleennäkemiset ovat toistuvia etäparisuhteissa, eikä niitä näin koeta käännekohdiksi. On myös mahdollista, ettei itse etäisyyden alkamista koeta käännekohtana etäparisuhteessa, koska sen ei nähty vaikuttaneen suhteeseen. Tämä on mielenkiintoista, koska etäisyyden uudelleen alkaminen kuitenkin muuttaa vuorovaikutusta suuresti, kun siitä tulee teknologiavälitteistä. Tämä herättää mielenkiintoisen kysymyksen teknologiavälitteisen vuorovaikutuksen ja suhteen keskinäisestä suhteesta; vuorovaikutuksen muuttuminen teknologiavälitteiseksi ei välttämättä tarkoita sitä, että suhde muuttuu. Suhteen muutosta saattaa näin määrittää muut tekijät.

Myös Baxter ja Bullis (1986) määrittivät *yhteen muuttamisen* lähiparisuhteen käännekohtana, mikä tämän tutkimuksen tulosten valossa on käännekohta myös etäparisuhteissa. Näyttää siltä, että samalla käännekohdalla on kuitenkin erilainen merkitys lähi- ja etäparisuhteissa. Baxterin ja Bullisin (1986) mukaan lähisuhteissa yhteen muuttaminen on suhteen vakavoitumista kun taas tämän tutkimuksen mukaan yhteen muuttaminen koetaan pitkäaikaisen tavoitteen täyttymisenä: etäisyys parisuhteessa päättyy. On mielenkiintoista pohtia onko yhteen muuttaminen etäparisuhteen käännekohta, koska se ei tapahdu etäparisuhteen aikana. Yhteen muutettaessa etäparisuhde muuttuu lähiparisuhteeksi. Sekä aiemman että tämän tutkimuksen perusteella yhteen muuttaminen voidaan mielestäni määritellä etäparisuhteen käännekohdaksi. Esimerkiksi Yhdysvaltain puolustusvoimien rintamatyöntekijöiden avioliittoja tutkineet Sahlstein Parcell ja Maguire (2014) määrittivät päivän, jolloin aviomies saapui takaisin oletettavasti yhteiseen kotiin rintamalta, käännekohdaksi heidän avioliitoissaan. Vaikka tuon tutkimuksen konteksti oli hyvin erilainen, on yhteen paluun käännekohdassa myös kyse etäparisuhteen muuttumisesta lähiparisuhteeksi. Aiemman tutkimuksen lisäksi tämän tutkimuksen mukaan yhteen muuttaminen koettiin yhtenä merkittävimmistä käännekohdista etäparisuhteissa: jokainen kumppaninsa kanssa yhteen muuttanut tutkittava kertoi sen erittäin merkittäväksi käännekohdaksi. Myös yhteen muuttamisen vaikutukset parisuhteen näyttävät tutkimuksen perusteella olevan erilaisia etä- ja lähisuhteissa, mikä osaltaan tukee johtopäätöstäni yhteen muuttamisesta käännekohtana etäparisuhteessa. Esimerkiksi etäparisuhteessa yhteen muuttamisen jälkeen kumppanista voi käydä ilmi aivan uusia, toisinaan negatiivisiksi koettuja, piirteitä (Stafford, Castle & Merolla 2006).

Tämän tutkimuksen perusteella näyttää siltä, että toisinaan *käännekohdat koostuvat pienemmistä käännekohdista tai tapahtuvat ”askelissa”*. Käännekohdat voivat tapahtua askelissa. Esimerkiksi yhteen muuttamista edeltää tyypillisesti yhteisen asunnon hakemisvaiheet. Tyypillinen ”askel” käännekohdissa näyttää olevan tiedon saaminen tulevasta, esimerkiksi tiedon saaminen koulupaikasta voi tarkoittaa muuttamista toisaalle. Nämä tulokset tukevat Boltonin (1961) kuvailua siitä, että käännekohdat toisinaan tapahtuvat asteittain. Toisinaan yksittäinen käännekohta voi sisältää toisia käännekohtia. Tässä tutkimuksessa esimerkiksi yhteisellä matkalla kumppani esiteltiin hyvälle ystävälle. Käännekohdissa

näyttääkin olevan hierarkkisuutta, mikä tarkoittaa sitä, että ne voivat olla luokiteltavissa ylä- ja alaluokkiin.

Tämän tutkimuksen perusteella ei voida varmuudella päätellä, että etäparisuhteissa olisi niille ominaisia käännekohtia. Toisaalta tämän määrittäminen aiemman tutkimuksen perusteella on haastavaa, koska syvällisiä kuvauksia siitä, millaisia käännekohdat ovat esimerkiksi lähiparisuhteissa olleet, ei ole. Käännekohdat etäparisuhteissa näyttävät pitkälti mukailevan erityisesti lähiparisuhteissa aiemmin havaittuja käännekohtia (Baxter & Bullis 1986). Tämän tutkimuksen perusteella voidaan etäparisuhteiden käännekohtiin päätellä liittyvän ainutlaatuisia merkityksiä etä- ja lähiparisuhteissa.

Läheisten suhteiden käännekohtia tutkineiden mukaan (Baxter & Bullis 1986; Bolton 1961) käännekohtien tutkimus tuo arvokasta lisätietoa läheisten suhteiden prosessimaisesta luonteesta. Tämä tutkimus eroaa aiemmasta siten, että käännekohtien järjestykseen ei kiinnitetty huomiota. Tämän tutkimuksen tarkoituksena ei kuitenkaan ollut ennustaa käännekohtien järjestystä tai useutta. Tämä tutkimus osoittaa, että etäparisuhteissa koetaan monenlaisia käännekohtia, joilla voi olla suhteeseen positiiviseksi tai negatiiviseksi miellettyjä vaikutuksia. Tämän voi päätellä kertovan etäparisuhteiden kehityksestä aaltomaisena ja dynaamisena mm. Baxterin ja Bullisin (1986) ja Boltonin (1961) mukaisesti.

6.2 Tutkimuksen arviointi

Perustan tämän tutkimuksen arvioinnin pitkälti Klaus Mäkelän (1990) laadullisen tutkimuksen arviointikriteereihin. Mäkelä (1990) eritteli mm. seuraavia kriteereitä kvalitatiivisen analyysin arviointiin: *aineiston yhteiskunnallinen arvo*, *autenttisuus* ja *riittävyys* sekä *analyysin kattavuus*, *arvioitavuus* ja *toistettavuus*. Näiden kriteerien lisäksi pohdin merkitysten tulkinnan ja käännekohtien tutkimukseen liittyneitä erityisiä haasteita. Lopuksi käsittelen tähän tutkimukseen liittyneitä eettisiä kysymyksiä.

Mäkelän (1990) mukaan tutkijan tulee kyetä perustelemaan hänen aineistonsa analysoinnin, ja näin koko tutkimuksen, *yhteiskunnallinen arvo*. Tätä perustelin erityisesti tämän tutkimuksen luvussa yksi. Tässä tutkimuksessa tutkin etäparisuhteissa eläviä tai sen kokeneita nuoria suomalaisia aikuisia. Etäisyys kaikenlaisissa ihmissuhteissa on tänä päivinä hyvin yleistä, mutta tutkimustietoa aiheesta on vähän. Parisuhteen on huomattu olevan merkittävä tekijä ihmisen hyvinvoinnin kannalta (Dargie, Blair, Goldfinger & Pukall 2015). Etäisyys erityisesti parisuhteissa toisaalta tyypillisesti mielletään haastavaksi. Etäisyyden voi siis arvata asettavan etäparisuhteissa elävät haastavaan tilanteeseen. Etäparisuhteiden tutkiminen on näin ollen ensiarvoisen tärkeää etäparisuhteissa elävien hyvinvoinnin kannalta.

Yhtenä kriteerinä Mäkelä (1990) esittää, että aineiston, eli tässä tapauksessa haastateltavien puheen tulee olla *autenttista ja totuudenmukaista*. Erityishaasteena on hänen mukaan on se, kuinka saada tutkittavat avautumaan haastattelussa. Tässä tutkimuksessa puheen autenttisuuden ja totuudenmukaisuuden voi sanoa toteutuneen. Kokemukseni mukaan haastateltavat todella keskustelivat avoimesti etäparisuhteistaan kanssani. Tähän vaikutti erityisesti yksi tekijä: minä tutkijana ja haastateltavat olimme suunnilleen saman ikäisiä, eikä välillämme ollut sellaista statuseroa, mikä kokeneemman tutkijan ja tutkittavieni välillä olisi voinut olla. Koen myös, että mainitsemalla oman kokemukseni etäparisuhteesta toin itseäni lähemmäksi haastateltavia. Suurin osa tässä tutkimuksessa määrittelemistäni käännekohtista olivat positiivisesti värittyneitä, joista esimerkkeinä annettakoon onnistuneet tapaamiset vanhempien kanssa ja yhteen muuttaminen. Tämä voi asettaa kysymyksen Mäkelän (1990) esittämästä autenttisuuden ja totuudenmukaisuuden kriteerin toteutumisesta. On mahdollista, etteivät tutkittavat olleet yhtä halukkaita jakamaan negatiivisia tapahtumia etäparisuhteidensa varrelta. Sanotaan, että ihmiselle on tyypillistä unohtaa hänen negatiiviseksi kokemansa muistit, joten on myös mahdollista, etteivät he muistaneet negatiivisia käännekohtia.

Laadullisessa tutkimuksessa ei ole sääntöä sille, milloin aineistoa on *riittävästi*. Mäkelän (1990) mukaan tyypillistä on tavoitella aineiston kylläntymistä. Tämän tutkimuksen aineisto koostui yhdeksästä haastattelusta, joka vastasi 120 sivua litteroitua tekstiä. Viimeisten haastatteluiden kohdalla huomasin samojen teemojen toistuvan haastateltavieni puheissa. Toisaalta en voi määritellä täydellisen saturaation tapahtuneen, koska myös viimeisessä haastattelussa kävi ilmi uusia näkökulmia. Aineistoa olisi kylläntymisen näkökulmasta voinut näin olla enemmän.

Toisaalta Mäkelän (1990) mukaan aineistoa ei myöskään tulisi olla liikaa, koska sen tulee olla hallittavissa. Analyysin ei tule perustua satunnaisiin tulkintoihin aineistosta. Tämän tutkimuksen aineisto oli hallittavissa, sillä saatoinkin käydä sen useampaan kertaan huolellisesti läpi. Tässä minua auttoi myös Atlas.ti-ohjelman hyödyntäminen. Ohjelma teki aineiston analyysistä tehokkaampaa esimerkiksi siten, että saatoinkin helposti muistuttaa itseäni aineistoon liittämieni koodien merkityksistä, koska saatoinkin yhdellä klikkauksella palata alkuperäiseen ilmaisuun litteraatissa, johon ko. koodin olin liittänyt.

Analyysin arvioitavuudella Mäkelä (1990) tarkoittaa sitä, että lukijan tulee kyetä seuraamaan tutkijan päättelyä. *Analyysin toistettavuus* taas tarkoittaa selkeää luokittelu- ja tulkintasääntömenettelyn esittämistä. Tämän tutkielman päättelyn etenemistä olisin voinut kuvata tarkemmin esimerkiksi esittämällä sääntöjä tulkinnalleni. Toisaalta tässä tutkielmassa raportoin käyttämäni sisällönanalyysin vaiheet Elon ja Kyngäksen (2008) esittämällä tavalla, mikä Mäkelän (1990) mukaan edistää tutkimuksen arvioitavuutta ja toistettavuutta. Analyysin luotettavuutta olisin voinut parantaa Mäkelän (1990) ehdotuksen mukaisesti hyödyntämällä kahden tutkijan yksimielisyysprosenttia, mitä erityisesti käännekohtatutkimuksessa olen huomannut käytettäneen. Sisällön analyysiin kuitenkin liittyy jossakin määrin tutkijan omaa tulkintaa ja intuitiivisuutta, minkä etenemisen täydellinen kuvaaminen ei ole mahdollista. Tutkijat myös tulkitsevat aineistoaan väistämättä eri tavoin (Kvale & Brinkmann 2009).

Tässä tutkimuksessa tutkin tutkittavien etäisyyteen liittämiä merkityksiä ja kokemuksia etäparisuhteiden käännekohdista. Merkitysten tutkimisessa on kyse tulkinnasta (Moilanen & Räihä 2001). Haastattelututkimukseen liittyy *merkitysten expertifikaatio* eli tutkijan valta määritellä merkitykset tutkittavan kokemuksista (Kvale & Brinkmann 2009). Minä tutkijana tulkitsin aineistoani omista lähtökohdistani, ja joku toinen tutkija olisi luultavasti tullut toisenlaiseen tulokseen. Koen, että onnistuin pysymään tutkimusta tehdessäni neutraalina. Vaikka monet tulokset vastaavat omia kokemuksiani, oli tuloksissa paljon elementtejä, joita en ole koskaan kokenut. Aineistoa tulkitessani keskityin täysin siihen, mitä tutkittavat olivat tarkoittaneet puheillaan. Mikäli olin epävarma esimerkiksi koodausvaiheesta jostakin koodista, tarkistin alkuperäisen lauseen litteraatista. On kuitenkin mahdollista, etten ole havainnut kaikkia subjektiivisia tulkintojani. Kvale ja Brinkmann (2009) muistuttavat, että tulkintojen moninaisuus on loppujen lopuksi haastattelumenetelmillä tehtävän tutkimuksen ydintä.

Monet tutkittavista kokivat *käännekohtien käsitteen* eli haastatteluissa merkittävät hetket haastavina. Aiemman käännekohtia tutkineen puheviestinnän pro gradu –tutkielman pohjalta pyrin huomioimaan tätä haastetta etukäteen (Muilu 2008). Varmistin haastatteluja tehdessäni, että tutkittavat ymmärsivät merkittävien hetkien käsitteen. Ensinnäkin annoin tutkimuksesta tietoa sähköpostilla ennen haastattelua. Pyrin esittämään mahdollisimman selkeästi ja konkreettisesti, mitä merkittävät hetket parisuhteessa ovat ja annoin esimerkkejä, jotka perustin aiempiin haastatteluihini ja tutkimukseen. Kysyin haastattelussa tutkittavalta oliko merkittäviä hetkiä helppo määrittää omassa suhteessa. Monen kanssa keskustelimme aiheesta haastattelussa. Toiset kokivat merkittävien hetkien määrittämisen vaivattomaksi, toiset haasteelliseksi. Kykenin tällä tavoin varmistamaan, että puhumme tutkittavan kanssa samasta asiasta. Lisäksi tarjosin tutkittavalle mahdollisuuden kertoa avoimesti, mikäli hänestä tuntui, että jokin asia oli vaikea ymmärtää. Näin moni tekikin kun tiedustelin merkittävien hetkien hankaluudesta.

Parisuhteiden käännekohtien erityishaasteena näyttää olevan niiden *muistaminen*, mikä liittyy Mäkelän (1990) aineiston autenttisuuteen. Tässä tutkimuksessa pyrin etukäteen varmistamaan, että tutkittavat muistavat käännekohtia haastattelussa pyytämällä heitä kirjoittamaan niitä muistiin etukäteen. Se osoittautui kannattavaksi, sillä jokaisella tutkittavalla oli näin aikaa etukäteen muistella etäparisuhteensa menneisyyttä. Baxter ja Pittman (2001) havaitsivat pariskuntien muistavan tietynlaisia käännekohtia, erityisesti yhteiseen aikaan, tutustumisaikaan, intohimon hetkiin ja vakavoitumiseen liittyviä käännekohtia. On mahdollista, että tuloksissa esittelemäni käännekohdat ovat luonteeltaan sellaisia, jotka tutkittavat vaivattomammin muistivat. Tällöin tulokset eivät välttämättä edusta niitä käännekohtia, jotka tutkittavat olivat aikanaan kokeneet merkittäviksi. Puhuin tutkittavien kanssa käännekohtien muistamisesta haastattelussa. Eräs tutkittava sanoi, että muisteluhetki saattaa vaikuttaa siihen, millaisia käännekohtia hän parisuhteeseensa määrittelee. Lisäksi eräs toinen tutkittava kertoi, että kauan sitten tapahtuneita tapahtumia on vaikea muistaa, joten useammat käännekohdat sijoittuivat viime aikoihin kuin suhteen alkutaipaleelle.

Tutkimuksen *eettisyys* on ehdottoman tärkeää tutkimuksen luotettavuuden ja validiuden varmistamisessa (Bulmer 2001). Tutkimuksen eettisyyttä tässä tutkimuksessa varmistin

ensisijaisesti suunnittelemalla tutkimusluvan ja haastateltavien informoinnin huolellisesti. Patton (2002) ehdottaa ensimmäisenä eettisenä haasteena tutkijoille tutkimuksen tarkoituksesta kertomisen tutkittaville. Pattonin (2002) mukaan ainoastaan kertominen ei riitä, vaan tutkijan tulee myös varmistaa, että tutkimuksen tarkoitus on selkeä ja ymmärrettävä. Tässä tutkimuksessa kerroin tutkittaville tutkimuksen tarkoituksesta etukäteen sähköpostilla sekä haastattelutilanteessa. Lisäksi tutkimuksen tarkoitus kävi ilmi tutkimusluvasta, jonka he allekirjoittivat haastattelun jälkeen.

Tutkimuslupa on välttämätön kun tutkitaan ihmisiä (Bulmer 2001). Sen tehtävä on varmistaa, ettei tutkimukseen osallistuminen aiheuta tutkittavalle fyysistä tai henkistä harmia. Tässä tutkimuksessa tutkimuslupa kirjoitettiin haastatteluiden jälkeen, mistä sovittiin haastatteluissa erikseen jokaisen tutkittavan kanssa (liite 3). Ennen haastattelua lähetin jokaiselle tutkittavalle tietoa tutkimuksen tavoitteista ja haastattelun kulusta etukäteen. Haastatteluun osallistuminen vaati tämän tiedonannon lukemista. Jokaisessa haastattelussa kerroin haastateltavalle tutkimuksen tarkoituksen sekä tarjosin mahdollisuuden esittää kysymyksiä tutkimuksesta. Tutkimusluvasta kävi ilmi tutkimuksen tarkoitus sekä osallistumisen vapaaehtoisuus Bulmerin (2001) ohjeiden mukaisesti. Kaikki tutkittavat allekirjoittivat tutkimusluvan sähköpostissa.

Pattonin (2001) mukaan on myös pohdittava, mitä tutkittaville voidaan luvata. Tässä tutkimuksessa lupasin tutkittaville asioita, jotka todella pystyn täyttämään. Lupaukseni kirjasin tutkimuslupaun. Ensinnäkin lupasin, etten kerro ulkopuolisille henkilöille haastatteluista. Koska parisuhde on erityisen henkilökohtainen aihe, ja minulla oli monen haastateltavan kanssa yhteisiä ystäviä, pidin tätä tärkeänä. Toisena lupasin, ettei tutkittavien tietoja yhdistetä heidän vastauksiinsa. Tutkimuksen raportoinnissa varmistin tämän niin, että jätin aineistoesimerkeistä tutkittavien sekä heidän kumppaneidensa nimet ja asuinpaikat pois, sillä havaitsin sen merkittävästi parantavan heidän anonymiteettiaan.

Tutkimushaastatteluiden tekeminen videopuheluohjelmalla herättää muutamia eettisiä kysymyksiä. Sullivanin (2012) mukaan Skypellä on oikeus nauhoittaa ohjelmalla soitettuja puheluita. Tämän takia hän suosittelee, ettei ainakaan rikoksiin liittyviä haastatteluja tehtäisi videopuhelinhaastattelulla. Vaikka tämän tutkimuksen haastatteluissa emme keskustelleet

rikoksista, olisin eettisestä näkökulmasta voinut tiedottaa tutkittavia asiasta. Toisaalta jokainen Skypen käyttäjä, myös haastattelemanı tutkittavat, ovat tämän hyväksyneet Skypeen rekisteröityessään. Se, kuinka tietoisia he tästä ovat, ei kuitenkaan ole varmaa.

6.3 Jatkotutkimusehdotukset

Tämä tutkimus toi lisätietoa etäisyyteen liitettävistä merkityksistä ja käännekohdista suomalaisten etäparisuhteissa elävien näkökulmasta. Kyseessä on luultavasti ensimmäinen suomalaisten etäparisuhteita yhtä laajasti tarkastellut tutkimus. Tietoa ja ymmärrystä etäparisuhteista kuitenkin tarvitaan lisää, kuten tämä tutkimus osoittaa.

Tässä tutkimuksessa etäisyys merkityksellistettiin yhdessä olemiselle vastakkaisena merkityksenä. On mahdollista, että yhdessä olemista saatetaan idealisoida enemmän etäparisuhteissa. Yhdessä olemiseen liittyvää idealisoimista on syytä kartoittaa tarkemmin tulevaisuuden tutkimuksessa, koska yhdessä olemisen idealisoimisella voi olla merkittäviä seurauksia etäparisuhteiden menestymisen kannalta.

Tämän tutkimuksen yhtenä tuloksena oli, että etäparisuhteissa elävät vaalivat henkilökohtaisia tavoitteitaan elämässä. Etäparisuhteissa elävien tavoitteellisuuden tutkimus voi olla erityisesti etäparisuhteissa elävien kannalta tärkeä tutkimusaihe. Koska tulos voi liittyä tutkittavieni nuoreen ikään, kannattaisi tulevaisuudessa tutkia, millaisia merkityksiä eri ikäluokat liittävät etäisyyteen. Eri ikäryhmien tutkimus voi näin tuottaa erilaisia tuloksia henkilökohtaisten tavoitteiden merkityksistä etäparisuhteissa.

Etäisyyden koetaan muuttavan etäparisuhteiden kehitystä. Tämä on oiva mahdollisuus erityisesti parisuhteiden käännekohta- ja kehityslinjatutkimukselle (*trajectory research*). On mahdollista, että etäparisuhteiden kehitys eroaa merkittävästi lähiparisuhteiden vastaavasta. Kehityslinjatutkimus voisi tulevaisuudessa verrata etä- ja lähiparisuhteiden kehityslinjoja toisiinsa. Tutkimustulokset voisivat olla uraa uurtavia.

Tämä tutkimus tarjosi lisätietoa etäparisuhteista harvinaisesta näkökulmasta, jossa etäparisuhteita tarkasteltiin prosessina. Etäparisuhteiden käännekohtia tulisi tulevaisuudessa tutkia laajemmin, sillä tämän tutkimuksen aineisto ei mahdollistanut kokonaiskuvan luomista etäparisuhteissa koetuista käännekohdista. Tämän tutkimuksen käännekohdat olivat suurelta osin positiivisesti värittyneitä. Etäparisuhteesta eronneiden tutkimus voisi tuoda uutta tietoa käännekohtien varjopuolista. Kaiken kaikkiaan tämä tutkimus havainnollisti, että etäparisuhteiden käännekohtiin liittyy monenlaisia merkityksiä, jotka eroavat lähiparisuhteiden käännekohtien merkityksistä. Etäparisuhteet ovat antoisa aihe käännekohtien tutkimuksesta kiinnostuneille tutkijoille.

Lähdeluettelo

Arditti, J.A., & Kauffman, M. (2004). Staying close when apart: intimacy and meaning in long-distance dating relationships. *Journal of Couple & Relationship Therapy*, 3, 27–51.

Aguila, A.P.N. (2009). Living long-distance relationships through computer-mediated communication. *Social Science Diliman*, 5, 83–106.

Altman, I., & Taylor, D. A. (1973). *Social penetration: The development of interpersonal relationships*. New York, NY: Holt, Rinehart & Winston.

Aylor, B.A. (2003). Maintaining long-distance relationships. Teoksessa D.J. Canary & M. Dainton (toim.), *Maintaining relationships through communication: relational, contextual, and cultural variations*. New York, NY: Lawrence Erlbaum Associates 2003.

Basu, R., Mok, D., & Wellman, B. (2007). Did distance matter before the Internet?. *Social Networks*, 29, 430–461.

Baxter, L. A., & Bullis, C. (1986). Turning points in developing romantic relationships. *Human Communication Research*, 12, 469–493.

Baxter, L.A., & Erbert, L.A. (1999). Perceptions of dialectical contradictions in turning points of development in heterosexual romantic relationships. *Journal of Social and Personal relationships*, 16, 547–569.

Baxter, L.A., & Pittman, G. (2001). Communicatively remembering turning points of relational development in heterosexual romantic relationships. *Communication Reports*, 14, 1–17.

Bangerter, L.R., & Waldron, V.R. (2014). Turning points in long distance grandparent–grandchild relationships. *Journal of aging studies*, 29, 88–97.

Becker, J.A., Johnson, A.J., Craig, E.A., Gilchrist, E.S., Haigh, M.M., & Lane, L.T. (2009). Friendships are flexible, not fragile: turning points in geographically-close and long-distance friendships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 26, 347–369.

Berger, P.L., & Luckmann, T. (1966). *Todellisuuden sosiaalinen rakentuminen: tiedonsosiologinen tutkielma* (1. painos). Suom. Raiskila, V. Helsinki: Gaudeamus.

Bolton, C. D. (1961). Mate selection as the development of a relationship. *Marriage and Family Living*, 23, 234–240.

Bulmer, M. (2001). The ethics of social research. Teoksessa G. Nigel (toim.), *Researching social life*, 3, 45–57.

Burr, V. (2015). Social Constructionism. *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences*, 22, 222–227.

Cameron, J. J., & Ross, M. (2007). In times of uncertainty: predicting the survival of long-distance relationships. *The Journal of Social Psychology*, 147, 581–606.

Canary, D.J., Stafford, L., Hause, K.S., & Wallace, L.A. (1993). An inductive analysis of relational maintenance strategies: comparisons among lovers, relatives, friends, and others. *Communication Research Reports*, 10, 3–14.

Chen, V., Pearce, W.B. & Leeds-Hurwitz, W. (1995). Even if a thing of beauty, can a case study be a joy forever? *Social approaches to communication* (s. 135-155). New York, NY: Guilford Press.

Chung, H., Lee, C.H.J. & Selker, T. (2006). Lover's cups: drinking interfaces as new communication channels. *CHI'06 extended abstracts on Human factors in computing systems* (pp. 375380). ACM.

Dainton, M., & Aylor, B. (2002). Patterns of communication channel use in the maintenance of long-distance relationships. *Communication Research Reports*, 19, 118–129.

Dainton, M., & Aylor, B. (2001). A relational uncertainty analysis of jealousy, trust, and maintenance in long-distance versus geographically close relationships. *Communication Quarterly*, 49, 172–188.

Dainton, M., & Kilmer, H. (1999). Satisfaction, commitment, trust, and expectations in the maintenance of long-distance versus geographically-close relationships. Esitelmä National Communication Associationin konferenssissa, Chicago, Yhdysvallat.

Dargie, E., Blair, K.L., Goldfinger, C. & Pukall, C.F. (2015). Go long! Predictors of positive relationship outcomes in long-distance dating relationships. *Journal of Sex & Marital therapy*, 41, 181–202.

Dellmann-Jenkins, M., Bernard-Paolucci, T.S., & Rushing, B. (1994). Does distance make the heart grow fonder? A comparison of college students in long-distance and geographically close dating relationships. *College Student Journal*, 28, 212–219.

Dindia, K., & Emmers-Sommer, T. M. (2006). What partners do to maintain their close relationships. Teoksessa *Close relationships: Functions, forms and processes*, 305-324. New York, NY: Psychology Press.

Dodge, C. (1997). The bed: a medium for intimate communication. *CHI'97 Extended Abstracts on Human Factors in Computing Systems*, 371–372. Atlanta: ACM Press.

Ellis, N.K. & Ledbetter, A.M. (2015). Why might distance make the heart grow fonder? A relational turbulence model investigation of the maintenance of long distance and geographically close romantic relationships. *Communication Quarterly*, 63, 568–585.

Elo, S. & Kyngäs, H. (2008). The qualitative content analysis process. *Journal of advanced nursing*, 62, 107–115.

Erbert, L.A., Mearns, G.M. & Dena, S. (2005). Perceptions of turning points and dialectical interpretations in organizational team development. *Small Group Research*, 36, 21–58.

Eskola, J., & Suoranta, J. (2000). *Johdatus laadulliseen tutkimukseen* (4. painos). Tampere: Vastapaino.

Fitzgerald, N.M., & Surra, C.A. (1981). Studying the development of dyadic relationships: explorations into a retrospective interview technique. Workshop *National Council on Family Relations Pre-Conference Workshop on Theory Construction and Research Methodology*, Milwaukee, Yhdysvallat.

Flick, U. (2002). *An introduction to qualitative research* (2. painos). Wiltshire: The Cromwell Press.

Galbin, A. (2014). An introduction to social constructionism. *Social Research Reports*, 26, 82–92.

Golish, T. D. (2000). Changes in closeness between adult children and their parents: a turning point analysis. *Communication Reports*, 13, 79–97.

Graham, E.E. (1997). Turning points and commitment in post-divorce relationships. *Communications Monographs*, 64, 350–368.

Greenberg, S., & Neustaedter, C. (2013). Shared living, experiences, and intimacy over video chat in long distance relationships. Teoksessa C. Neustädter, S. Harrison & A. Sellen (toim.), *Connecting families: the impact of new communication technologies on domestic life*. Lontoo: Springer-Verlag.

Guldner, G. (2003). *Long distance relationships: The complete guide* (1. painos). Corona, CA: JF Milne Publications.

Guldner, G. T. (1996). Long-distance romantic relationships: prevalence and separation-related symptoms in college students. *Journal of College Student Development*, 37, 289–296.

Guldner, G. T., & Swensen, C. H. (1995). Time spent together and relationship quality: long-distance relationships as a test case. *Journal of Social and Personal Relationships*, 12, 313–320.

Hillerbrand, E., Holt, P., & Cochran, S. (1986). Long-distance relationships: An opportunity for growth. In *Presentation at the American College Personnel Association Convention*. New Orleans, LA.

Hirsjärvi, S., & Hurme, H. (2001). *Tutkimushaastattelu: teemahaastattelun teoria ja käytäntö* (1. painos). Helsinki: Yliopistopaino.

Hirsjärvi, S., Remes, P., & Sajavaara, P. (1997). *Tutki ja kirjoita* (3. painos). Helsinki: Kirjayhtymä.

Holt, P.A., & Stone, G.L. (1988). Needs, coping strategies, and coping outcomes associated with long-distance relationships. *Journal of College Student Development*. 29, 136–141.

Hsieh, H. F., & Shannon, S. E. (2005). Three approaches to qualitative content analysis. *Qualitative Health Research*, 15, 1277–1288.

Jiang, L., & Hancock, J. T. (2013). Absence makes the communication grow fonder: geographic separation, interpersonal media, and intimacy in dating relationships. *Journal of Communication*, 63, 556–577.

Johnson, A.J., Wittenberg, E., Haigh, M., Wigley, S., Becker, J., Brown, K., & Craig, E. (2004). The process of relationship development and deterioration: turning points in friendships that have terminated. *Communication Quarterly*, 52, 54–67.

Jurkane-Hobein, I. (2015). *I imagine you here now: relationship maintenance strategies in long-distance intimate relationships* (väitöskirja). Uppsalan yliopisto

Kelmer, G., Rhoades, G.K., Stanley, S., & Markman, H.J. (2013). Relationship quality, commitment, and stability in long-distance relationships. *Family Process*, 52, 257–270.

Knapp, M. (1984). *Interpersonal communication and human relationships*. Boston: Allyn & Bacon.

Knobloch, L. K., & Solomon, D. H. (1999). Measuring the sources and content of relational uncertainty. *Communication Studies*, 50, 261–278.

Knox, D., Zusman, M.E., Daniels, V., & Brantley, A. (2002). Absence makes the heart grow fonder? Long distance dating relationships among college students. *College Student Journal*, 36, 364–367.

Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *Interviews: learning the craft of qualitative research* (1. painos). Los Angeles, CA: Sage.

Leeds-Hurwitz, W. (1995). Introducing social approaches. Teoksessa W. Leeds-Hurwitz (toim.), *Social approaches to communication* (s. 3–20). New York, NY: Guilford Press.

Lindlof, T.R. (1995). *Qualitative communication research methods* (1. painos). Los Angeles, CA: Sage Publications.

Lloyd, S. A., & Cate, R. M. (1985). Attributions associated with significant turning points in premarital relationship development and dissolution. *Journal of Social and Personal Relationships*, 2, 419–436.

Lydon, J., Pierce, T., & O'Regan, S. (1997). Coping with moral commitment to long-distance dating relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 73, 104–113.

Maguire, K. C. (2007). "Will it ever end?" A (re)examination of uncertainty in college student long-distance dating relationships. *Communication Quarterly*, 55, 415–432.

Maguire, K. C., & Kinney, T. A. (2010). When distance is problematic: communication, coping, and relational satisfaction in female college students' long-distance dating relationships. *Journal of Applied Communication Research*, 38, 27–46.

McLeod, J. (1997). *Narrative and psychotherapy* (4. painos). London: Sage Publications.

Merolla, A. J. (2012). Connecting here and there: a model of long-distance relationship maintenance. *Personal Relationships*, 19, 775–795.

Moilanen, P., & Räihä, P. (2001). Merkitysrakenteiden tulkinta. Teoksessa J. Aaltola & R. Valli (toim.) *Ikkunoita tutkimusmetodeihin*, 2, 44–67.

Muilu, H. (2008). "Tää on tämmöstä jatkuvaa rakentamista" – uusperheiden naisten näkemyksiä käännekohdista ja dialektisista jännitteistä uusperheiden vuorovaikutussuhteissa. Puheviestinnän pro gradu –tutkielma. Helsingin yliopisto, puhetieteiden laitos.

Mäkelä, K. (1990). *Kvalitatiivisen aineiston analyysi ja tulkinta*. Helsinki: Gaudeamus.

Patton, M. Q. (2002). Two decades of developments in qualitative inquiry: a personal, experiential perspective. *Qualitative Social Work*, 1, 261–283.

Pearce, W. B. (1995). A sailing guide for social constructionists. Teoksessa W. Leeds-Hurwitz (toim.), *Social approaches to communication* (s. 88–113). New York, NY: Guilford Press.

Pistole, M. C., & Roberts, A. (2011). Measuring long-distance romantic relationships: a validity study. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 44, 63–76.

Pitts, M. J., & Lee Hummert, M. (2014). Lifespan communication methodology. Teoksessa J. Nussbaum (toim.) *Lifespan Communication*, 2, 29–52.

Ramirez Jr., A., & Broneck, K. (2009). IM me': instant messaging as relational maintenance and everyday communication. *Journal of Social and Personal Relationships*, 26, 291–314.

Rindfuss, R. R., & Stephen, E. H. (1990). Marital noncohabitation: separation does not make the heart grow fonder. *Journal of Marriage and the Family*, 259–270.

Rohlfing, M. E. (1995). Doesn't anybody stay in one place anymore? An exploration of the understudied phenomenon of long-distance relationships. Teoksessa D. Steve & J. Wood (toim.), *Under-studied relationships: Off the beaten track*, 173–196.

Rumbough, T. (2001) Development and maintenance of interpersonal relationships through computer-mediated communication, *Communication Research Reports*, 18, 223–229.

Sahlstein, E. (2010). Communication and distance: the present and future interpreted through the past. *Journal of Applied Communication Research*, 38, 106–114.

Sahlstein Parcell, E. (2013). Trajectories research in family communication: Toward the identification of alternative pathways for inquiry. *Journal of Family Communication*, 13, 167–177.

Sahlstein Parcell, E., & Maguire, K. C. (2014). Turning points and trajectories in military deployment. *Journal of Family Communication*, 14, 129–148.

Shotter, J., & Gergen, K.J. (1994). Social construction: knowledge, self, others, and continuing the conversation. *Annals of the International Communication Association*, 17, 3–33.

Stafford, L. (2004). *Maintaining long-distance and cross-residential relationships*. New York, NY: Routledge.

Stafford, L. (2010). Geographic distance and communication during courtship. *Communication Research*, 37, 275–297.

Stafford, L. & Merolla, A. J. (2007). Idealization, reunions, and stability in long-distance dating relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 24, 37–54.

Stafford, L., Merolla, A. J., & Castle, J. D. (2006). When long-distance dating partners become geographically close. *Journal of social and personal relationships*, 23, 901–919.

Stafford, L., & Reske, J. R. (1990). Idealization and communication in long-distance premarital relationships. *Family Relations*, 274–279.

Stafford, L., Daly, J.A., & Reske, J.R. (1987). The effects of romantic relationships on friendship networks. Esitelmä konferenssissa *Annual Conference of the Speech Communication Association*. Boston, Yhdysvallat.

Stephen, T. (1986). Communication and interdependence in geographically separated relationships. *Human Communication Research*, 13, 191–210.

Sullivan, J. R. (2012). Skype: an appropriate method of data collection for qualitative interviews? *The Hilltop Review*, 6, 54–60.

Tesch, R. (1990). *Qualitative analysis: analysis types and software tools* (3. painos). Lontoo: the Falmer Press.

Van Horn, K., Arnone, A., Nesbitt, K., Desellets, L., Sears, T., Giffin, M., & Brudi, R. (1997). Physical distance and interpersonal characteristics in college students' romantic relationships. *Personal Relationships*, 4, 25–34.

Väestöliitto. (2015). Kuinka kauas rakkaus voi kantaa? Haettu 8.4.2018 osoitteesta. <http://www.vaestoliitto.fi/parisuhde/sinkuille/?x2249716=4182557>

Walther, J. B. (2011). Theories of computer-mediated communication and interpersonal relations. *The handbook of interpersonal communication*, 4, 443–479.

Muut lähteet

The Notebook [romaani] (1996). Sparks, N. (kirjailija). Yhdysvallat: Warner Books.

Tilastokeskus, väestötilastot (henkilökohtainen tiedonanto, 20.3.2018).

Liitteet

Liite 1: Tutkittaville sähköpostitse etukäteen lähetetty haastattelurunko

Haastattelukysymykset

Haastattelu tulee olemaan keskustelunomainen ja rento. Keskustelu rakentuu teemojen ympärille: etäisyys, teknologia ja merkittävät hetket. Teemoihin liitetyt kysymykset ovat luonnostelevia – mennään keskustelu edellä ja palataan kysymyksiin tarvittaessa 😊

Etäisyys

Miksi olette etäparisuhteessa? Kuinka etäisyys suhteessanne alkoi? Kuinka sait tietää etäisyydestä? Kuinka usein tapaatte? Kuinka pitkä on etäisyytenne?

Kuinka matkustat kumppanisi luo? Tiedätkö vielä tulleeko olemaan samassa paikassa tulevaisuudessa? Mitä hyvää etäisyydessä parisuhteessa on? Entä haasteita? Kuinka läheisesi suhtautuvat etäisyyteenne?

Yhteydenpito

Oletteko käyttäneet myös ns. perinteisiä yhteydenpitotapoja (kirjeet, kortit, yms.)? Mitä yhteydenpito-ohjelmia käytätte? Maksaako yhteydenpito? Miten pidätte yhteyttä tavallisen päivän tai viikon aikana?

Onko teillä yhteydenpitoon liittyviä rutiineja, sääntöjä tai sopimuksia? Ovatko yhteydenpito-ohjelmat mielestäsi kehittänyt suhteenne aikana?

Merkitykselliset tapahtumat tai hetket

Mitä tapahtui? Miksi? Oliko tapahtuma odotettavissa? Oliko jommalla kummalla merkittävä rooli sen tapahtumisessa? Mikä teki hetkestä tai tapahtumasta merkittävän? Muuttiko tapahtuma jotain suhteessanne? Olitteko samassa paikassa? Jos ette, missä laitteessa / millä ohjelmalla olitte yhteydessä? Oliko sillä, että olitte etänä, vaikutusta tapahtuman tai hetken kulkuun?

Liite 2: Tietoa haastattelusta –sähköposti-esimerkki

Moikka!

Tässä tulisi haastisinfoa haastiksesta.

Laitan kylkeen myös haastiskyssäreitä, jos koet, että niistä on hyötyä.

Mun gradun aihe(lma) on merkitykselliset hetket etäparisuhteissa ja teknologian merkitys niissä. Kyseessä on teemahaastattelu, eli hyvin vapaamuotoinen ja keskustellen edetään, teemoittain - jutellaan siis etäisyydestä, yhteydenpito-ohjelmista ja noista merkityksellisistä hetkistä.

Merkityksellisiä hetkiä pyytäisin sua miettimään etukäteen noin viisi (tai enemmän jos vaan mieleen tulee!). Olen huomannut, että niiden muistiin kirjoittaminen auttaa.

Merkityksellisillä hetkillä tarkoitan tässä parisuhteen kannalta merkityksellisiä hetkiä tai tilanteita. Ne voi esimerkiksi olla elämäntapahtumia, joilla on ollut jonkin sortin vaikutus (hyvä tai huono) suhteeseen sun mielestä. Sitä, millainen vaikutus suhteeseen hetkellä on ollut, ei tarvitse erityisen tarkkaan määritellä (moni tuskin edes pystyy sanomaan). Lisäksi hetket voi olla suhteesta peräisin olevia hetkiä tai tilanteita (esim. yhteiset matkat, tietty keskustelu, joka on ehkä määrittänyt suhteen suuntaa, mahdolliset tauot, jne.). Periaatteessa mikä tahansa merkittävä hetki on merkittävä jos sä koet sen sellaisena!

Kysele ihmeessä jos jokin ihmetyttää!

Milla

Liite 3: Tutkittaville sähköpostitse lähetetty tutkimussuostumus

Tutkimussuostumus

Kyseessä on siis puheviestinnän pro gradu –opinnäytetutkielma, jonka teen Helsingin yliopistossa humanistisessa tiedekunnassa. Tutkielma valmistuu nyt keväällä 2018.

Ilmoita minulle, jos haluat, että vinkkaan mistä valmis teos löytyy!

Pro gradussani tutkin siis etäisyyttä, viestintäteknologioiden käyttöä ja merkittäviä hetkiä etäparisuhteissa. Tutkimuksen tavoitteena on luoda uutta tutkimustietoa etäparisuhteista.

Haastattelu tehtiin Skypessä/FaceTimellä ja ääninauhoitettiin (ilman videota) suoraan omalle tietokoneelleni. Kirjoitin jokaisen haastattelun tekstimuotoon analyysiä varten. Äänitallenteet kuuntelen ja tekstitiedostot luen vain minä itse.

Olen vaitiolovelvollinen asioista, jotka haastattelun aikana käyvät ilmi enkä jaa niitä kellekään muulle missään vaiheessa tutkimuksen tekemistä. Mitä haastattelussa tapahtuu, jää haastatteluun!

Tutkielmaan osallistuminen on täysin vapaaehtoista ja voit milloin tahansa keskeyttää osallistumisesi tutkielmaani ennen sen valmistumista huikkaamalla siitä allekirjoittaneelle parhaaksi näkemälläsi tavalla. Yhteystiedot löytyvät alta.

Tulen tutkimuksessa esittämään lainauksia haastattelumateriaalista. Raportoin haastatteluista tutkimuksessa niin, ettei sinun tai mainitsemiesi muiden henkilöiden tunnistaminen ole mahdollista. Mm. nimet ja paikkakunnat jätän tutkielmasta pois.

Lisäksi tulen käyttämään haastattelumateriaalia esitelmöidessäni valmiista työstä yliopistolla sekä mahdollisesti myös yliopiston ulkopuolella. Tietojasi ei missään vaiheessa näitä esityksiä tulla yhdistämään materiaalin sisältöihin.

Tämän sopimuksen hyväksyminen hoituu siis vastaamalla tähän viestiin.

Kiitos vielä kertaalleen haastattelusta ja oikein kivaa kohta alkavaa kevättä!

Terkuin,

Milla

milla.lius@helsinki.fi

0405019616